

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 6.4.2016
COM(2016) 194 final

2016/0106 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES) za registraciju podataka o ulasku i izlasku te podataka o zabrani ulaska za državljane trećih zemalja koji prelaze vanjske granice država članica Europske unije i određivanju uvjeta za pristup EES-u za potrebe kaznenog progona te o

izmjeni Uredbe (EZ) br. 767/2008 i Uredbe (EZ) br. 1077/2011

{SWD(2016) 114 final}

{SWD(2016) 115 final}

{SWD(2016) 116 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Pozadina

Komisija je u veljači 2013. predstavila paket zakonodavnih prijedloga o pametnim granicama u cilju modernizacije upravljanja vanjskim granicama schengenskog prostora. Paket se sastojao od tri prijedloga: 1. prijedloga Uredbe o sustavu ulaska/izlaska (EES) za bilježenje informacija o vremenu i mjestu ulaska i izlaska državljana trećih zemalja koji ulaze u schengenski prostor, 2. prijedloga Uredbe o Programu za registrirane putnike (RTP) kojim se državljanima trećih zemalja koji su prošli prethodnu provjeru omogućuje da iskoriste pogodnosti pojednostavnjenih graničnih kontrola na vanjskim granicama Unije i 3. prijedloga Uredbe o izmjeni Zakonika o schengenskim granicama¹ kako bi se u obzir uzelo postojanje EES-a i RTP-a².

Tijekom prve analize paketa koja je dovršena u veljači 2014. suzakonodavci su izrazili zabrinutost u pogledu tehničkih, financijskih i operativnih pitanja povezanih s određenim aspektima modela sustava. Međutim, odabrane opcije politika koje su predložene 2013. (tj. centralizirani sustavi koji se temelje na biometrijskim podacima) nisu dovedene u pitanje. Europski parlament (EP) uputio je prijedlog svojem Odboru za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove (LIBE). On nije donio zakonodavnu rezoluciju o prijedlozima.

U cilju provedbe dodatne ocjene tehničkih, organizacijskih i financijskih učinaka predloženih opcija politika, Komisija je uz podršku oba suzakonodavca pokrenula takozvani postupak „dokaza koncepta” koji se sastojao od dvije faze:

- Tehničke studije o pametnim granicama čiju je izradu vodila Komisija (dalje u tekstu „Tehnička studija”), a objavljena je u listopadu 2014.³ i
- faze ispitivanja koju je predvodila eu-LISA, a koja se odnosila na ispitivanje učinaka upotrebe raznih biometrijskih identifikatora na postupke graničnih kontrola (dalje u tekstu „pilot-faza”), o čemu je u studenome 2015. objavljeno izvješće⁴.

Na temelju nalaza Tehničke studije, rezultata pilot-faze, tehničkih rasprava sa suzakonodavcima i dionicima te javnog savjetovanja⁵ Komisija je pripremila detaljnu Procjenu učinka koja je priložena ovom prijedlogu. Ta se Procjena učinka temelji na procjenama učinaka⁶ uz prijedloge iz 2013. i usmjerena je na elemente prijedloga iz 2013. u pogledu kojih se predlažu izmjene, a posebno na (a) arhitekturu sustava, (b) biometrijske podatke koje će se upotrijebiti, (c) određivanje koordinatora postupaka, (d) čuvanje podataka i (e) pristup omogućen tijelima kaznenog progona.

¹ Uredba (EZ) br. 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o Zakoniku Unije o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama) (kodifikacija) SL L 77, 23.3.2016., str. 1.

² COM(2013) 95 ZAVRŠNA VERZIJA, COM(2013) 97 ZAVRŠNA VERZIJA i COM(2013) 96 ZAVRŠNA VERZIJA

³ Tehnička studija o pametnim granicama, Europska komisija, DG HOME, 2014. http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/smart-borders/index_en.htm

⁴ Završno izvješće o pilot-projektu pametnih granica, eu-LISA, prosinac 2015. http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/smart-borders/index_en.htm

⁵ http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-is-new/public-consultation/2015/consulting_0030_en.htm

⁶ SWD(2013)47 završna verzija i SWD(2013)50 završna verzija

Na temelju tih opsežnih priprema Komisija je razmotrila potrebna poboljšanja i pojednostavnjenja prijedloga iz 2013. Komisija je odlučila:

- revidirati svoj prijedlog Uredbe o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES) iz 2013.,
- revidirati svoj prijedlog Uredbe o izmjeni Zakonika o schengenskim granicama iz 2013., u cilju uključivanja tehničkih promjena koje su posljedica novog prijedloga Uredbe o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES),
- povući svoj prijedlog Uredbe o Programu za registrirane putnike (RTP) iz 2013.

• Razlog uspostave sustava ulaska u EU / izlaska iz EU-a

Kako je objašnjeno u Procjeni učinka, smatra se da je bitno uspostaviti sustav ulaska u EU / izlaska iz EU-a kako bi se odgovorilo na sljedeće izazove:

1. Rješavanje pitanja zastoja pri graničnim kontrolama i unaprjeđenje kvalitete graničnih kontrola za državljane trećih zemalja

Sve je veći protok putnika na vanjskim granicama Europske unije, a taj će se trend nastaviti i u budućnosti. Predviđa se da će se ukupni broj zakonitih prelazaka granice 2025. povećati na 887 milijuna, a prema očekivanjima otprilike trećina od tog broja odnosit će se na državljane trećih zemalja koji putuju u schengenske zemlje u kraći posjet. I dok se građani EU-a i osobe koje uživaju pravo slobode kretanja trenutačno podvrgavaju „osnovnoj kontroli”, državljani trećih zemalja koji prelaze vanjske granice schengenskog prostora podvrgavaju se „temeljitim kontrolama” koje se trenutačno obavljaju ručno (kako na ulasku tako i na izlasku).

Zakonikom o schengenskim granicama ne predviđa se bilježenje prekograničnih kretanja putnika koji ulaze u schengenski prostor i izlaze iz njega. U pravilu državljani trećih zemalja imaju pravo na kratkotrajni boravak do 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana. Trenutačno je otiskivanje pečata u putnu ispravu, čime se naznačuje datum ulaska i izlaska, jedini način dostupan službenicima graničnog nadzora i tijelima nadležnima za imigraciju na koji mogu izračunati trajanje boravka državljana trećih zemalja i provjeriti je li osoba prekoračila dopušteno trajanje boravka. Te pečate može biti teško tumačiti: mogu biti nečitljivi ili posljedica krivotvorenja. Slično tome, konzulati koji moraju obraditi zahtjeve za izdavanje viza teško mogu utvrditi zakonitost prethodnih viza na temelju pečata u putnoj ispravi. Posljedica toga je da se za cjelokupni postupak smatra da je podložan pogreškama i da ga se često ne provodi sustavno.

Uvođenjem EES-a osigurat će se:

- precizne informacije koje se brzo, na zahtjev, prosljeđuju službenicima graničnog nadzora tijekom graničnih kontrola, čime se zamjenjuje trenutačno spori i nepouzdan sustav ručnog otiskivanja pečata u putovnice, time će se omogućiti i bolje nadziranje dopuštenog boravka i učinkovitije granične kontrole,
- informacije za službenike graničnog nadzora o zabranama ulaska državljana trećih zemalja i omogućit će se elektronička provjera zabrana ulaska u EES-u,
- precizne informacije za putnike o najduljem dopuštenom trajanju boravka,
- mogućnost automatizirane granične kontrole s obzirom na državljane trećih zemalja, koju provode službenici graničnog nadzora u skladu s uvjetima predviđenima člankom 8.d revidiranog prijedloga o izmjeni Zakonika o schengenskim granicama.

2. Osiguravanje sustavnog i pouzdanog utvrđivanja osoba koje su prekoračile dopušteno trajanje boravka

Nezakoniti imigranti su osobe koje su nezakonito prešle granicu – u pravilu ne na službenom graničnom prijelazu – i osobe koje su prekoračile dopušteno trajanje boravka: osobe koje su na zakonit način ušle u EU na službenom graničnom prijelazu, no koje su ostale i nakon što im je prestalo vrijediti pravo boravka. Sustavom EES-a obuhvaća se ova kategorija nezakonitih migracija. S obzirom na to da se trenutačno ne registriraju prelasci granica državljana trećih zemalja, nije moguće utvrditi popise osoba koje su prekoračile dopušteno trajanje boravka.

Uvođenjem EES-a:

- osigurat će se precizne informacije o tome tko prekoračuje dopušteno trajanje boravka, čime će se poduprijeti nadzori na državnom području i omogućiti učinkovitije uhićivanje nezakonitih migranata,
- pružit će se potpora utvrđivanju nezakonitih migranata; pohranjivanjem biometrijskih podataka u EES-u o svim osobama koje ne podliježu obvezi posjedovanja vize te uzimanjem u obzir činjenice da se biometrijski podaci nositelja viza pohranjuju u vizni informacijski sustav (VIS), nadležna tijela država članica moći će identificirati svakog neregistriranog i nezakonitog migranta koji je zakonito prešao vanjsku granicu, a pronađen je na državnom području; to će pak olakšati postupak povratka,
- omogućit će se primjena pristupa koji se temelji na dokazima tako što će se u sustavu izraditi analiza. Kada je riječ o, na primjer, viznoj politici, iz EES-a će biti moguće dobiti precizne podatke o tome postoji li u pogledu državljana određene zemlje problem prekoračenja trajanja dopuštenog boravka, što bi bio bitni element pri donošenju odluke o uvođenju ili ukidanju obveze posjedovanja vize za državljane predmetne treće zemlje.

3. Osnaživanje unutarnje sigurnosti i borba protiv terorizma i teških kaznenih djela

Za počinjenje kaznenih djela kao što su trgovanje ljudima, krijumčarenje ljudi ili krijumčarenje nezakonite robe treba puno puta prijeći granicu, što je moguće zbog nepostojanja sustava za registriranje prelazaka granice predmetnih državljana trećih zemalja. Na isti se način terorističke organizacije i radikalizirani pojedinci mogu okoristiti nepostojanjem sustava za registriranje prelazaka granice. Kontrole državljana trećih zemalja na vanjskim granicama uključuju provjere identiteta i pretraživanje različitih baza podataka u kojima se nalaze podaci o osobama i skupinama za koje je poznato da predstavljaju opasnost za javnu sigurnost i koje bi trebalo uhititi ili bi im trebalo zabraniti ulazak na državno područje. Međutim, ako državljanin treće zemlje uništi svoju službenu ispravu kad uđe u schengenski prostor, tada tijela kaznenog progona mogu vrlo teško identificirati tu osobu u slučaju kad je osoba osumnjičena za počinjenje kaznenog djela ili je ona sama žrtva kaznenog djela.

Uvođenjem EES-a:

- poduprijet će se pouzdana identifikacija terorista, počinitelja kaznenih djela te osumnjičenika i žrtava,
- osigurat će se evidencija o svim dosadašnjim putovanjima državljana trećih zemalja i osoba osumnjičenih za počinjenje kaznenih djela. Njime bi se stoga dopunile informacije dostupne u Schengenskom informacijskom sustavu.

- **Relevantna zbivanja od 2013.**

U pripremi ovog revidiranog prijedloga Komisija je isto tako uzela u obzir relevantna zbivanja od 2013., koja su imala utjecaj na promjenu političkog, pravnog i institucionalnog okruženja u usporedbi s 2013. kada su podneseni prvotni prijedlozi o pametnim granicama:

- vizni informacijski sustav u potpunosti djeluje. Njegovo uvođenje u konzulate država članica koji se nalaze u svim relevantnim trećim zemljama dovršeno je u studenome 2015. Biometrijska provjera nositelja viza u VIS-u na vanjskim granicama schengenskog prostora sada je obvezna. Tijela kaznenog progona sve više upotrebljavaju VIS za potrebe identifikacije i istrage,
- dijalozi o liberalizaciji viznog režima sa zemljama zapadnog Balkana i onima koje se nalaze na istočnim i jugoistočnim granicama EU-a završeni su ili ubrzani, što će dovesti do povećanja broja putnika koji dolaze u EU, a izuzeti su od obveze posjedovanja vize. Očekuje se da će se taj trend nastaviti u sljedećim godinama,
- osnovan je Fond za unutarnju sigurnost (ISF-B) koji je namijenio sredstva u iznosu od 791 milijun EUR za razvoj pametnih granica, a ta će se sredstva iskoristiti nakon donošenja odgovarajuće pravne osnove,
- u Europskom migracijskom programu⁷ upravo je „*upravljanje granicama*” utvrđeno kao jedan od „*četiri stupa boljeg upravljanja migracijama*”. Osiguravanje vanjskih granica i učinkovitije upravljanje njima podrazumijeva i bolju upotrebu mogućnosti koje nude informatički sustavi i tehnologije. Nadalje, na sastanku Vijeća za pravosuđe i unutarnje poslove i Europskog vijeća u prosincu 2015., države članice istaknule su da je potrebno poboljšati nadzor na vanjskim granicama primjenom novih tehnologija,
- naglim razvojem u području biometrijske tehnologije otvorene su nove mogućnosti za „lakši” i „brži” unos podataka o putnicima i provjeru putnika, i to ne samo na temelju otisaka prstiju, već i na temelju prikaza lica,
- presudom Suda u pogledu Direktive o zadržavanju podataka pružena je pravna jasnoća u vezi s uvjetima i zaštitnim mjerama koje treba poštovati pri pohranjivanju i upotrebi podataka iz EES-a,
- političkim sporazumom između suzakonodavaca, sklopljenim u prosincu 2015., a koji se odnosi na reformu pravila EU-a o zaštiti podataka, uspostaviti će se moderan okvir za zaštitu podataka u cijelom EU-u. Europski parlament i Vijeće službeno će donijeti Uredbu o općoj zaštiti podataka i Direktivu o zaštiti podataka tijekom 2016.

- **Glavni elementi revidiranog paketa o pametnim granicama**

Područje primjene novog sustava ulaska/izlaska uključuje prelasku granica svih državljana trećih zemalja koji u schengenski prostor dolaze u kraći posjet (odnosno borave najdulje 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana), a odnosi se na putnike na koje se primjenjuje obveza posjedovanja

⁷ COM(2015) 240 završna verzija.

vize i na one koji su izuzeti od te obveze ili pak na boravke na osnovi vize za privremeni boravak⁸ (do godinu dana).

Članovi obitelji građana EU-a koji uživaju pravo slobode kretanja ili državljana trećih zemalja koji uživaju prava slobode kretanja jednaka pravima građana Unije, no još nemaju boravišnu iskaznicu, trebali bi biti registrirani u EES-u, međutim, oni ne podliježu pravilu o kratkotrajnom boravku, a kontrole osoba u toj kategoriji provode se u skladu s Direktivom 2004/38/EZ⁹. Oni članovi obitelji koji posjeduju boravišnu iskaznicu iz Direktive 2004/38/EZ isključeni su iz EES-a.

U sustavu će se prikupljati podaci i registrirati ulasci i izlasci u cilju olakšavanja prelaska granica za osobe koje putuju u dobroj vjeri i radi bolje identifikacije osoba koje su prekoračile dopušteno trajanje boravka. U EES-u će biti zabilježene i zabrane ulaska državljanima trećih zemalja koji su obuhvaćeni njegovim područjem primjene.

Glavne razlike između ovog izmijenjenog prijedloga i prijedloga iz 2013. odnose se na sljedeće:

- arhitekturu sustava: predlaže se uvođenje samo jednog sustava, sustava ulaska/izlaska. Infrastrukture na nacionalnim granicama bit će povezane sa središnjim sustavom EES-a kroz nacionalno jedinstveno sučelje koje će biti identično u svim državama članicama, a time će se omogućiti upotreba postojećih nacionalnih sustava ulaska/izlaska. Međutim, podaci iz središnjeg sustava ne mogu se kopirati u te postojeće nacionalne EES-ove,
- interoperabilnost između EES-a i VIS-a, koja se osigurava u cilju postizanja veće učinkovitosti i brzine tijekom graničnih kontrola. U tu će se svrhu povezati središnji sustavi EES-a i VIS-a, dok će za posebne namjene biti reguliran izravni pristup jednog sustava drugom. Time će se smanjiti udvostručivanje postupaka obrade osobnih podataka u skladu s načelom „ugrađene privatnosti”,
- biometrijske podatke: dok su se prijedlozi iz 2013. u pogledu EES-a temeljili na otiscima deset prstiju, revidiranim prijedlozima o EES-u predlaže se da se od samog početka rada EES-a kao biometrijski identifikator upotrebljava kombinacija otisaka četiri prsta i prikaza lica. Tim će se izborom omogućiti dostatan stupanj preciznosti pri provjerama i identifikacijama, uzimajući u obzir očekivanu veličinu EES-a, dok se količinu podataka održava na razumnoj razini uz istodobno ubrzavanje postupaka granične kontrole i omogućivanje šire primjene samoposlužnih sustava na graničnim prijelazima. Otisci četiri prsta upotrebljavaju se pri unosu podataka o osobi kako bi se provjerilo je li državljanin treće zemlje već registriran u sustavu dok je na temelju prikaza lica moguća brza i pouzdana (automatska) provjera pri sljedećem ulasku, kojom se potvrđuje da je osoba koja podliježe graničnoj kontroli ona osoba koja je već registrirana u EES-u,
- zaštitu osobnih podataka: znatno je smanjena količina osobnih podataka unesenih u EES: u EES se umjesto 36 unosi 26 stavki s podacima. Pravo pristupa osobnim podacima te postupak njihova ispravljanja i brisanja jasno je definiran i zaštićen. Europski nadzornik za zaštitu podataka i nacionalna tijela za zaštitu podataka bit će zaduženi za provedbu nadzora nad obradom podataka,

⁸ Ako se uspostavi viza za privremeni boravak u skladu s prijedlogom koji je Komisija podnijela za Uredbu Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi vize za privremeni boravak i izmjeni Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma te uredaba (EZ) br. 562/2006 i (EZ) br. 767/2008 [COM(2014) 163 završna verzija].

⁹ Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji na slobodno kretanje i boravište na području države članice, kojom se izmjenjuje Uredba (EEZ) br. 1612/68 i stavljaju izvan snage direktive 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ.

- razdoblje čuvanja podataka: vrijeme čuvanja pohranjenih podataka je pet godina. Zbog razdoblja čuvanja podataka od pet godina smanjuje se učestalost ponovnog unosa, što će biti povoljno za sve putnike, a službenicima graničnog nadzora omogućuje se da prije no što putniku odobre ulazak u schengenski prostor izvrše potrebnu analizu rizika u skladu sa zahtjevima iz Zakonika o schengenskim granicama. Za službenike graničnog nadzora sustavnim brisanjem evidencije iz EES-a nakon 181 dana kako je predloženo 2013. uklonio bi se svaki trag nedavne povijesti ulazaka i izlazaka državljana treće zemlje iz schengenskog prostora koja je potrebna za analizu rizika. To bi predstavljalo korak unazad u pogledu korisnih informacija u usporedbi s onima koje službenici graničnog nadzora trenutačno upotrebljavaju: pregledom pečata u putnoj ispravi u mnogim se slučajevima dobivaju informacije koje obuhvaćaju razdoblje od nekoliko godina. Dulje razdoblje čuvanja podataka stoga je potrebno kako bi se službenicima graničnog nadzora omogućilo da prije no što putniku odobre ulazak u schengenski prostor izvrše potrebnu analizu rizika u skladu sa zahtjevima iz Zakonika o schengenskim granicama. Za obradu zahtjeva za vizu u konzularnim predstavništvima isto je tako potrebna analiza dosadašnjih putovanja podnositelja zahtjeva kako bi se ocijenili upotreba prethodnih viza i poštovanje uvjeta boravka. Napuštanje postupka otiskivanja pečata u putovnice nadoknadit će se pregledom EES-a. Stoga bi podaci o dosadašnjim putovanjima koji su dostupni u sustavu trebali obuhvaćati razdoblje koje je dostatno za potrebe izdavanja vize.

Duljim razdobljem čuvanja podataka smanjit će se učestalost ponovnog unosa, što će biti povoljno za sve putnike, jer će se smanjiti prosječno vrijeme potrebno za prelazak granice kao i vrijeme čekanja na graničnim prijelazima. Čak će i za putnika koji samo jednom ulazi u schengenski prostor činjenica da se drugi putnici koji su već registrirani u EES-u neće trebati ponovno unositi značiti kraće vrijeme čekanja na granici.

Dulje razdoblje čuvanja podataka bit će potrebno i kako bi se omogućile pogodnosti povezane s prelaskom granice upotrebom čimbenika ubrzanja postupka i samoposlužnih sustava. Pogodnosti ovise o podacima registriranim u sustavu. Kratkim razdobljem čuvanja podataka smanjila bi se skupina putnika koji mogu iskoristiti takve pogodnosti te bi se ugrozio navedeni cilj EES-a u pogledu olakšavanja prelaska granice.

Za članove obitelji građana EU-a koji nisu iz EU-a, a obuhvaćeni su područjem primjene sadašnje Uredbe, svaka bilješka o ulasku/izlasku čuvat će se najdulje godinu dana nakon zadnjeg izlaska. Njihov osobni dosje trebao bi se čuvati pet godina kako bi se tom članu obitelji omogućilo da iskoristi pogodnosti povezane s prelaskom granice.

U slučajevima kad osobe koje su prekoračile dopušteno trajanje boravka nisu pronađene na kraju razdoblja čuvanja podataka, nakon donošenja odluke na nacionalnoj razini moguće je, na temelju podataka iz EES-a, u Schengenskom informacijskom sustavu izdati upozorenje prije brisanja podataka iz EES-a,

- olakšavanje prelazaka granica: pristup u svrhu olakšavanja temelji se na uvođenju samoposlužnih sustava i e-vrata čime će se državljanima trećih zemalja omogućiti pokretanje postupka dobivanja dozvole za prelazak preko granice, a taj će postupak biti dovršen nakon što se službeniku graničnog nadzora na njegov zahtjev pruže dodatne informacije. Upotreba tih čimbenika ubrzanja (koji su uvedeni prijedlogom o izmjeni Zakonika o schengenskim granicama) nije obvezna za države članice čije su granice otvorene većini putnika i za njihovu primjenu nije potrebno razviti novi sustav,
- osim toga, postojat će usklađena pravna osnova (koja je isto tako uvedena izmjenama Zakonika o schengenskim granicama) za uspostavu nacionalnih Programa za registrirane putnike u državama članicama na dobrovoljnoj osnovi,

- pristup omogućen tijelima kaznenog progona: od samog početka rada sustava tijela kaznenog progona država članica i Europol imat će pristup EES-u pod strogo definiranim uvjetima. EES će sadržavati pouzdane podatke o datumima ulaska i izlaska državljana trećih zemalja koji su obuhvaćeni područjem primjene EES-a, a koji bi mogli biti od ključne važnosti u osobnim dosjeima tijela kaznenog progona i kojima bi se pristup trebao odobriti u skladu sa svrhom instrumenta i uz poštovanje pravila o zaštiti podataka.

Pristup podacima iz VIS-a za potrebe kaznenog progona već je dokazao svoju korisnost. Države članice izvijestile su o slučajevima osoba koje su preminule nasilnom smrću i čija je identifikacija bila moguća samo pristupom VIS-u. Ostali prijavljeni slučajevi odnose se na trgovinu ljudima, terorizam i trgovinu drogom u kojima je pristup podacima VIS-a omogućio istražiteljima da ostvare bitan napredak,

- troškove: u prijedlozima iz 2013. izdvojena su sredstva u iznosu od 1,1 milijardu EUR što je okvirni iznos namijenjen razvoju EES-a i RTP-a. Prema revidiranom prijedlogu koji se temelji na odabranoj opciji jednog sustava EES-a, koja uključuje pristup omogućen tijelima kaznenog progona, potreban iznos procijenjen je na 480 milijuna EUR.

Ovaj revidirani prijedlog Uredbe o uspostavi EES-a predstavlja temeljni instrument za stvaranje pravnog okvira za EES. Sadržava i posljedične izmjene postojećeg zakonodavstva EU-a (odnosno Uredbe (EU) br. 1077/2011¹⁰, Uredbe (EZ) br. 767/2008¹¹ i Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma). Usporedno s ovim prijedlogom predstavljen je i dopunski prijedlog o izmjeni Zakonika o schengenskim granicama u pogledu primjene sustava u okviru postupka upravljanja granicama.

• **Postojeće odredbe u području prijedloga**

Uredba (EZ) br. 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o Zakoniku Unije o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama).

Uredba Europskog parlamenta i Vijeća (EZ) br. 1931/2006 o utvrđivanju pravila o malograničnom prometu na vanjskim kopnenim granicama država članica te o izmjeni odredaba Schengenske konvencije.

Uredba Europskog parlamenta i Vijeća (EZ) br. 767/2008 o viznom informacijskom sustavu (VIS) i razmjeni podataka među državama članicama o vizama za kratkotrajni boravak (Uredba o VIS-u).

Uredba Europskog parlamenta i Vijeća (EZ) br. 810/2009 o uspostavi Zakonika Zajednice o vizama.

Uredba Europskog parlamenta i Vijeća (EU) br. 1077/2011 o osnivanju Europske agencije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde.

Uredba (EU) br. 515/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o uspostavljanju, u okviru Fonda za unutarnju sigurnost, instrumenta za financijsku potporu u području vanjskih granica i viza i stavljanju izvan snage Odluke br. 574/2007/EZ.

¹⁰ Uredba Europskog parlamenta i Vijeća (EU) br. 1077/2011 o osnivanju Europske agencije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde.

¹¹ Uredba Europskog parlamenta i Vijeća (EZ) br. 767/2008 o viznom informacijskom sustavu (VIS) i razmjeni podataka među državama članicama o vizama za kratkotrajni boravak (Uredba o VIS-u)

2. SAVJETOVANJE SA ZAINTERESIRANIM STRANAMA I PROCJENA UČINKA

• Savjetovanje sa zainteresiranim stranama

Detaljan opis savjetovanja s dionicima nalazi se u pratećoj procjeni učinka u Prilogu 2. Radi pripreme svojih prijedloga o pametnim granicama, Komisija je tijekom 2015. provela ciljano savjetovanje sa sljedećim tijelima: s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka na radionici o pripremi revidiranih prijedloga o pametnim granicama koja je održana 20. ožujka 2015., s civilnim društvom na sastanku održanom 5. svibnja 2015., s prijevoznicima, gospodarskim subjektima u području prijevoza, turizma i infrastrukture na sastanku održanom 28. svibnja 2015. te s Agencijom za temeljna prava na dvama sastancima koji su održani 22. lipnja i 23. srpnja 2015. Osim toga, Komisija je 9. srpnja 2015. organizirala sastanak sa službenicima tijela kaznenog progona iz država članica te dva tehnička sastanka sa stručnjacima iz država članica, koji su održani 24. rujna 2015. i 26. listopada 2015.

U okviru javnog savjetovanja koje je održano u razdoblju između 29. srpnja i 29. listopada 2015. prikupljena su mišljenja pojedinaca, organizacija, prijevoznika i javnih tijela (u Prilogu 2. Procjeni učinka detaljno su objašnjeni rezultati javnog savjetovanja).

Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove Europskog parlamenta organizirao je 23. – 24. veljače 2015. međuparlamentarni sastanak s nacionalnim parlamentima radi rasprave o pametnim granicama.

• Procjena učinka

Prva je procjena učinka¹² provedena 2008. tijekom pripreme Komunikacije Komisije o toj temi, a druga je dovršena 2012.¹³ tijekom priprema za prijedloge iz 2013.

Treća procjena učinka dovršena je 2016. Uzimajući u obzir Tehničku studiju, izvješće o pilot-projektu, rezultat savjetovanja sa zainteresiranim stranama i rasprave u Vijeću i Europskom parlamentu, u procjeni učinka analizirane su ključne opcije provedbe i podopcije za EES i za RTP. Opcije odabrane na temelju procjene učinka izravno se odražavaju u glavnim izmjenama koje su unijete u ovaj prijedlog po čemu se on razlikuje od prijedloga iz 2013. (vidi točku I. „Glavni elementi revidiranog prijedloga”).

Odbor za nadzor regulative (RSB) preispitao je nacrt Procjene učinka i dao pozitivno mišljenje 22. siječnja 2016.

3. PRAVNI ELEMENTI PRIJEDLOGA

• Sažetak predloženih mjera

Neophodno je odrediti svrhu, funkcionalnosti i odgovornosti za EES. Nadalje, Agenciji treba dati mandat za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (eu-LISA) kako bi razvila sustav i njime operativno upravljala. U zasebnom radnom dokumentu službi Komisije po svim je točkama moguće pronaći detaljno objašnjenje ovog revidiranog prijedloga.

¹² SEC (2008) 153.

¹³ SWD (2013) 47.

Izmjene ovog prijedloga posljedično podrazumijevaju donošenje izmjena Uredbe (EU) br. 1077/2011, Uredbe (EZ) br. 767/2008 i (Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma) kako je navedeno u točki 1.

- **Pravna osnova**

U ovom revidiranom prijedlogu, kao pravna osnova za ovu Uredbu služi članak 77. stavak 2. točke (b) i (d) Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Članak 77. stavak 2. točke (b) i (d) odgovarajuća je pravna osnova za daljnje utvrđivanje mjera u pogledu prelazaka vanjskih granica država članica i za razvoj standarda i postupaka koje države članice moraju poštovati tijekom provedbe kontrola osoba na takvim granicama. Članak 77. stavak 2. točke (b) i (d) pravna je osnova za uspostavu EES-a. Osim toga, u revidiranom se prijedlogu oslanja na članak 87. stavak 2. točku (a) kao pravnu osnovu kako bi se omogućio pristup u svrhu kaznenog progona te članak 88. stavak 2. točku (a) kako bi se Europolu omogućio pristup, u oba navedena slučaja pod strogim uvjetima. Prema objema navedenim dodatnim pravnim osnovama za pristup tijela kaznenog progona i Eurola podacima EES-a potreban je isti redovni zakonodavni postupak kakav se primjenjuje na temelju članka 77. stavka 2. točaka (b) i (d).

- **Načelo supsidijarnosti**

Na temelju članka 77. stavka 2. točke (b) Ugovora o funkcioniranju Europske unije Unija ima ovlast donijeti mjere koje se odnose na kontrole osoba i učinkovito nadziranje prelazaka vanjskih granica država članica. Treba izmijeniti trenutačne odredbe EU-a o prelasku vanjskih granica država članica kako bi se u obzir uzela činjenica da trenutačno ne postoji pouzdan način nadziranja putovanja državljana trećih zemalja kojima je dopušten kratkotrajni boravak uzimajući u obzir složenost i sporost pri provedbi trenutačne obveze otiskivanja pečata kojom se u dovoljnoj mjeri ne omogućuje nadležnim tijelima država članica da tijekom granične kontrole ili tijekom kontrola na državnom području provjere ima li putnik dozvolu za boravak te uzimajući u obzir vrlo ograničene mogućnosti nacionalnih sustava za rješavanje tih potreba u području bez nadzora unutarnjih granica.

Radi povećanja učinkovitosti upravljanja migracijama trebale bi biti dostupne informacije o tome kome je zabranjen ulazak na područje EU-a, tko se nalazi na području EU-a, tko poštuje zahtjeve u pogledu najduljeg dopuštenog trajanja boravka od 90 dana u razdoblju od 180 dana, kao i informacije o državljanstvima i skupinama putnika (izuzetim od obveze posjedovanja vize i onima koji moraju imati vizu) koji su prekoračili dopušteno trajanje boravka, a na temelju kojih bi se provodile nasumične provjere na području EU-a u svrhu otkrivanja osoba koje nezakonito borave u EU-u.

Potrebno je uspostaviti zajednički režim za schengenski prostor u cjelini u cilju utvrđivanja usklađenih pravila o evidencijama zabrana ulaska, prekograničnih kretanja i nadziranja dopuštenih kratkotrajnih boravaka.

Države članice stoga ne mogu u dovoljnoj mjeri ostvariti ovaj cilj prijedloga.

Isto je tako potrebna revizija prijedloga o EES-u iz 2013. kako bi se tijelima kaznenog progona omogućio pristup podacima iz EES-a za potrebe borbe protiv terorizma i teških kaznenih djela te radi osiguravanja visoke razine unutarnje sigurnosti. Države članice ne mogu u dovoljnoj mjeri ostvariti ovaj cilj s obzirom na to da takvu izmjenu može predložiti isključivo Komisija.

- **Načelo proporcionalnosti**

U članku 5. Ugovora o Europskoj uniji navodi se da djelovanje Unije ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje ciljeva Ugovora. Oblik tog djelovanja EU-a bira se tako da se omogućí postizanje

cilja prijedloga i što učinkovitija provedba djelovanja. Predložena inicijativa predstavlja daljnji razvoj schengenske pravne stečevine kako bi se osiguralo da se zajednička pravila na vanjskim granicama primjenjuju na isti način u svim državama članicama koje su ukinule nadzor na unutarnjim granicama. Njome se stvara instrument s pomoću kojeg se Europskoj uniji pružaju informacije o broju državljana trećih zemalja koji ulaze u područje EU-a i izlaze iz njega, što je prijeko potrebno za donošenje održivih politika u području migracije i viza, koje se temelje na dokazima. Kroz nju se i tijelima kaznenog progona omogućuje pristup EES-u, što je pravovremen, precizan, siguran i ekonomičan način identifikacije državljana koji su izuzeti od obveze posjedovanja vize, a osumnjičeni su za terorizam ili za počinjenje teškog kaznenog djela (ili su njegove žrtve). To je i način na koji mogu dobiti uvid u evidenciju svih dosadašnjih putovanja nositelja vize i državljana trećih zemalja koji su izuzeti od obveze posjedovanja vize, a osumnjičeni su za počinjenje takvih kaznenih djela (ili su žrtve takvih kaznenih djela).

Prijedlog čiji se koncept temelji na načelima *ugrađene privatnosti* proporcionalan je u smislu prava na zaštitu osobnih podataka utoliko što se njime ne zahtijeva prikupljanje i pohranjivanje veće količine podataka na razdoblje dulje od onog koje je prijeko potrebno kako bi sustav mogao funkcionirati i ispuniti svoju svrhu. Osim toga, predviđet će se i provesti sve zaštitne mjere i mehanizmi potrebni za učinkovitu zaštitu temeljnih prava putnika, a posebno zaštitu njihova privatnog života i osobnih podataka.

Kako bi sustav proradio, neće biti potrebe za daljnjim postupcima i usklađivanjem na razini EU-a pa je stoga predviđena mjera proporcionalna utoliko što ne prelazi ono što je potrebno u smislu djelovanja na razini EU-a radi ispunjenja utvrđenih ciljeva.

Odabrana opcija je proporcionalna i u smislu troškova uzimajući u obzir koristi koje će sve države članice imati od sustava, a tiču se upravljanja zajedničkom vanjskom granicom i napredovanja prema zajedničkoj migracijskoj politici EU-a.

Stoga je prijedlog u skladu s načelom proporcionalnosti.

- **Odabir instrumenta**

Predloženi instrumenti: Uredba.

Druga sredstva ne bi bila primjerena zbog sljedećeg/sljedećih razloga:

Ovim prijedlogom uspostaviti će se centralizirani sustav za međusobnu suradnju država članica, a za to je potrebno osigurati zajedničku arhitekturu i pravila rada. Nadalje, njime će se utvrditi pravila o graničnim kontrolama na vanjskim granicama i o pristupu sustavu, uključujući za potrebe kaznenog progona, a ona su jedinstvena za sve države članice. Zbog toga je samo Uredbu moguće odabrati kao pravni instrument.

- **Temeljna prava**

Predložena Uredba ima učinak na temeljna prava, a posebno na pravo na dostojanstvo (članak 1. Povelje EU-a o temeljnim pravima), zabranu ropstva i prisilnog rada (članak 5. Povelje), pravo na slobodu i sigurnost (članak 6. Povelje), na poštovanje privatnog i obiteljskog života (članak 7. Povelje), na zaštitu osobnih podataka (članak 8. Povelje), na pravo na azil (članak 18. Povelje) i zaštitu u slučajevima udaljenja, protjerivanja ili izručenja (članak 19. Povelje), na pravo na nediskriminaciju (članak 21. Povelje), na prava djeteta (članak 24. Povelje) i na pravo na učinkovit pravni lijek (članak 47. Povelje).

Uvođenje EES ima pozitivan utjecaj na načelo zabrane ropstva i prisilnog rada kao i na pravo na slobodu i sigurnost. Boljom i točnijom identifikacijom (upotrebom biometrijskih podataka) državljana trećih zemalja koji prelaze vanjsku granicu schengenskog prostora podupire se otkrivanje zlouporabe identiteta, trgovine ljudima (osobito kad je riječ o maloljetnicima) i prekograničnog kriminaliteta te se na taj način pridonosi poboljšanju sigurnosti građana koji se nalaze u schengenskom prostoru.

Što se tiče prava na zaštitu osobnih podataka, prijedlog sadržava zaštitne mjere u pogledu osobnih podataka, a posebno pristupa njima koji treba omogućiti isključivo za potrebe ove Uredbe i strogo ograničiti na nadležna tijela imenovana u njoj. Zaštitne mjere u pogledu osobnih podataka uključuju i pravo na pristup podacima ili pravo na ispravljanje ili brisanje podataka. Ograničenjem razdoblja čuvanja podataka prethodno navedenim u poglavlju 1. ovog obrazloženja isto se tako pridonosi poštovanju osobnih podataka kao temeljnom pravu.

Prijedlogom se predviđa pristup EES-u radi sprečavanja, otkrivanja ili istrage terorističkih kaznenih djela ili drugih teških kaznenih djela, a za potrebe identifikacije državljana trećih zemalja koji prelaze vanjske granice i za potrebe pristupanja podacima o njihovim dosadašnjim putovanjima. Kako je propisano člankom 52. stavkom 1. Povelje, svako ograničavanje prava na zaštitu osobnih podataka mora odgovarati cilju koji se želi postići i ne smije prelaziti ono što je potrebno za njegovo postizanje. Člankom 8. stavkom 2. Europske konvencije o ljudskim pravima isto se tako priznaje da zadiranje nekog javnog tijela u pravo osobe na privatnost može biti opravdano ako je to potrebno u interesu nacionalne sigurnosti, javne sigurnosti ili sprečavanja kaznenih djela kao što je to slučaj u ovom prijedlogu. Sud Europske unije isto je tako prepoznao¹⁴ da je borba protiv terorizma i teških kaznenih djela, a posebno protiv organiziranog kriminala i terorizma od nedvojbeno najveće važnosti za postizanje javne sigurnosti, a njezina učinkovitost može u velikoj mjeri ovisiti o primjeni modernih tehnika istraživanja te bi, stoga, pristup osobnim podacima odobren za te posebne namjene mogao biti opravdan postojanjem potrebe.

Prijedlogom se predviđa pristup EES-u radi sprečavanja, otkrivanja ili istrage terorističkih kaznenih djela ili drugih teških kaznenih djela, a za potrebe identifikacije državljana trećih zemalja koji prelaze vanjske granice i za potrebe pristupanja podacima o njihovim dosadašnjim putovanjima. Pristup EES-u za potrebe identifikacije trebalo bi omogućiti isključivo ako je prethodno pretraživanje nacionalnih baza podataka bilo bezuspješno i u slučajevima pretraživanja s pomoću otisaka prstiju u kojima je prethodno izvršeno pretraživanje u sustavu za automatsku identifikaciju otisaka prstiju u skladu s Odlukom 2008/615/PUP. Iako u VIS-u postoje podaci o nositeljima viza, ni u jednoj drugoj bazi podataka EU-a nisu dostupni podaci o državljanima izuzetima od obveze posjedovanja vize, niti podaci o njihovim putovanjima.

Dozvolu za pristup podacima iz EES-a za potrebe kaznenog progona moguće je dati isključivo u svrhu sprečavanja, otkrivanja ili istrage kaznenih djela ili drugih teških kaznenih djela kako su utvrđena Okvirnom odlukom Vijeća 2002/475/PUP o suzbijanju terorizma i Okvirnom odlukom Vijeća 2002/584/PUP o Europskom uhidbenom nalogu te samo ako je to potrebno za rješavanje određenog slučaja. Štoviše, imenovana tijela kaznenog progona mogu zatražiti pristup podacima iz EES-a samo ako postoje opravdani razlozi za vjerovanje da će se na temelju omogućivanja takvog pristupa u znatnoj mjeri pridonijeti sprečavanju, otkrivanju ili istrazi predmetnih kaznenih djela. Takve zahtjeve provjerava imenovano tijelo kaznenog progona kako bi provjerilo jesu li ispunjeni strogi uvjeti u pogledu traženja pristupa EES-u za potrebe kaznenog progona.

¹⁴

Presuda Suda Europske unije od 8. travnja 2014. u spojenim predmetima C-293/12 i C-594/12 Digital Rights Ireland Ltd i ostali EU:C:2014:238, točka 51.

Nadalje, prijedlogom se utvrđuju i stroge mjere za sigurnost podataka kako bi se zajamčila sigurnost obrađenih osobnih podataka te se njime uspostavlja nadzor nad aktivnostima obrade podataka za koje su zadužena neovisna javna tijela za zaštitu podataka, a određuje se i dokumentiranje svih izvršenih pretraživanja. U prijedlogu se navodi i da obrada svih osobnih podataka iz EES-a, koju tijela kaznenog progona provode nakon što su podaci dohvaćeni iz sustava, podliježe Okvirnoj odluci Vijeća 2008/977/PUP.

Prijedlogom se utvrđuju stroga pravila pristupa sustavu EES-a i potrebne zaštitne mjere. Njime se predviđaju i prava pojedinaca na pristup, ispravak, brisanje i zaštitu, a posebno pravo na pravni lijek i nadzor nad postupcima obrade koji provode neovisna javna tijela. Stoga je prijedlog u potpunosti u skladu s Poveljom Europske unije o temeljnim pravima, a posebno u pogledu prava na zaštitu osobnih podataka te je isto tako u skladu s člankom 16. UFEU-a kojim se svima jamči pravo na zaštitu osobnih podataka koji se tiču njih.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

U prijedlogu o EES-u iz 2013. upućuje se na prijedlog Komisije za sljedeći višegodišnji financijski okvir (VFO) koji je sadržavao prijedlog da se Fondu za unutarnju sigurnost (ISF) dodijele sredstva u iznosu od 4,6 milijarde EUR za razdoblje od 2014. do 2020. U prijedlogu o EES-u iz 2013. izdvojena su sredstva u iznosu od 1,1 milijardu EUR što je okvirni iznos namijenjen razvoju EES-a i RTP-a pod pretpostavkom da bi se troškove razvoja počelo zaračunavati od 2015. Taj je iznos izračunan na temelju razvoja i operativnog upravljanja dvama zasebnim sustavima i na osnovi tri godine razvoja i četiri godine rada.

U članku 5. stavku 5. točki (b) Uredbe (EU) br. 515/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o uspostavljanju, u okviru Fonda za unutarnju sigurnost, instrumenta za financijsku potporu u području vanjskih granica i viza i stavljanju izvan snage Odluke br. 574/2000/EZ (Uredba o Fondu za unutarnju sigurnost – granice) navedeno je da treba dodijeliti 791 milijun EUR za razvoj sustava IT-a koji se temelje na postojećim i/ili novim sustavima IT-a kojima se podupire upravljanje migracijskim tokovima preko vanjskih granica. Iznosom od 791 milijun EUR obuhvatilo se razdoblje od tri godine razvoja (od 2017. do, uključivo, 2019.) s tim da bi neke pripremne radnje počele već 2016., a s radom bi se započelo 2020.

Nastavno na Tehničku studiju i Procjenu učinka ovaj se prijedlog temelji na odabranoj opciji jednog sustava EES-a, a prema procjeni potrebna su sredstva u iznosu od 480 milijuna EUR čime se u obzir uzima i potreba za davanjem pristupa u svrhu kaznenog progona. Stoga je u ovaj prijedlog uvršten i prijedlog izmjene Uredbe o Fondu za unutarnju sigurnost – granice kako bi ju se uskladilo u pogledu novog umanjenog iznosa.

Tom financijskom potporom ne bi se pokrili samo troškovi središnjih komponenti tijekom cijelog razdoblja VFO-a (288 milijuna EUR na razini EU-a, trošak razvoja i rada kroz neizravno upravljanje), već i troškovi integracije s EES-om postojećih infrastruktura na nacionalnim granicama u državama članicama kroz nacionalna jedinstvena sučelja (engl. *National Uniform Interfaces*, NUI) (120 milijuna EUR kroz izravno upravljanje). Pružanjem financijske potpore radi pokrivanja troškova integracije u državama osiguralo bi se da se uslijed teških gospodarskih okolnosti na nacionalnoj razini ne dovedu u pitanje ili ne odgode projekti. Tijekom faze razvoja (od 2017. do 2019.) Komisija će potrošiti ukupno 52,7 milijuna EUR (kroz izravno upravljanje) na troškove povezane s aktivnostima u državama članicama.

Čim novi sustav proradi, iznos za pokrivanje budućih operativnih troškova država članica mogao bi se osigurati iz njihovih nacionalnih programa u okviru Fonda za unutarnju sigurnost (podijeljeno upravljanje). U tu je svrhu namijenjen iznos od 20 milijuna EUR dok sveukupna omotnica iznosi 480 milijuna EUR. Tim će se iznosom obuhvatiti i operativna podrška u trajanju od godine dana.

U Prilogu 6. objašnjen je primijenjeni troškovni model – Troškovni model za sustav EES-a iz Procjene učinka.

5. DODATNE INFORMACIJE

• Sudjelovanje

Ovaj prijedlog predstavlja daljnji razvoj schengenske pravne stečevine jer se odnosi na prelazak vanjskih granica. Stoga treba razmotriti sljedeće posljedice povezane s raznim protokolima i sporazumima s pridruženim zemljama:

Danska: u skladu s člancima 1. i 2. Protokola (br. 22.) o stajalištu Danske, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji (UEU) i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije (UFEU), Danska ne sudjeluje u donošenju mjera Vijeća na temelju glave V. trećeg dijela UFEU-a.

S obzirom na to da ova Uredba predstavlja daljnji razvoj schengenske pravne stečevine, Danska, u skladu s člankom 4. navedenog protokola, u roku od šest mjeseci nakon što Vijeće odluči o ovoj Uredbi, odlučuje hoće li je provesti u svojem nacionalnom pravu.

Ujedinjena Kraljevina i Irska: u skladu s člancima 4. i 5. Protokola o uključivanju schengenske pravne stečevine u okvir Europske unije i Odlukom Vijeća 2000/365/EZ od 29. svibnja 2000. o zahtjevu Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske te Odlukom Vijeća 2002/192/EZ od 28. veljače 2002. o zahtjevu Irske za sudjelovanje u provedbi nekih odredbi schengenske pravne stečevine Ujedinjena Kraljevina i Irska ne sudjeluju u Uredbi (EZ) br. 2016/399 (Zakonik o schengenskim granicama) ni u bilo kojem od ostalih pravnih instrumenata koju su uobičajeno poznati kao „schengenska pravna stečevina”, to jest pravnim instrumentima kojima se organizira i podupire ukidanje nadzora na unutarnjim granicama te popratnim mjerama koje se odnose na nadzore na vanjskim granicama.

Ova Uredba predstavlja razvoj te pravne stečevine i stoga Ujedinjena Kraljevina i Irska ne sudjeluju u donošenju ove Uredbe te ona za njih nije obvezujuća niti se na njih primjenjuje.

U skladu s presudom Suda u predmetu C-482/08, Ujedinjena Kraljevina protiv Vijeća, ECLI:EU:C:2010:631, okolnost da su, uz članak 77. stavak 2. točke (b) i (d), pravne osnove za ovu Uredbu i članak 87. stavak 2. točka (a) te članak 88. stavak 2. točka (a), ne utječe na prethodni zaključak jer je pristup za potrebe kaznenog progona sporedan uspostavi sustava ulaska/izlaska.

Island i Norveška: primjenjuju se postupci utvrđeni Sporazumom sklopljenim između Vijeća Europske unije i Republike Islanda i Kraljevine Norveške o pridruživanju tih dviju država provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine jer ovaj prijedlog predstavlja daljnji razvoj schengenske pravne stečevine kako je definirano Prilogom A tom Sporazumu¹⁵.

Švicarska: ova Uredba predstavlja razvoj odredbi schengenske pravne stečevine kako je predviđeno Sporazumom između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine¹⁶.

¹⁵ SL L 176, 10.7.1999., str. 36.

¹⁶ SL L 53, 27.2.2008., str. 52.

Lihtenštajn: ova Uredba predstavlja razvoj odredbi schengenske pravne stečevine kako je predviđeno Protokolom između Europske unije, Europske zajednice, Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna o pristupanju Kneževine Lihtenštajna Sporazumu između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine¹⁷.

Hrvatska, Cipar, Bugarska i Rumunjska: ovom se Uredbom o uspostavi EES-a zamjenjuje obveza otiskivanja pečata u putovnice državljana trećih zemalja. Ovu su odredbu države pristupnice trebale primijeniti po pristupanju Europskoj uniji.

¹⁷

SL L 160, 18.6.2011., str. 19.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES) za registraciju podataka o ulasku i izlasku te podataka o zabrani ulaska za državljane trećih zemalja koji prelaze vanjske granice država članica Europske unije i određivanju uvjeta za pristup EES-u za potrebe kaznenog progona te
o

izmjeni Uredbe (EZ) br. 767/2008 i Uredbe (EZ) br. 1077/2011

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 77. stavak 2. točke (b) i (d) te članak 87. stavak 2. točku (a) i članak 88. stavak 2. točku (a),

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) U Komunikaciji Komisije od 13. veljače 2008. naslova „Priprema sljedećih koraka u području upravljanja granicama u Europskoj uniji”³ izneseno je kako postoji potreba za uspostavom, u okviru Europske strategije integriranog upravljanja granicama, sustava ulaska/izlaska (EES) za elektroničko registriranje vremena i mjesta ulaska i izlaska državljana trećih zemalja kojima je dopušten kratkotrajni boravak u schengenskom prostoru i za izračun trajanja njihova dopuštenog boravka.
- (2) Na svojoj sjednici održanoj 19. i 20. lipnja 2008. Europsko vijeće istaknulo je važnost nastavka rada na razvoju Strategije EU-a za integrirano upravljanje granicama i bolje primjene modernih tehnologija za poboljšanje upravljanja vanjskim granicama.
- (3) U Komunikaciji Komisije od 10. lipnja 2009. naslova „Prostor slobode, sigurnosti i pravde za građane” zagovara se uspostava elektroničkog sustava za bilježenje ulazaka i izlazaka iz

¹ SL C, , str. .

² SL C, , str. .

³ COM(2008) 69 završna verzija

područja država članica prelaskom vanjskih granica, kako bi se osiguralo učinkovitije upravljanje pristupom tom području.

- (4) Europsko vijeće je 23. i 24. lipnja 2011. pozvalo na pospješivanje djelovanja u pogledu „pametnih granica”. Komisija je 25. listopada 2011. objavila Komunikaciju „Pametne granice – opcije i put napretka”.
- (5) Europsko vijeće je u svojim Strateškim smjernicama donesenim u lipnju 2014. naglasilo da je *„zbog schengenskog prostora, u kojemu osobe mogu putovati bez provjere na unutarnjim granicama, te povećanja broja osoba koje putuju u EU, potrebno učinkovito upravljanje zajedničkim vanjskim granicama EU-a kako bi se zajamčila snažna zaštita. Unija mora upotrijebiti sva dostupna sredstva kako bi države članice podržala u njihovoj zadaći. U tu bi svrhu: trebalo na isplativ način osuvremeniti integrirano upravljanje vanjskim granicama kako bi se zajamčilo pametno upravljanje granicama, među ostalim, sa sustavom ulaska/izlaska, potpomognuto novom Agencijom za opsežne informacijske sustave (eu-LISA)”*.
- (6) U Komunikaciji Komisije od 13. svibnja 2015. naslova „Europski migracijski program” napomenuto je da bi *„nova faza započela inicijativom o ‚pametnim granicama’ kako bi se povećala učinkovitost graničnih prijelaza, čime bi se olakšao prelazak granice za veliku većinu osoba iz trećih zemalja koje putuju u dobroj vjeri, a ujedno bi se i pojačala borba protiv nezakonite migracije bilježenjem svih prelazaka granice državljana trećih zemalja uz puno poštovanje proporcionalnosti”*.
- (7) Potrebno je odrediti ciljeve u pogledu sustava ulaska/izlaska (EES) i njegovu tehničku arhitekturu, utvrditi pravila njegova rada i primjene te utvrditi nadležnosti, kategorije podataka koje treba unijeti u sustav, namjenu unosa podataka, kriterije za njihov unos, tijela nadležna za pristup podacima i dodatna pravila o obradi podataka i zaštiti osobnih podataka.
- (8) EES bi se trebao primjenjivati na državljane trećih zemalja kojima je dopušten kratkotrajni boravak u schengenskom prostoru. Trebalo bi ga primjenjivati i na državljane trećih zemalja kojima je zabranjen kratkotrajni boravak.
- (9) Cilj EES-a trebao bi biti poboljšanje upravljanja vanjskim granicama, sprečavanje nezakonite imigracije i pojednostavnjenje upravljanja migracijskim tokovima. EES bi posebno, kada je to bitno, trebao pridonijeti identifikaciji onih osoba koje ne ispunjavaju ili više ne ispunjavaju uvjete u pogledu trajanja boravka na državnom području država članica.
- (10) Radi ispunjenja tih ciljeva EES bi trebao obrađivati alfanumeričke i biometrijske podatke (otiske prstiju i prikaze lica). Upotreba biometrijskih podataka, usprkos njezinom učinku na privatnost putnika, opravdana je zbog dva razloga. Kao prvo, biometrijski podaci pouzdan su način identifikacije osoba koje su pronađene na državnom području država članica, a koje ne posjeduju svoje putne isprave ili bilo koja druga sredstva identifikacije, što je uobičajeni *modus operandi* nezakonitih migranata. Kao drugo, biometrijskim podacima omogućuje se pouzdanije uparivanje podataka o ulasku i izlasku zakonitih putnika. Upotrebom prikaza lica u kombinaciji s otiscima prstiju omogućuje se smanjenje broja otisaka prstiju potrebnih za unos, uz istodobno postizanje jednakih rezultata u smislu točnosti identifikacije.
- (11) Ako je fizički moguće, u EES bi trebalo unijeti otiske četiri prsta državljana trećih zemalja izuzetih od obveze posjedovanja vize radi omogućivanja točne provjere i identifikacije (čime se osigurava da državljanin treće zemlje nije već upisan pod drugim identitetom ili

na temelju druge putne isprave) i kao jamstvo da u svim okolnostima ima dovoljno dostupnih podataka. Otisci prstiju nositelja viza povjeravat će se pretraživanjem viznog informacijskog sustava (VIS) koji je uspostavljen Odlukom Vijeća 2004/512/EZ⁴. U EES bi trebalo registrirati prikaz lica osoba izuzetih od obveze posjedovanja vize i nositelja vize koji su državljani trećih zemalja, a prikaz bi trebalo upotrebljavati kao glavni biometrijski identifikator za provjeru identiteta državljana trećih zemalja čiji su podaci prethodno registrirani u EES-u sve dok se njihov osobni dosje ne izbriše. Prema drugoj mogućnosti tu bi provjeru trebalo izvoditi upotrebom otisaka prstiju.

- (12) EES bi se trebao sastojati od središnjeg sustava koji će upravljati računalnom središnjom bazom podataka s biometrijskim i alfanumeričkim podacima, nacionalnog jedinstvenog sučelja u svakoj državi članici, sigurnog komunikacijskog kanala između središnjeg sustava EES-a i središnjeg sustava VIS-a te komunikacijske infrastrukture između središnjeg sustava i nacionalnih jedinstvenih sučelja. Svaka bi država članica trebala povezati svoju infrastrukturu na nacionalnim granicama s nacionalnim jedinstvenim sučeljem.
- (13) Trebalo bi uspostaviti interoperabilnost između EES-a i VIS-a postavljanjem izravnog komunikacijskog kanala između središnjih sustava kako bi se graničnim tijelima omogućilo da s pomoću EES-a pregledavaju VIS radi preuzimanja podataka povezanih s vizama u svrhu otvaranja ili ažuriranja osobnog dosjea, kako bi se graničnim tijelima omogućilo da na vanjskim granicama provjere valjanost vize i identitet nositelja vize izravnim pretraživanjem VIS-a prema otiscima prstiju te kako bi se graničnim tijelima omogućilo da provjere identitet putnika izuzetih od obveze posjedovanja vize pretraživanjem VIS-a na temelju otisaka prstiju. Interoperabilnošću bi isto tako graničnim tijelima trebalo omogućiti izravno pregledavanje podataka u EES-u iz VIS-a za potrebe obrade zahtjeva za izdavanje vize i donošenja odluka koje se odnose na te zahtjeve te bi se tijelima nadležnima za vize trebala osigurati mogućnost ažuriranja u EES-u podataka povezanih s vizama u slučajevima poništenja, oduzimanja ili produljenja valjanosti viza. Uredbu (EZ) br. 767/2008/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁵ trebalo bi na odgovarajući način izmijeniti.
- (14) Ovom bi Uredbom trebalo odrediti tijela država članica koja mogu dobiti odobrenje za pristup EES-u radi unosa, izmjene, brisanja ili pregledavanja podataka za posebne namjene EES-a u onoj mjeri koja je potrebna za izvršavanje njihovih zadaća.
- (15) Svaka bi obrada podataka iz EES-a trebala biti proporcionalna zacrtanim ciljevima i neophodna za izvršavanje zadaća nadležnih tijela. Pri upotrebi EES-a nadležna bi tijela trebala osigurati poštovanje ljudskog dostojanstva i nepovredivost osobe čije se podatke traži te ne bi trebala diskriminirati osobe na temelju spola, rase, etničkog ili društvenog podrijetla, genetskih obilježja, jezika, religije ili vjere, političkih ili drugih uvjerenja, pripadnosti nacionalnoj manjini, vlasništva, rođenja, invaliditeta, dobi ili spolnog opredjeljenja.
- (16) U borbi protiv terorističkih kaznenih djela i drugih teških kaznenih djela ključno je da tijela kaznenog progona raspolažu najažurnijim informacijama kako bi mogla izvršavati svoje

⁴ Odluka Vijeća 2004/512/EZ od 8. lipnja 2004. o uspostavi viznog informacijskog sustava (VIS) (SL L 213, 15.6.2004., str. 5.).

⁵ Uredba (EZ) br. 767/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o viznom informacijskom sustavu (VIS) i razmjeni podataka među državama članicama o vizama za kratkotrajni boravak (Uredba o VIS-u) (SL L 218, 13.8.2008., str. 60.)

zadaće. Pristup podacima iz VIS-a za potrebe kaznenog progona već je dokazao svoju korisnost u identificiranju osoba koje su preminule nasilnom smrću ili se njime pomoglo istražiteljima da ostvare bitan napredak u slučajevima povezanim s trgovinom ljudima, terorizmom i trgovinom drogom. Pristup informacijama koje se nalaze u EES-u potreban je za sprečavanje, otkrivanje i istragu terorističkih kaznenih djela iz Okvirne odluke Vijeća 2002/475/PUP⁶ ili drugih teških kaznenih djela iz Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP⁷. Podaci dobiveni iz EES-a mogu se upotrijebiti kao alat za provjeru identiteta u slučajevima kad državljani treće zemlje uništi svoje isprave te kad tijela kaznenog progona istražuju kazneno djelo upotrebom otisaka prstiju ili prikaza lica nastojeći utvrditi identitet. Mogu se upotrijebiti i kao alat za prikupljanje obavještajnih podataka o kriminalnim aktivnostima na temelju kojih bi se izgradio dokaz praćenjem ruta putovanja osoba za koje se sumnja da su počinile kazneno djelo ili da su žrtve kaznenog djela. Stoga bi podaci u EES-u trebali biti raspoloživi imenovanim tijelima država članica i Europskom policijskom uredu („Europol”), podložno uvjetima utvrđenima u ovoj Uredbi.

- (17) Štoviše, kad je riječ o suradnji među nadležnim tijelima država članica u području istraživanja prekograničnog kriminala Europol ima ključnu ulogu u pružanju potpore pri sprečavanju, analiziranju i istraživanju kaznenih djela u cijeloj Uniji. Slijedom toga, Europol bi trebao imati pristup EES-u u okviru svojih zadaća i u skladu s Odlukom Vijeća 2009/371/PUP⁸.
- (18) Pristup EES-u za potrebe sprečavanja, otkrivanja i istrage terorističkih kaznenih djela ili drugih teških kaznenih djela predstavlja zadiranje u temeljna prava pojedinaca na privatni život i prava na zaštitu osobnih podataka osoba čiji se osobni podaci obrađuju u EES-u. Svako takvo zadiranje mora biti u skladu sa zakonom, koji mora biti sastavljen dovoljno precizno kako bi se pojedincima omogućilo da prilagode svoje ponašanje te se njime pojedince mora štiti od proizvoljnosti, a u njemu dovoljno jasno naznačiti raspon slobode odlučivanja dane nadležnim tijelima te način njezine primjene. Svako zadiranje mora u demokratskom društvu biti opravdano potrebom zaštite legitimnog i proporcionalnog interesa te proporcionalno legitimnom cilju koji se želi ostvariti.
- (19) Usporedbe podataka na temelju latentnog otiska prstiju, odnosno daktiloskopskog traga koji je moguće pronaći na mjestu zločina, od temeljne je važnosti u području policijske suradnje. Mogućnošću usporedbe latentnog otiska prstiju s podacima o otiscima prstiju pohranjenima u EES-u u slučajevima u kojima postoje opravdani razlozi za vjerovanje da bi počinitelj ili žrtva mogli biti registrirani u EES-u trebao bi se tijelima kaznenog progona država članica osigurati vrlo važan alat za sprečavanje, otkrivanje ili istragu terorističkih kaznenih djela ili drugih teških kaznenih djela kada su, na primjer, latentni otisci prstiju jedini dokaz s mjesta zločina.
- (20) Potrebno je imenovati nadležna tijela država članica i odrediti središnju pristupnu točku preko koje se šalju zahtjevi za pristup podacima iz EES-a i voditi popis operativnih jedinica u okviru imenovanih tijela koje su ovlaštene zatražiti takvu usporedbu za posebne namjene sprečavanja, otkrivanja ili istrage terorističkih kaznenih djela ili drugih teških kaznenih djela.

⁶ Okvirna odluka Vijeća 2002/475/PUP od 13. lipnja 2002. o suzbijanju terorizma (SL L 164, 22.6.2002., str. 6.)

⁷ Okvirna odluka Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL L 190, 18.7.2002., str. 1.)

⁸ Odluka Vijeća 2009/371/PUP od 6. travnja 2009. o osnivanju Europskog policijskog ureda (Europol) (SL L 121, 15.5.2009., str. 37.)

- (21) Operativne jedinice u okviru imenovanih tijela trebale bi središnjoj pristupnoj točki podnijeti zahtjeve za pristup podacima pohranjenim u središnjem sustavu, a te bi zahtjeve trebalo obrazložiti. Operativne jedinice u okviru imenovanih tijela koje su ovlaštene zatražiti pristup podacima iz EES-a ne bi trebale djelovati kao tijelo za provjeru. Središnje pristupne točke trebale bi djelovati neovisno o imenovanim tijelima i trebale bi, na neovisan način, biti odgovorne za osiguravanje stroge usklađenosti s uvjetima za pristup utvrđenima ovom Uredbom. U iznimno hitnim slučajevima kada je pristup u ranoj fazi potreban da bi se odgovorilo na posebnu i stvarnu prijetnju koja se odnosi na teroristička kaznena djela ili druga teška kaznena djela, središnja pristupna točka trebala bi moći odmah obraditi zahtjev, a provjeru izvršiti naknadno.
- (22) Kako bi se zaštitili osobni podaci i izuzela sustavna pretraživanja, obradu podataka iz EES-a trebalo bi provoditi samo u posebnim slučajevima i kada je to neophodno za potrebe sprečavanja, otkrivanja ili istrage terorističkih kaznenih djela ili drugih teških kaznenih djela. Imenovana tijela i Europol trebali bi zatražiti pristup podacima iz EES-a samo kada imaju opravdane razloge vjerovati da će se takvim pristupom osigurati podaci koji će im znatno pomoći u sprečavanju, otkrivanju ili istrazi terorističkog kaznenog djela ili drugog teškog kaznenog djela.
- (23) Osim toga, pristup EES-u u svrhu identifikacije nepoznatih osumnjičenika, počinitelja ili žrtava terorističkih kaznenih djela ili drugih teških kaznenih djela trebalo bi dopustiti samo pod uvjetom da se na temelju pretraživanja nacionalnih baza podataka s otiscima prstiju određene države članice i sustava za automatsku identifikaciju otisaka prstiju svih ostalih država članica u skladu s Odlukom Vijeća 2008/615/PUP⁹ nije mogao utvrditi identitet ispitanika. Nadalje, trebalo bi propisno opravdati odobravanje pristupa EES-u radi pregledavanja evidencije o ulasku/izlasku osobe čiji je identitet poznat.
- (24) Za potrebe učinkovite usporedbe i razmjene osobnih podataka države članice trebale bi u potpunosti provoditi i primijeniti postojeće međunarodne sporazume kao i pravo Unije o razmjeni osobnih podataka koje je već na snazi, a posebno Odluku 2008/615/PUP.
- (25) Osobne podatke pohranjene u EES-u ne bi trebalo čuvati dulje nego što je to neophodno za potrebe EES-a. Prikladno je, za potrebe upravljanja granicama, podatke koji se odnose na državljane trećih zemalja čuvati pet godina da se izbjegne potreba za ponovnim unosom podataka o državljanima trećih zemalja u EES prije isteka tog razdoblja. Za državljane trećih zemalja koji su članovi obitelji građanina Unije na koje se primjenjuje Direktiva 2004/38/EZ¹⁰ ili državljanina treće zemlje koji uživa pravo slobode kretanja u skladu s pravom Unije, ali koji ne posjeduju boravišnu iskaznicu iz Direktive 2004/38/EZ, prikladno je čuvati svaku kombiniranu bilješku o ulazu/izlazu najdulje godinu dana nakon zadnjeg izlaza.
- (26) Razdoblje čuvanja podataka od pet godina potrebno je kako bi se službenicima graničnog nadzora omogućilo da prije no što putniku odobre ulazak u schengenski prostor izvrše potrebnu analizu rizika u skladu sa zahtjevima iz Zakonika o schengenskim granicama. Za obradu zahtjeva za vizu u konzularnim predstavništvima isto je tako potrebna analiza

⁹ Odluka Vijeća 2008/615/PUP od 23. lipnja 2008. o produbljivanju prekogranične suradnje, posebno u suzbijanju terorizma i prekograničnog kriminala (SL L 210, 6.8.2008., str. 1.)

¹⁰ Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji na slobodno kretanje i boravište na području države članice, kojom se izmjenjuje Uredba (EEZ) br. 1612/68 i stavljaju izvan snage direktive 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ (SL L 158, 30.4.2004., str. 77.)

dosadašnjih putovanja podnositelja zahtjeva kako bi se ocijenili upotreba prethodnih viza i poštovanje uvjeta boravka. Napuštanje postupka otiskivanja pečata u putovnice nadoknadit će se pregledom EES-a. Stoga bi podaci o dosadašnjim putovanjima koji su dostupni u sustavu trebali obuhvaćati razdoblje koje je dostatno za potrebe izdavanja vize. Razdobljem čuvanja podataka od pet godina smanjit će se učestalost ponovnog unosa, što će biti povoljno za sve putnike, jer će se smanjiti prosječno vrijeme potrebno za prelazak granice kao i vrijeme čekanja na graničnim prijelazima. Čak će i za putnika koji samo jednom ulazi u schengenski prostor činjenica da se drugi putnici koji su već registrirani u EES-u neće trebati ponovno unositi značiti kraće vrijeme čekanja na granici. To dulje razdoblje čuvanja podataka bit će potrebno i kako bi se omogućile pogodnosti povezane s prelaskom granice upotrebom čimbenika ubrzanja postupka i samoposlužnih sustava. Takve pogodnosti ovise o podacima registriranim u sustavu. Kraće razdoblje čuvanja podataka imalo bi negativan učinak na trajanje graničnih kontrola. Kraćim razdobljem čuvanja podataka smanjila bi se i skupina putnika koji mogu iskoristiti takve pogodnosti te bi se ugrozio navedeni cilj EES-a u pogledu olakšavanja prelaska granice.

- (27) Isto razdoblje čuvanja podataka od pet godina bilo bi potrebno za podatke osoba koje nisu napustile državno područje država članica nakon što im je istekao odobreni rok boravka, a u svrhu podupiranja postupka identifikacije i povratka, te za osobe kojima je zabranjen kratkotrajni boravak {ili ulazak na temelju vize za privremeni boravak}. Podatke bi trebalo izbrisati nakon isteka razdoblja od pet godina, osim ako ne postoje razlozi da ih se izbriše i ranije.
- (28) Trebalo bi utvrditi precizna pravila u pogledu odgovornosti za razvoj i rad EES-a, kao i odgovornosti država članica za povezivanje s EES-om. Agencija za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde, koja je osnovana Uredbom (EU) br. 1077/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹¹, trebala bi biti odgovorna za razvoj i operativno upravljanje centraliziranim EES-om u skladu s ovom Uredbom, a odgovarajuće odredbe Uredbe 1077/2011 trebalo bi u skladu s tim izmijeniti.
- (29) Treba utvrditi pravila koja se odnose na odgovornosti država članica za štetu koja bi nastala zbog bilo kakve povrede odredbi ove Uredbe.
- (30) Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹² primjenjuje se na obradu osobnih podataka koju države članice vrše u okviru primjene ove Uredbe, osim ako takvu obradu ne vrše imenovana tijela ili tijela koja u državama članicama vrše provjeru za potrebe sprečavanja, otkrivanja ili istrage terorističkih kaznenih djela ili drugih teških kaznenih djela.
- (31) Obrada osobnih podataka koju vrše nadležna tijela država članica za potrebe sprečavanja, otkrivanja ili istrage terorističkih kaznenih djela ili drugih teških kaznenih djela u skladu s ovom Uredbom trebala bi podlijegati standardu zaštite osobnih podataka u okviru njihova nacionalnog prava koje je u skladu s Okvirnom odlukom Vijeća 2008/977/PUP¹³.

¹¹ Uredba (EU) br. 1077/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o osnivanju Europske agencije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (SL L 286, 1.11.2011., str. 1.)

¹² Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL L 281, 23.11.1995., str. 31.).

¹³ Okvirna odluka Vijeća 2008/977/PUP od 27. studenoga 2008. o zaštiti osobnih podataka obrađenih u okviru policijske i pravosudne suradnje u kaznenim stvarima (SL L 350, 30.12.2008., str. 60.)

- (32) Osobne podatke koje države članice pribave u skladu s ovom Uredbom ne bi trebalo slati niti stavljati na raspolaganje trećoj zemlji, međunarodnoj organizaciji ili privatnoj strani s poslovnim nastanom u Uniji ili izvan nje, osim kada takva potreba postoji u pojedinačnim slučajevima radi lakše identifikacije državljanina treće zemlje povezane s njegovim/njezinom povratkom te podložno strogim uvjetima.
- (33) Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁴ primjenjuje se na aktivnosti institucija ili tijela Unije pri izvršavanju njihovih zadaća kada su odgovorni za operativno upravljanje EES-om.
- (34) Neovisna nadzorna tijela osnovana u skladu s člankom 28. Direktive 95/46/EZ trebala bi nadzirati zakonitost obrade osobnih podataka koju vrše države članice, dok bi Europski nadzornik za zaštitu podataka, kako je utvrđeno Uredbom (EZ) br. 45/2001, trebao nadzirati aktivnosti institucija i tijela Unije u vezi s obradom osobnih podataka. Europski nadzornik za zaštitu podataka i nadzorna tijela trebali bi međusobno surađivati u pogledu nadziranja EES-a.
- (35) Nacionalna nadzorna tijela osnovana u skladu s člankom 25. Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP trebala bi nadzirati zakonitost obrade osobnih podataka koju za potrebe kaznenog progona vrše države članice, a nacionalna nadzorna tijela osnovana u skladu s člankom 33. Odluke 2009/371/PUP trebala bi nadzirati zakonitost aktivnosti obrade podataka koje provodi Europol.
- (36) „(...) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 28. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 45/2001, koji je dao mišljenje ...
- (37) Prijedlogom se utvrđuju stroga pravila pristupa sustavu EES-a i potrebne zaštitne mjere. Njime se utvrđuju i prava pojedinaca na pristup, ispravak, brisanje i zaštitu, a posebno pravo na pravni lijek i nadzor nad postupcima obrade koji provode neovisna javna tijela. Ovom se Uredbom stoga poštuju temeljna prava i načela priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima, a posebno pravo na dostojanstvo (članak 1. Povelje), zabranu ropstva i prisilnog rada (članak 5. Povelje), pravo na slobodu i sigurnost (članak 6. Povelje), na poštovanje privatnog i obiteljskog života (članak 7. Povelje), na zaštitu osobnih podataka (članak 8. Povelje), pravo na nediskriminaciju (članak 21. Povelje), prava djeteta (članak 24. Povelje), prava starijih osoba (članak 25. Povelje), prava osoba s invaliditetom (članak 26. Povelje) i pravo na učinkoviti pravni lijek (članak 47. Povelje).
- (38) Za učinkovito praćenje primjene ove Uredbe potrebno ju je ocjenjivati u redovitim vremenskim razmacima. Države članice trebale bi utvrditi pravila o sankcijama koje se primjenjuju u slučajevima kršenja odredbi ove Uredbe te osigurati njihovu provedbu.
- (39) Komisiji treba dodijeliti provedbene ovlasti kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti za provedbu ove Uredbe. Te bi ovlasti trebalo provoditi u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁵.

¹⁴ Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.)

¹⁵ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28. 2. 2011., str. 13.)

- (40) Budući da države članice ne mogu u dovoljnoj mjeri ostvariti ciljeve koji se odnose na uspostavu zajedničkog EES-a i stvaranje zajedničkih obveza, uvjeta i postupaka u pogledu upotrebe podataka, njih je stoga, zbog opsega i učinaka djelovanja, moguće bolje ostvariti na razini Unije u skladu s načelom supsidijarnosti kako je utvrđeno člankom 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti, kako je ono utvrđeno tim člankom, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (41) Nakon što sustav ulaska/izlaska počne raditi, članak 20. stavak 2. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma trebalo bi izmijeniti s obzirom na to da nije usklađen s člankom 77. stavkom 2. točkama (a) i (c) Ugovora o funkcioniranju Europske unije jer se zajednička vizna politika ne može temeljiti na postojanju ili nepostojanju bilateralnih sporazuma o ukidanju viza koje su sklopile države članice, a dopušteno trajanje boravka državljana trećih zemalja ne bi trebalo ovisiti o broju i sadržaju takvih bilateralnih sporazuma. Nadalje, sustavom ulaska/izlaska ne bi se moglo uzeti u obzir i izračunati dopušteno trajanje boravka za državljane trećih zemalja koji ne moraju imati vizu i koji imaju korist od takvih sporazuma te bi ih stoga trebalo isključiti.
- (42) Predviđeni troškovi EES-a manji su od iznosa proračuna iz Uredbe (EU) 515/2014 Europskog parlamenta i Vijeća koji je namijenjen za pametne granice¹⁶. Slijedom navedenog, nakon donošenja ove Uredbe i na temelju članka 5. stavka 5. točke (b) Uredbe (EU) 515/2014, Komisija bi, putem delegiranog akta, trebala prenamijeniti iznos koji je trenutačno namijenjen za razvoj sustava IT-a kojima se podupire upravljanje migracijskim tokovima preko vanjskih granica.
- (43) Ovom se Uredbom o uspostavi EES-a zamjenjuje obveza otiskivanja pečata u putovnice državljana trećih zemalja što primjenjuju sve države pristupnice. Pri izračunu trajanja dopuštenog boravka u schengenskom prostoru ne bi trebalo uzeti u obzir boravke u državama članicama koje još u potpunosti ne primjenjuju schengensku pravnu stečevinu u skladu sa svojim Aktom o pristupanju. Takve države članice trebale bi u EES-u registrirati boravak državljana trećih zemalja, no automatski kalkulator u sustavu ne bi ga trebao računati u okviru dopuštenog trajanja boravka.
- (44) Ovom se Uredbom ne dovodi u pitanje primjena Direktive 2004/38/EZ.
- (45) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22. o stajalištu Danske, koji je priložen Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje. S obzirom na to da ova Uredba predstavlja daljnji razvoj schengenske pravne stečevine, Danska, u skladu s člankom 4. navedenog protokola, u roku od šest mjeseci nakon što Vijeće odluči o ovoj Uredbi, odlučuje hoće li je provesti u svojem nacionalnom pravu.
- (46) Ova Uredba predstavlja razvoj odredbi schengenske pravne stečevine u kojoj Ujedinjena Kraljevina ne sudjeluje, u skladu s Odlukom Vijeća 2000/365/EZ¹⁷. Ujedinjena Kraljevina stoga ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe i ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.

¹⁶ Uredba (EU) br. 515/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o uspostavljanju, u okviru Fonda za unutarnju sigurnost, instrumenta za financijsku potporu u području vanjskih granica i viza i stavljanju izvan snage Odluke br. 574/2007/EZ (SL L 150, 20.5.2014., str. 143.)

¹⁷ Odluka Vijeća 2000/365/EZ od 29. svibnja 2000. o zahtjevu Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske za sudjelovanje u pojedinim odredbama schengenske pravne stečevine (SL L 131, 1.6.2000., str. 43.)

- (47) Ova Uredba predstavlja razvoj odredbi schengenske pravne stečevine u kojoj Irska ne sudjeluje u skladu s Odlukom Vijeća 2002/192/EZ¹⁸. Irska stoga ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe i ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.
- (48) U pogledu Islanda i Norveške, ova Uredba predstavlja razvoj odredbi schengenske pravne stečevine u smislu Sporazuma sklopljenog između Vijeća Europske unije i Republike Islanda i Kraljevine Norveške o pridruživanju tih dviju država provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine¹⁹, koje su obuhvaćene područjem iz članka 1. točke A Odluke Vijeća 1999/437/EZ²⁰.
- (49) U pogledu Švicarske, ova Uredba predstavlja razvoj odredbi schengenske pravne stečevine u smislu Sporazuma sklopljenog između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine²¹, koje su obuhvaćene područjem iz članka 1. točke A Odluke Vijeća 1999/437/EZ u vezi s člankom 3. Odluke Vijeća 2008/146/EZ²² i člankom 3. Odluke Vijeća 2008/149/PUP²³.
- (50) U pogledu Lihtenštajna, ova Uredba predstavlja razvoj odredbi schengenske pravne stečevine u smislu Protokola između Europske unije, Europske zajednice, Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna o pridruživanju Kneževine Lihtenštajna Sporazumu između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine²⁴, koje su obuhvaćene područjem iz članka 1. točke A Odluke Vijeća 1999/437/EZ u vezi s člankom 3. Odluke Vijeća 2011/350/EU²⁵ i člankom 3. Odluke Vijeća 2011/349/EU²⁶.
- (51) Ova Uredba predstavlja akt koji se temelji na schengenskoj pravnoj stečevini, ili je s njom na drugi način povezan u smislu članka 3. stavka 2. Akta o pristupanju iz 2003., članka 4. stavka 2. Akta o pristupanju iz 2005. i članka 4. stavka 2. Akta o pristupanju iz 2011.,

¹⁸ Odluka Vijeća 2002/192/EZ od 28. veljače 2002. o zahtjevu Irske za sudjelovanje u provedbi nekih odredbi schengenske pravne stečevine (SL L 64, 7.3.2002., str. 20.)

¹⁹ SL L 176, 10.7.1999., str. 36.

²⁰ Odluka Vijeća 1999/437/EZ od 17. svibnja 1999. o određenim aranžmanima za primjenu Sporazuma sklopljenog između Vijeća Europske unije i Republike Islanda i Kraljevine Norveške o pridruživanju tih dviju država provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine (SL L 176, 10.7.1999., str. 31.).

²¹ SL L 53, 27.2.2008., str. 52.

²² Odluka Vijeća 2008/146/EZ od 28. siječnja 2008. o sklapanju, u ime Europske zajednice, Sporazuma između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine (SL L 53, 27.2.2008., str. 1.)

²³ Odluka Vijeća 2008/149/PUP od 28. siječnja 2008. o sklapanju, u ime Europske unije, Sporazuma između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine (SL L 53, 27.2.2008., str. 50.)

²⁴ SL L 160, 18.6.2011., str. 21.

²⁵ Odluka Vijeća 2011/350/EU od 7. ožujka 2011. o sklapanju Protokola između Europske unije, Europske zajednice, Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna o pristupanju Kneževine Lihtenštajna Sporazumu Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pristupanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine, u vezi s ukidanjem kontrola na unutarnjim granicama i kretanju osoba, u ime Europske unije (SL L 160, 18.6.2011., str. 19.).

²⁶ Odluka Vijeća 2011/349/EU od 7. ožujka 2011. o sklapanju u ime Europske unije Protokola između Europske unije, Europske zajednice, Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna o pristupanju Kneževine Lihtenštajna Sporazumu između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine, posebno u odnosu na pravosudnu suradnju u kaznenim stvarima i policijsku suradnju (SL L 160, 18.6.2011., str. 1.)

POGLAVLJE 1.
Opće odredbe

Članak 1.
Predmet

1. Ovom se Uredbom uspostavlja „sustav ulaska/izlaska” (EES) za bilježenje i pohranu informacija o datumu, vremenu i mjestu ulaska i izlaska državljana trećih zemalja koji prelaze vanjske granice država članica, za izračun trajanja njihova boravka te za izdavanje upozorenja državama članicama o isteku dopuštenog razdoblja boravka kao i za bilježenje datuma, vremena i mjesta zabrane ulaska državljanima trećih zemalja kojima je zabranjen ulazak za kratkotrajni boravak {ili ulazak na temelju vize za privremeni boravak} te nadležnog tijela države članice koje je izdalo zabranu ulaska i razlozi zabrane.
2. Ovom se Uredbom u njezinom poglavlju IV. utvrđuju i uvjeti pod kojima imenovana tijela kaznenog progona u državama članicama i Europski policijski ured (Europol) mogu dobiti pristup u svrhu pregledavanja podataka u EES-u za potrebe sprečavanja, otkrivanja i istrage terorističkih kaznenih djela ili drugih teških kaznenih djela.

Članak 2.
Područje primjene

1. Ova se Uredba primjenjuje na državljane trećih zemalja kojima je dopušten kratkotrajni boravak {ili ulazak na temelju vize za privremeni boravak} na državnom području država članica i koji pri prelasku vanjskih granica država članica podliježu graničnim kontrolama u skladu s Uredbom (EU) 2016/399. Prilikom ulaska na državno područje država članica i izlaska iz njega primjenjuje se na državljane trećih zemalja koji su članovi obitelji građanina Unije na koje se primjenjuje Direktiva 2004/38/EZ ili državljanina treće zemlje koji uživa pravo slobode kretanja u skladu s pravom Unije, ali koji ne posjeduju boravišnu iskaznicu iz Direktive 2004/38/EZ.
2. Ova se Uredba primjenjuje i na državljane trećih zemalja kojima je u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2016/399 zabranjen ulazak za kratkotrajni boravak {ili ulazak na temelju vize za privremeni boravak} na državno područje država članica.
3. Ova se Uredba ne primjenjuje na:
 - (a) članove obitelji građanina Unije na koje se primjenjuje Direktiva 2004/38/EZ i koji posjeduju boravišnu iskaznicu iz te Direktive;
 - (b) članove obitelji državljana trećih zemalja koji uživaju pravo slobode kretanja u skladu s pravom Unije i koji posjeduju boravišnu iskaznicu iz Direktive 2004/38/EZ;
 - (c) nositelje boravišnih dozvola iz članka 2. točke 16. Uredbe (EU) 2016/399 osim onih koji su obuhvaćeni točkama (a) i (b) ovog stavka;
 - (d) nositelje viza za dugotrajni boravak;

- (e) državljane Andore, Monaka i San Marina;
- (f) osobe ili kategorije osoba koje su izuzete ili koje bi mogle iskoristiti pojednostavnjenje prelaska granica kako je navedeno u članku 6.a stavku 3. točkama (d), (e) i (f) Uredbe (EU) 2016/399.

Ova se Uredba ne primjenjuje na članove obitelji iz točaka (a) i (b) prvog podstavka, čak ni kada se ne nalaze u pratnji građanina Unije ili državljanina treće zemlje koji uživa pravo slobode kretanja niti mu se pridružuju.

- 4. Odredbe ove Uredbe o izračunu duljine trajanja boravka i izdavanju upozorenja državama članicama o isteku dopuštenog razdoblja boravka ne primjenjuju se na državljane trećih zemalja koji su članovi obitelji građanina Unije na koje se primjenjuje Direktiva 2004/38/EZ ili državljanina treće zemlje koji uživa pravo slobode kretanja u skladu s pravom Unije, ali koji ne posjeduju boravišnu iskaznicu iz Direktive 2004/38/EZ.

Članak 3. Definicije

- 1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „vanjske granice” znači vanjske granice kako su definirane u članku 2. stavku 2. Uredbe (EU) 2016/399;
- (2) „granična tijela” znači nadležna tijela zadužena, u skladu s nacionalnim pravom, za provedbu kontrola osoba na graničnim prijelazima na vanjskim granicama u skladu s Uredbom (EU) 2016/399;
- (3) „tijela nadležna za imigraciju” znači nadležna tijela zadužena, u skladu s nacionalnim pravom, za preispitivanje uvjeta i donošenje odluka povezanih s boravkom državljanina trećih zemalja na državnom području država članica;
- (4) „tijela nadležna za vize” znači nadležna tijela, uključujući središnja tijela nadležna za vize i tijela odgovorna za izdavanje viza na vanjskim granicama, koja su u svakoj državi članici odgovorna za preispitivanje zahtjeva za vizu, za donošenje odluka o zahtjevima za vizu te za donošenje odluka o poništavanju, oduzimanju ili produljenju viza;
- (5) „državljanin treće zemlje” znači bilo koja osoba koja nije građanin Unije u smislu članka 20. Ugovora, osim osoba koje na temelju sporazuma između Unije ili Unije i njezinih država članica, s jedne strane, i trećih zemalja, s druge strane, uživaju prava slobode kretanja jednaka pravima građana Unije;
- (6) „putna isprava” znači putovnica ili neka druga jednakovrijedna isprava na temelju koje njezin vlasnik ima pravo prelaziti vanjske granice i u koju se može unijeti viza;
- (7) „kratkotrajni boravak” znači boravci na državnom području država članica u trajanju od najviše 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana;
- (8) „viza za kratkotrajni boravak” znači dozvola koju je neka država članica izdala u svrhu ostvarenja planiranog boravka na državnom području država članica u trajanju od najviše 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana;

- (9) „viza za privremeni boravak” znači dozvola koju je neka država članica izdala u svrhu ostvarenja planiranog boravka na državnom području dvaju ili više država članica u trajanju od više od 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana, pod uvjetom da podnositelj zahtjeva ne namjerava boraviti na državnom području iste država članice dulje od 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana;
- (10) „prijevoznik” znači bilo koja fizička ili pravna osoba koja se profesionalno bavi pružanjem usluga prijevoza osoba;
- (11) „odgovorna država članica” znači država članica koja je podatke unijela u EES;
- (12) „provjera” znači postupak uspoređivanja različitih skupova podataka da bi se ustanovila valjanost identiteta na koji se osoba poziva (provjera „one-to-one”);
- (13) „identifikacija” znači postupak utvrđivanja identiteta osobe uspoređivanjem s višestrukim skupovima podataka u bazi podataka (provjera „one-to-many”);
- (14) „alfanumerički podaci” znači podaci izraženi slovima, brojkama, posebnim znakovima, razmacima između znakova i interpunkcijskim znakovima;
- (15) „podaci o otiscima prstiju” znači podaci koji se odnose na otiske prstiju kažiprsta, srednjeg prsta, prstenjaka i malog prsta s desne ruke, a ako isti nedostaju, otisci s lijeve ruke, ili latentni otisak prsta;
- (16) „prikaz lica” znači digitalne snimke lica dostatne rezolucije i kvalitete, koje se upotrebljavaju za automatsko uparivanje biometrijskih podataka;
- (17) „biometrijski podaci” znači podaci o otiscima prstiju i prikazu lica;
- (18) „osoba koja je prekoračila dopušteno trajanje boravka” znači državljanin treće zemlje koji ne ispunjava ili više ne ispunjava uvjete koji se odnose na trajanje kratkotrajnog boravka na državnom području država članica;
- (19) „eu-LISA” znači Europska agencija za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde, koja je osnovana Uredbom (EU) br. 1077/2011;
- (20) „Frontex” znači Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica Europske unije osnovana Uredbom (EZ) br. 2007/2004;
- (21) „nadzorno tijelo” znači nadzorna tijela osnovana u skladu s člankom 28. Direktive 95/46/EZ;
- (22) „nacionalno nadzorno tijelo”, za potrebe kaznenog progona, znači nadzorna tijela osnovana u skladu s člankom 25. Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP;
- (23) „nacionalno nadzorno tijelo” znači nadzorna tijela osnovana u skladu s člankom 33. Odluke 2009/371/PUP;
- (24) „podaci iz EES-a” znači svi podaci pohranjeni u središnjem sustavu u skladu s člancima 13., 14., 15., 16., 17. i 18.;
- (25) „kazneni progon” znači sprečavanje, otkrivanje ili istraga terorističkih kaznenih djela ili drugih teških kaznenih djela;

- (26) „teroristička kaznena djela” znači kaznena djela prema nacionalnom pravu koja odgovaraju ili su jednaka kaznenim djelima iz članka 1. do 4. Okvirne odluke 2002/475/PUP;
- (27) „teška kaznena djela” znači kaznena djela koja odgovaraju ili su jednaka onima iz članka 2. stavka 2. Okvirne odluke 2002/584/PUP, ako su prema nacionalnom pravu kažnjiva kaznom zatvora ili mjerom oduzimanja slobode na najmanje tri godine.
2. Pojmovi definirani u članku 2. Direktive 95/46/EZ imaju isto značenje u ovoj Uredbi ako osobne podatke obrađuju tijela država članica u svrhu utvrđenu člankom 5. ove Uredbe.
3. Pojmovi definirani u članku 2. Okvirne odluke 2008/977/PUP imaju isto značenje u ovoj Uredbi ako osobne podatke obrađuju tijela država članica za potrebe kaznenog progona.

Članak 4. Uspostava EES-a

Agencija za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde („eu-LISA”) razvija EES i osigurava operativno upravljanje njime, uključujući funkcionalnostima za obradu biometrijskih podataka iz članka 14. stavka 1. točke (f) i članka 15.

Članak 5. Svrha EES-a

Bilježenjem, pohranjivanjem i osiguravanjem pristupa državama članicama datumu, vremenu i mjestu ulaska i izlaska te zabranama ulaska državljanima trećih zemalja na vanjskim granicama, EES-om se:

- (a) unaprjeđuje učinkovitost provedbe graničnih kontrola izračunavanjem i nadziranjem trajanja dopuštenog boravka pri ulasku i izlasku državljana trećih zemalja kojima je dopušten kratkotrajni boravak {ili ulazak na temelju vize za privremeni boravak};
- (b) pruža pomoć pri identifikaciji onih osoba koje ne ispunjavaju ili više ne ispunjavaju uvjete za ulazak ili boravak na državnom području država članica;
- (c) omogućuje identifikaciju i otkrivanje osoba koje su prekoračile dopušteno trajanje boravka (isto tako na državnom području država članica) i omogućuje nadležnim nacionalnim tijelima država članica da poduzmu odgovarajuće mjere, uključujući povećanje mogućnosti za povratak;
- (d) omogućuje elektronička provjera zabrana ulaska u EES-u;
- (e) oslobađaju resursi za nadzor državnih granica od obavljanja kontrola koje je moguće automatizirati te se omogućuje usmjeravanje na procjenu državljana trećih zemalja;
- (f) konzulatima omogućuje pristup informacijama o zakonitoj upotrebi prethodnih viza;
- (g) državljani trećih zemalja obavješćuju o trajanju njihovog dopuštenog boravka;
- (h) prikupljaju statistički podaci o ulascima i izlascima, zabranama ulaska i prekoračenju dopuštenog trajanja boravka državljana trećih zemalja u svrhu poboljšanja procjene

rizika od takvog prekoračenja te davanja potpore donošenju politika Unije u području migracija, koje se temelje na dokazima;

- (i) suzbija zlouporaba identiteta;
- (j) pridonosi sprečavanju, otkrivanju ili istrazi terorističkih kaznenih djela ili drugih teških kaznenih djela;
- (k) omogućuje identificiranje i uhićenje terorista, osoba osumnjičenih za počinjenje kaznenog djela te identificiranje žrtava koji prelaze vanjske granice;
- (l) omogućuje dobivanje informacija o svim dosadašnjim putovanjima terorista, osoba osumnjičenih za počinjenje kaznenog djela te žrtava za istrage povezane s terorizmom i teškim kaznenim djelima.

Članak 6. Tehnička arhitektura EES-a

1. EES se sastoji od:
 - (a) središnjeg sustava;
 - (b) nacionalnog jedinstvenog sučelja (engl. *National Uniform Interface*, NUI) u svakoj državi članici, koje se temelji na zajedničkim tehničkim specifikacijama i identično je za sve države članice čime se omogućuje povezivanje središnjeg sustava s infrastrukturnama na nacionalnim granicama u državama članicama;
 - (c) sigurnog komunikacijskog kanala između središnjeg sustava EES-a i središnjeg sustava VIS-a;
 - (d) komunikacijske infrastrukture između središnjeg sustava i nacionalnih jedinstvenih sučelja.
2. Središnji sustav EES-a udomljuje eu-LISA u svoja dva tehnička pogona. Pruža funkcionalnosti utvrđene ovom Uredbom u skladu s uvjetima u pogledu dostupnosti, kvalitete i brzine na temelju članka 34. stavka 3.
3. Ne dovodeći u pitanje Odluku Komisije 2008/602/EC²⁷, određene komponente hardvera i softvera bit će zajedničke komunikacijskoj infrastrukturi EES-a i komunikacijskoj infrastrukturi VIS-a iz članka 1. stavka 2. Odluke Vijeća 2004/512/EZ. Uspostavlja se posebna virtualna privatna mreža namijenjena EES-u kao dodatak postojećoj virtualnoj privatnoj mreži VIS-a kako bi se osiguralo logičko odvajanje podataka iz VIS-a i EES-a.

²⁷ Odluka Komisije 2008/602/EZ od 17. lipnja 2008. o utvrđivanju fizičke arhitekture te zahtjeva nacionalnih sučelja i komunikacijske infrastrukture između centralnog VIS-a i nacionalnih sučelja za razvojnu fazu (SL L 194, 23.7.2008., str. 3.).

*Članak 7.
Interoperabilnost s VIS-om*

1. eu-LISA uspostavlja sigurni komunikacijski kanal između središnjeg sustava EES-a i središnjeg sustava VIS-a kako bi se omogućila interoperabilnost između EES-a i VIS-a. Izravno pregledavanje podataka između sustava moguće je samo ako je to predviđeno ovom Uredbom i Uredbom (EZ) br. 767/2008.
2. Zahtjevom u pogledu interoperabilnosti omogućuje se graničnim tijelima koja upotrebljavaju EES da izvrše pregled VIS-a iz EES-a u svrhu:
 - (a) preuzimanja i uvoza izravno iz VIS-a podataka povezanih s vizama, kako bi u EES-u otvorili ili ažurirali osobni dosje nositelja vize u EES-u skladu s člancima 13., 14. i 16. ove Uredbe i člankom 18.a Uredbe (EZ) br. 767/2008;
 - (b) preuzimanja i uvoza izravno iz VIS-a podataka povezanih s vizama, kako bi ažurirali EES u slučaju kada je viza poništena, oduzeta ili joj je rok produljen u skladu s člankom 17. ove Uredbe i člancima 13., 14. i 18.a Uredbe (EZ) br. 767/2008;
 - (c) provjere vjerodostojnosti i valjanosti vize i/ili jesu li ispunjeni uvjeti za ulazak na državno područje država članica u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) 2016/399, na temelju članka 21. ove Uredbe i članka 18. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 767/2008;
 - (d) provjere, na vanjskim granicama, je li državljani treće zemlje koji je izuzet od obveze posjedovanja vize prethodno registriran u VIS-u u skladu s člankom 21. ove Uredbe i člankom 19.b Uredbe (EZ) br. 767/2008;
 - (e) provjere, na vanjskim granicama, identiteta nositelja vize pretraživanjem VIS-a na temelju otisaka prstiju u skladu s člankom 21. ove Uredbe i člankom 18. stavkom 6. Uredbe (EZ) br. 767/2008, ako usporedbom s podacima u EES-u nije moguće provjeriti identitet nositelja vize.
3. Zahtjevom u pogledu interoperabilnosti omogućuje se tijelima nadležnim za vize koja upotrebljavaju VIS da izvrše pregled EES-a iz VIS-a u svrhu:
 - (a) preispitivanja zahtjeva za vize i donošenja odluka koje se odnose na te zahtjeve u skladu s člankom 22. ove Uredbe i člankom 15. stavkom 4. Uredbe (EZ) br. 767/2008;
 - (b) ažuriranja podataka u EES-u povezanih s vizama u slučaju kada je viza poništena, oduzeta ili joj je rok produljen u skladu s člankom 17. ove Uredbe i člancima 13. i 14. Uredbe (EZ) br. 767/2008.

*Članak 8.
Pristup EES-u radi unošenja, izmjene, brisanja i pregledavanja podataka*

1. Pristup EES-u radi unošenja, izmjene, brisanja i pregledavanja podataka iz članaka 13., 14., 15., 16., 17. i 18. namijenjen je isključivo propisno ovlaštenom osoblju tijela svake države članice koja su nadležna za namjene utvrđene člancima 21. do 32. Taj je pristup ograničen na mjeru potrebnu za izvršenje zadaća u skladu s takvim namjenama i proporcionalan ciljevima koje se želi postići.
2. Svaka država članica imenuje nadležna nacionalna tijela, uključujući tijela nadležna za granice, vize i imigraciju. Propisno ovlašteno osoblje ima pristup EES-u u svrhu unošenja,

izmjene, brisanja ili pregledavanja podataka. Svaka država članica bez odlaganja dostavlja popis tih tijela agenciji eu-LISA. U tom se popisu točno naznačuje u koju svrhu svako nadležno tijelo pristupa podacima u EES-u.

U roku od tri mjeseca nakon što EES započne s radom u skladu s člankom 60., konsolidirani popis tih tijela objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*. U slučaju izmjene popisa, eu-LISA jedanput godišnje objavljuje ažurirani konsolidirani popis.

Članak 9. Opća načela

1. Svako nadležno tijelo ovlašteno za pristup EES-u osigurava da je upotreba EES-a potrebna, prikladna i proporcionalna.
2. Svako nadležno tijelo osigurava da se pri upotrebi EES-a ne diskriminira državljane trećih zemalja na temelju spola, rasnog ili etničkog podrijetla, religije ili vjere, invaliditeta, dobi ili spolnog opredjeljenja te da se u potpunosti poštuje ljudsko dostojanstvo i nepovredivost osobe. Posebna se pozornost posvećuje specifičnoj situaciji djece, starih osoba i osoba s invaliditetom. Točnije, prilikom čuvanja podataka o djetetu, prvenstveno se uzima u obzir najbolji interes djeteta.

Članak 10. Automatski kalkulator i obveza obavješćivanja državljana trećih zemalja o preostalom trajanju dopuštenog boravka

1. EES uključuje automatski kalkulator kojim se naznačuje najdulje dopušteno trajanje boravka u skladu s člankom 6. stavkom 1. Uredbe (EU) 2016/399 za državljane trećih zemalja koji su registrirani u EES-u i kojima je dopušten kratkotrajni boravak {ili ulazak na temelju vize za privremeni boravak}.

Kalkulator se ne primjenjuje na državljane trećih zemalja koji su članovi obitelji građanina Unije na koje se primjenjuje Direktiva 2004/38/EZ ili državljanina treće zemlje koji uživa pravo slobode kretanja u skladu s pravom Unije, ali koji ne posjeduju boravišnu iskaznicu iz Direktive 2004/38/EZ.

2. S pomoću automatskog kalkulatora:
 - (a) na ulasku se nadležnim tijelima pružaju informacije o dopuštenom trajanju boravka i o tome je li već ranije iskorišten broj dopuštenih ulazaka na temelju vize za jedan ulazak ili za dva ulaska.
 - (b) na izlasku se vrši identifikacija državljana trećih zemalja koji su prekoračili dopušteno trajanje boravka.
3. Granična tijela obavješćuju državljanina treće zemlje o najvećem broju dana dopuštenog boravka, pri čemu se u obzir uzima broj ulazaka i duljina boravka dopuštena na temelju vize {ili vize za privremeni boravak} u skladu s člankom 8. stavkom 9. Uredbe (EU) 2016/399.
4. Pri izračunu trajanja dopuštenog boravka u schengenskom prostoru ne uzimaju se u obzir boravci u državama članicama koje još u potpunosti ne primjenjuju schengensku pravnu stečevinu u skladu sa svojim Aktom o pristupanju. Te države članice registriraju boravke državljane trećih zemalja u EES. Međutim, automatskim kalkulatorom u sustavu ne

izračunavaju se boravci u državama članicama koje još u potpunosti ne primjenjuju schengensku pravnu stečevinu u okviru dopuštenog trajanja boravka.

Članak 11. Mehanizam davanja informacija

1. EES uključuje mehanizam kojim se automatski identificira kod kojih bilježaka o ulasku/izlasku, neposredno iza datuma isteka dopuštenog trajanja boravka, nisu evidentirani podaci o izlasku te se identificiraju bilješke o boravku čije je najdulje dopušteno trajanje prekoračeno.
2. Imenovanim nadležnim nacionalnim tijelima dostupan je popis iz sustava koji sadržava podatke iz članaka 14. i 15. o svim osobama koje su identificirane kao osobe koje su prekoračile dopušteno trajanje boravka.

Članak 12. Mrežna usluga

1. Kako bi se državljanima trećih zemalja omogućilo da u svakom trenutku provjere preostalo trajanje dopuštenog boravka, sigurnim internetskim pristupom mrežnoj usluzi, koju u svoja dva tehnička pogona udomi agencija eu-LISA, omogućuje im se da u skladu s člankom 14. stavkom 1. točkom (b) dostave potrebne podatke, navodeći uz njih i datum očekivanog ulaska i izlaska. Na temelju toga putem mrežne usluge dobivaju odgovor U REDU / NIJE U REDU. Mrežna usluga upotrebljava posebnu bazu podataka samo za čitanje koja se ažurira na dnevnoj osnovi s pomoću jednosmjerne ekstrakcije najmanjeg potrebnog podskupa podataka iz EES-a.
2. Prijevoznici mogu upotrebljavati sigurni internetski pristup mrežnoj usluzi iz stavka 1. kako bi provjerili jesu li ili nisu državljani trećih zemalja koji posjeduju vizu za jedan ulazak ili za dva ulaska već iskoristili tu vizu. Prijevoznik dostavlja podatke navedene u članku 14. stavku 1. točki (d). Na temelju toga prijevoznici putem mrežne usluge dobivaju odgovor U REDU / NIJE U REDU. Prijevoznici mogu pohranjivati poslane informacije i primljene odgovore.
3. Detaljna pravila o uvjetima rada mrežne usluge i zaštiti podataka te sigurnosna pravila primjenjiva na mrežnu uslugu donose se u skladu s postupkom preispitivanja iz članka 61. stavka 2.

POGLAVLJE II. ***Unošenje i upotreba podataka od strane graničnih tijela***

Članak 13. Postupci za unošenje podataka u EES

1. U skladu s člankom 21. granična tijela provjeravaju je li u EES-u prethodno već otvoren osobni dosje državljanina treće zemlje i provjeravaju njegov identitet. Ako državljanin treće zemlje upotrebljava samoposlužni sustav u svrhu prethodnog unosa podataka ili obavljanja granične kontrole [ne bi li taj samoposlužni sustav trebalo definirati ili objasniti?], provjera se može izvršiti s pomoću samoposlužnog sustava.
2. Ako je prethodni osobni dosje otvoren, granično tijelo, prema potrebi, ažurira podatke u osobnom dosjeu, unosi bilješku o ulasku/izlasku povezanu sa svakim ulaskom i izlaskom u

skladu s člancima 14. i 15. ili, ako je primjenjivo, bilješku o zabrani ulaska u skladu s člankom 16. Ta se bilješka povezuje s osobnim dosjeom predmetnog državljanina treće zemlje. Ako je primjenjivo, podaci iz članka 17. stavka 1. dodaju se osobnom dosjeu, a podaci iz članka 17. stavaka 3. i 4. dodaju se bilješci o ulasku/izlasku predmetnog državljanina treće zemlje. U osobni dosje državljanina treće zemlje dodaju se različite putne isprave i podaci o identitetima koje on legitimno upotrebljava. Ako je prethodni dosje registriran, a državljanin treće zemlje predoči putnu ispravu koja se razlikuje od putne isprave koja je prethodno registrirana, ažuriraju se i podaci iz članka 14. stavka 1. točke (f) ako se prikaz lica snimljen na čipu nove putne isprave može izvući elektroničkim putem.

3. Ako je potrebno kreirati ili ažurirati podatke iz osobnog dosjea nositelja vize, granična tijela mogu, u skladu s člankom 18.a Uredbe (EZ) br. 767/2008 izravno iz VIS-a preuzeti i uvesti podatke predviđene člankom 14. stavkom 1. točkama (d), (e) i (g).
4. Ako državljanin treće zemlje prethodno nije registriran u EES-u, granično tijelo otvara osobni dosje te osobe unošenjem, prema potrebi, podataka iz članaka 14., 15. i 16.
5. Ako državljanin treće zemlje za prethodni unos podataka upotrebljava samoposlužni sustav, primjenjuje se članak 8.c Uredbe (EU) 2016/399. U tom slučaju državljanin treće zemlje može prethodno unijeti podatke u osobni dosje ili, ako je primjenjivo, podatke koje treba ažurirati. Podatke potvrđuje službenik graničnog nadzora kada je odluka o davanju dozvole ili zabrani ulaska donesena u skladu s Uredbom (EU) 2016/399. Provjera iz stavka 1. ovog članka vrši se s pomoću samoposlužnog sustava. Podaci navedeni u članku 14. stavku 1. točkama (d), (e) i (g) mogu se preuzeti i uvesti izravno iz VIS-a.
6. Ako državljanin treće zemlje za provedbu granične kontrole upotrebljava samoposlužni sustav, primjenjuje se članak 8.d Uredbe (EU) 2016/399. U tom se slučaju provjera iz stavka 1. ovog članka vrši s pomoću samoposlužnog sustava.
7. Ako državljanin treće zemlje za prelazak vanjske granice upotrebljava e-vrata, primjenjuje se članak 8.d Uredbe (EU) 2016/399. U tom se slučaju s pomoću e-vrata vrši odgovarajući unos bilješke o ulasku/izlasku, a bilješka se povezuje s predmetnim osobnim dosjeom.
8. Ako je potrebno otvoriti osobni dosje ili ažurirati prikaz lica iz članka 14. stavka 1. točke (f), prikaz lica može se izvući samo elektroničkim putem iz elektroničkih strojno čitljivih putnih isprava (engl. *electronic Machine Readable Travel Documents*, eMRTD) i umetnuti u osobni dosje ako je provjereno da prikaz lica snimljen na čipu eMRTD-a odgovara prikazu lica uživo predmetnog državljanina treće zemlje.

Članak 14.

Osobni podaci za nositelje viza

1. Granično tijelo otvara osobni dosje nositelja vize koji je državljanin treće zemlje i unosi sljedeće podatke:
 - (a) prezime (obiteljsko ime), ime (imena) (osobno ime), datum rođenja, državljanstvo ili državljanstva, spol;
 - (b) vrstu, broj i troslovnu oznaku zemlje koja je izdala putnu ispravu ili isprave;
 - (c) datum isteka valjanosti putne isprave (isprava);

- (d) broj naljepnice vize za kratkotrajni boravak, uključujući troslovne oznake države članice koja ju je izdala, vrstu vize, datum završetka najduljeg trajanja boravka dopuštenog na temelju vize koji treba ažurirati pri svakom ulasku te datum isteka valjanosti vize, ako je primjenjivo;
 - (e) prilikom prvog ulaska na temelju vize za kratkotrajni boravak, broj ulazaka i dopušteno razdoblje boravka kako je naznačeno na naljepnici vize;
 - (f) prikaz lica koji je, kad god je to moguće, elektronički izvučen iz eMRTD-a, a kad to nije moguće, uživo fotografiran;
 - (g) broj naljepnice vize za privremeni boravak, vrstu vize i datum isteka valjanosti vize, ako je primjenjivo.
2. Prilikom svakog ulaska nositelja vize koji je državljanin treće zemlje, u bilješku o ulasku/izlasku unose se sljedeći podaci. Ta se bilješka povezuje s osobnim dosjeom tog državljanina treće zemlje s pomoću osobnog referentnog broja koji je generirao EES prilikom otvaranja tog dosjea:
- (a) datum i vrijeme ulaska;
 - (b) granični prijelaz i tijelo koje je dopustilo ulazak;
3. Prilikom svakog izlaska, sljedeći se podaci unose u bilješku o ulasku/izlasku povezanu s osobnim dosjeom tog nositelja vize koji je državljanin treće zemlje:
- (a) datum i vrijeme izlaska;
 - (b) granični prijelaz izlaska.
4. Ako neposredno nakon datuma isteka dopuštenog trajanja boravka nisu navedeni podaci o izlasku, sustav označava bilješku o ulasku/izlasku oznakom ili zastavicom, a podaci o nositelju vize koji je državljanin treće zemlje i koji je identificiran kao osoba koja je prekoračila dopušteno trajanje boravka unose se u popis iz članka 11.
5. Radi otvaranja osobnog dosjea nositelja vize koji je državljanin treće zemlje, granično tijelo može podatke predviđene stavkom 1. točkama (d), (e) i (g) preuzeti i uvesti izravno iz VIS-a u skladu s člankom 18.a Uredbe (EZ) br. 767/2008.

Članak 15.

Osobni podaci za državljane trećih zemalja koji su izuzeti od obveze posjedovanja vize

1. Granično tijelo za državljane trećih zemalja koji su izuzeti od obveze posjedovanja vize u njihov osobni dosje unosi podatke predviđene u članku 14. stavku 1. točkama (a), (b), (c) i (f). Osim toga, u taj osobni dosje unosi otiske četiri prsta, i to kažiprsta, srednjeg prsta, prstenjaka i malog prsta s desne ruke, a ako to nije moguće, otiske istih prstiju s lijeve ruke u skladu sa specifikacijama za razlučivost i upotrebu otisaka prstiju koje je donijela Komisija u skladu s člankom 61. stavkom 2. Za državljane trećih zemalja koji su izuzeti od obveze posjedovanja vize primjenjuje se Članak 14. stavci 2. do 4.
2. Zbog zakonskih razloga, djeca starosti do 12 godina izuzeta su od obveze davanja otisaka prstiju.

3. Zbog činjeničnih razloga, osobe kod kojih je fizički nemoguće uzeti otiske prstiju izuzete su od obveze davanja otisaka prstiju.

Međutim, ako je ta fizička nemogućnost privremena, osoba je dužna dati otiske prstiju prilikom sljedećeg ulaska. Granična tijela imaju pravo zahtijevati dodatna pojašnjenja u vezi s razlozima privremene nemogućnosti davanja otisaka prstiju.

Države članice osiguravaju da su uvedeni odgovarajući postupci kojima se jamči dostojanstvo osobe ako je prilikom uzimanja otisaka prstiju došlo do poteškoća.

4. Ako je predmetna osoba izuzeta od obveze davanja otisaka prstiju zbog zakonskih ili činjeničnih razloga u skladu sa stavkom 2. ili 3., u polje predviđeno za posebne podatke unose se riječi „ne primjenjuje se”. Sustavom se omogućuje razlikovanje između slučajeva kada otisci prstiju zbog zakonskih razloga nisu potrebni i onih slučajeva kada otiske nije moguće uzeti zbog činjeničnih razloga.

Članak 16.

Osobni podaci za državljane trećih zemalja kojima je zabranjen ulazak

1. Ako granično tijelo u skladu s člankom 14. Uredbe (EZ) 2016/399 i Prilogom V. toj Uredbi donese odluku o zabrani ulaska državljanina treće zemlje iz članka 2. stavka 2. ove Uredbe na državno područje država članica te ako prethodni dosje tog državljanina treće zemlje nije registriran u EES-u, granično tijelo otvara osobni dosje u koji u skladu s člankom 14. stavkom 1. unosi potrebne podatke o državljanima trećih zemalja koji su nositelji vize, a u skladu s člankom 15. stavkom 1. potrebne podatke o državljanima trećih zemalja koji su izuzeti od obveze posjedovanja vize.
2. Radi otvaranja osobnih dosjea državljanina trećih zemalja koji su nositelji viza, nadležno granično tijelo može podatke predviđene člankom 14. stavkom 1. točkama (d), (e) i (g) preuzeti i uvesti u EES izravno iz VIS-a u skladu s člankom 18.a Uredbe (EZ) br. 767/2008.
3. U pogledu državljanina trećih zemalja koji su nositelji vize i onih koji su izuzeti od obveze posjedovanja vize u posebnu bilješku o zabrani ulaska unose se sljedeći podaci:
 - (a) datum i vrijeme zabrane ulaska;
 - (b) granični prijelaz;
 - (c) tijelo koje je zabranilo ulazak;
 - (d) slovo (slova) koja odgovaraju razlogu (razlozima) zabrane ulaska, u skladu s Prilogom V. dijelom B Uredbe (EU) 2016/399.
4. Ako prethodni dosje već postoji u EES-u, podaci predviđeni u stavku 2. dodaju se postojećem dosjeu.

Članak 17.

Podaci koje treba dodati ako je dozvola boravka oduzeta, poništena ili joj je rok produljen

1. Ako je donesena odluka o oduzimanju ili poništenju dozvole boravka ili vize ili o produljenju trajanja dopuštenog boravka ili roka valjanosti vize, nadležno tijelo koje je donijelo odluku u osobni dosje dodaje sljedeće podatke:
 - (a) informacije o statusu, uz naznaku da je dozvola boravka ili viza oduzeta ili poništena, odnosno da je produljeno trajanje dopuštenog boravka ili rok valjanosti vize;
 - (b) identitet tijela koje je oduzelo ili poništilo dozvolu boravka ili vizu ili je produljilo trajanje dopuštenog boravka ili rok valjanosti vize;
 - (c) mjesto i datum donošenja odluke o oduzimanju ili poništenju dozvole boravka ili vize ili o produljenju trajanja dopuštenog boravka ili roka valjanosti vize;
 - (d) novi broj naljepnice vize, uključujući troslovnu oznaku zemlje koja je izdala vizu;
 - (e) razdoblje za koje je dopušteni boravak produljen;
 - (f) novi datum isteka valjanosti dozvole boravka ili vize.
2. Ako je donesena odluka o poništenju, oduzimanju ili produljenju roka valjanosti vize, tijelo nadležno za vize, koje je donijelo odluku, odmah iz VIS-a preuzima i izravno u EES uvozi podatke predviđene stavkom 1. ovog članka u skladu s člancima 13. i 14. Uredbe (EZ) br. 767/2008.
3. U bilješci o ulasku i izlasku navode se razlozi oduzimanja dozvole boravka, a oni su sljedeći:
 - (a) razlozi protjerivanja osobe;
 - (b) bilo koja druga odluka koju donesu nadležna tijela država članica u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, a čija je posljedica udaljenje ili odlazak državljanina treće zemlje koji ne ispunjava ili više ne ispunjava uvjete za ulazak na državno područje država članica ili boravak na državnom području država članica.
4. U bilješci o ulasku i izlasku navode se razlozi produljenja trajanja dopuštenog boravka.
5. Kada je osoba otputovala ili je udaljena s državnog područja država članica u skladu s odlukom, kako je navedeno u stavku 3., nadležno tijelo, u skladu s člankom 13. stavkom 2., unosi podatke o tom konkretnom događaju u bilješku o ulasku/izlasku.

Članak 18.

Podaci koje treba dodati u slučaju osporavanja pretpostavke o tome da državljanin treće zemlje ne ispunjava uvjete za trajanje boravka u skladu s člankom 12. Uredbe (EU) 2016/399.

Ne dovodeći u pitanje članak 20., ako državljanin treće zemlje koji se nalazi na državnom području neke države članice nije registriran u EES-u ili ako u bilješci o ulasku/izlasku nakon datuma isteka dopuštenog trajanja boravka nije naveden datum izlaska, nadležna tijela mogu pretpostaviti da državljanin treće zemlje ne ispunjava ili više ne ispunjava uvjete koji se odnose na trajanje boravka na državnom području država članica.

U tom se slučaju primjenjuje članak 12. Uredbe (EU) 2016/399, a ako se tu pretpostavku osporava predloženjem dokaza o tome da je predmetni državljanin treće zemlje poštovao uvjete koji se odnose na kratkotrajni boravak, nadležna tijela u EES-u otvaraju osobni dosje tog državljanina treće zemlje,

ako je to potrebno, ili ažuriraju zadnju bilješku o ulasku/izlasku unošenjem podataka koji nedostaju u skladu s člancima 14. i 15., ili brišu postojeći dosje u slučaju primjene članka 32.

Članak 19.

Pomoćni postupci u slučaju tehničke nemogućnosti unošenja podataka ili kvara EES-a

Ako je tehnički nemoguće unijeti podatke u središnji sustav ili u slučaju kvara središnjeg sustava, podaci iz članaka 14., 15., 16., 17. i 18. privremeno se pohranjuju u nacionalno jedinstveno sučelje kako je predviđeno člankom 6. Ako to nije moguće, podaci se privremeno pohranjuju lokalno. U oba se slučaja podaci unose u središnji sustav EES-a čim je to tehnički moguće ili odmah nakon otklanjanja kvara. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere i raspoređuju potrebnu infrastrukturu, opremu i resurse te time osiguravaju da se takvo privremeno lokalno pohranjivanje može provesti u svakom trenutku i za svaki njihov granični prijelaz.

Članak 20.

Prijelazno razdoblje i prijelazne mjere

1. U razdoblju od šest mjeseci nakon početka rada EES-a, radi provjere na ulasku podatka da osoba nije prekoračila broj ulazaka koji je dopušten na temelju vize za jedan ulazak ili za dva ulaska te radi provjere na ulasku i izlasku podatka da osobe koje ulaze na temelju dozvole za kratkotrajni boravak nisu prekoračile najdulje dopušteno trajanje boravka, nadležna granična tijela u obzir uzimaju boravke na državnom području država članica tijekom 180 dana koji su prethodili ulasku ili izlasku na način da osim podataka o ulasku i izlasku zabilježenih u EES-u provjeravaju pečate u putnim ispravama.
2. Ako je državljanin treće zemlje ušao na državno područje država članica, ali ga nije napustio prije početka rada sustava EES, otvara se osobni dosje, a datum tog ulaska kako je otisnut u putovnici unosi se prilikom izlaska državljanina treće zemlje u bilješku o ulasku/izlasku u skladu s člankom 14. stavkom 2. Ovo pravilo nije ograničeno na šest mjeseci nakon što EES započne s radom kako je navedeno u stavku 1. U slučaju pojave nepodudarnosti između ulaznog pečata i podataka zabilježenih u EES-u prednost ima pečat.

Članak 21.

Upotreba podataka za provjeru na vanjskim granicama

1. Granična tijela imaju pristup EES-u u svrhu provjere identiteta i prethodne registracije državljanina treće zemlje, ažuriranja, prema potrebi, podataka registriranih u EES-u i pregledavanja podataka u mjeri potrebnoj za izvršenje zadaća nadzora državnih granica.
2. Na temelju stavka 1. granična tijela imaju pristup u svrhu pretraživanja na temelju podataka iz članka 14. stavka 1. točaka (a), (b) i (c).

Osim toga, u pogledu državljana trećih zemalja koji, da bi prešli vanjske granice, moraju imati vizu, granična tijela mogu izravno iz EES-a pokrenuti pretraživanje u VIS-u upotrebljavajući iste alfanumeričke podatke kako bi pregledali podatke u VIS-u u svrhu izvršenja provjere na vanjskim granicama u skladu s člankom 18. Uredbe (EZ) br. 767/2008.

Ako se pri pretraživanju EES-a na temelju tih podataka pokaže da su podaci o državljaninu treće zemlje zabilježeni u EES-u, granična tijela uspoređuju prikaz lica uživo državljanina

treće zemlje s prikazom lica iz članka 14. stavka 1. točke (f). Ako na graničnim prijelazu nije dostupna tehnologija koja omogućuje upotrebu prikaza lica uživo, granična tijela, u slučaju državljana trećih zemalja izuzetih od obveze posjedovanja vize, pokreću provjeru otisaka prstiju usporedbom s otiscima u EES-u, a u slučaju nositelja viza koji su državljani trećih zemalja pokreću provjeru otisaka prstiju izravnom usporedbom s otiscima u VIS-u u skladu s člankom 18. Uredbe br. 767/2008. Za potrebe provjere otisaka prstiju nositelja viza usporedbom s otiscima prstiju u VIS-u, granična tijela mogu izravno iz EES-a pokrenuti pretraživanje u VIS-u kako je predviđeno u članku 18. stavku 6. Uredbe (EZ) br. 767/2008.

Ako provjera pomoću prikaza lica ne uspije, provjera se vrši pomoću otisaka prstiju i obrnuto.

3. Ako se pri pretraživanju na temelju podataka utvrđenih u stavku 2. pokaže da su podaci o državljaninu treće zemlje zabilježeni u EES-u, nadležnom tijelu daje se pristup u svrhu pregledavanja podataka iz osobnog dosjea tog državljanina treće zemlje i bilježaka o ulasku/izlasku povezanih s dosjeom.
4. Ako se pri pretraživanju s pomoću alfanumeričkih podataka iz stavka 2. pokaže da podaci o državljaninu treće zemlje nisu zabilježeni u EES-u, odnosno ako provjera državljanina treće zemlje na temelju stavka 2. ovog članka nije bila uspješna ili ako postoji sumnja u identitet državljanina treće zemlje, granična tijela imaju pristup podacima u svrhu identifikacije u skladu s člankom 25.

Osim toga, primjenjuju se sljedeće odredbe:

- (a) u pogledu državljana trećih zemalja koji, da bi prešli vanjske granice, moraju imati vizu, ako se pri pretraživanju VIS-a na temelju podataka iz članka 18. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 767/2008 pokaže da je taj državljanin treće zemlje registriran u VIS-u, provjera otisaka prstiju usporedbom s otiscima prstiju u VIS-u vrši se u skladu s člankom 18. stavkom 5. Uredbe (EZ) br. 767/2008. U tu svrhu nadležno tijelo može iz EES-a pokrenuti pretraživanje u VIS-u kako je predviđeno u članku 18. stavku 6. Uredbe (EZ) br. 767/2008. U okolnostima kada provjera osobe na temelju stavka 2. ovog članka nije bila uspješna, granična tijela pristupaju podacima iz VIS-a u svrhu identifikacije u skladu s člankom 20. Uredbe (EZ) br. 767/2008.
 - (b) u pogledu državljana trećih zemalja koji, da bi prešli vanjske granice, ne moraju udovoljiti obvezi posjedovanja vize i koji nisu pronađeni u EES-u pretraživanjem u svrhu identifikacije u skladu s člankom 25., pregled VIS-a odvija se u skladu s člankom 19.a Uredbe (EZ) br. 767/2008. Nadležno tijelo može iz EES-a pokrenuti pretraživanje u VIS-u kako je predviđeno u članku 19.a Uredbe (EZ) br. 767/2008.
5. U pogledu državljana trećih zemalja čiji su podaci već zabilježeni u EES-u, ali čiji je osobni dosje u EES-u otvorila država članica na koju se ne primjenjuje Uredba (EZ) br. 767/2008 u skladu s njezinim Aktom o pristupanju, granična tijela pregledavaju podatke u VIS-u u skladu s točkom (a) ili (b) stavka 4. ovog članka kada prvi puta nakon otvaranja osobnog dosjea državljanin treće zemlje namjerava prijeći vanjske granice države članice na koju se primjenjuje Uredba (EZ) br. 767/2008.

POGLAVLJE III.

Unošenje podataka i upotreba EES-a od strane drugih tijela

Članak 22.

Upotreba EES-a radi obrade zahtjeva za izdavanje viza i donošenja odluka o njima

1. Tijela nadležna za vize pregledavaju podatke u EES-u za potrebe obrade zahtjeva za izdavanje viza i donošenja odluka koje se tiču tih zahtjeva, uključujući odluke o poništenju, oduzimanju ili produljenju roka valjanosti izdane vize u skladu s odgovarajućim odredbama Uredbe (EZ) br. 810/2009 Europskog parlamenta i Vijeća²⁸.
2. Tijelu nadležnom za vize daje se pristup u svrhu pretraživanja EES-a izravno iz VIS-a na temelju jednog ili nekoliko od sljedećih podataka:
 - (a) podataka iz članka 14. stavka 1. točaka (a), (b) i (c);
 - (b) broja naljepnice vize, uključujući troslovnu oznaku države članice koja je izdala vizu iz članka 14. stavka 1. točke (d);
 - (c) biometrijskih podataka kako je navedeno u članku 14. stavku 1. točki (f) i članku 15.
3. Ako se pri pretraživanju na temelju podataka navedenih u stavku 2. pokaže da su podaci o državljaninu treće zemlje zabilježeni u EES-u, tijelima nadležnima za vize daje se pristup u svrhu pregledavanja podataka iz osobnog dosjea tog državljanina treće zemlje i bilježaka o ulasku/izlasku povezanih s dosjeom.

Članak 23.

Upotreba EES-a radi obrade zahtjeva za pristup nacionalnim programima pogodnosti

1. Nadležna tijela iz članka 8.e Uredbe (EU) 2016/399 pregledavaju podatke u EES-u za potrebe obrade zahtjeva za pristup nacionalnim programima pogodnosti iz tog članka kada se radi o upotrebi sustava ulaska/izlaska i o donošenju odluka koje se odnose na te zahtjeve, uključujući odluke o zabrani davanja pristupa, oduzimanju prava na pristup ili produljenju razdoblja valjanosti pristupa nacionalnim programima pogodnosti u skladu s tim člankom.
2. Nadležnom tijelu daje se pristup u svrhu pretraživanja na temelju jednog ili nekoliko podataka iz članka 14. stavka 1. točaka (a), (b), (c) i (f).
3. Ako se pri pretraživanju na temelju podataka navedenih u stavku 2. pokaže da su podaci o državljaninu treće zemlje zabilježeni u EES-u, nadležnom tijelu daje se pristup u svrhu pregledavanja podataka iz osobnog dosjea tog državljanina treće zemlje i bilježaka o ulasku/izlasku povezanih s dosjeom.

Članak 24.

Pristup podacima radi provjere unutar državnog područja država članica

1. U svrhu provjere identiteta državljanina treće zemlje i/ili provjere jesu li ispunjeni uvjeti za ulazak ili boravak na državnom području država članica, tijela država članica nadležna za izvršavanje provjera na državnom području država članica u vezi s time jesu li ispunjeni

²⁸

Uredba (EZ) br. 810/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o Zakoniku Zajednice o vizama (Zakonik o vizama) (SL L 243, 15.9.2009., str. 1.).

uvjeti za ulazak, boravak ili boravište na državnom području država članica, imaju pristup u svrhu pretraživanja na temelju podataka iz članka 14. stavka 1. točaka (a), (b) i (c).

Ako se pri pretraživanju pokaže da su podaci o državljaninu treće zemlje zabilježeni u EES-u, nadležna tijela uspoređuju prikaz lica uživo državljanina treće zemlje s prikazom lica iz članka 14. stavka 1. točke (f). Ako nije dostupna tehnologija koja omogućuje upotrebu snimanja lica uživo, nadležna tijela pokreću provjeru otisaka prstiju državljanina trećih zemalja izuzetih od obveze posjedovanja vize usporedbom s otiscima prstiju u EES-u, a u slučaju nositelja viza koji su državljani trećih zemalja pokreću provjeru usporedbom s podacima u VIS-u u skladu s člankom 19. Uredbe (EZ) br. 767/2008.

2. Ako se pri pretraživanju na temelju podataka navedenih u stavku 1. pokaže da su podaci o državljaninu treće zemlje zabilježeni u EES-u, nadležnom tijelu daje se pristup u svrhu pregledavanja podataka iz osobnog dosjea te osobe i bilježaka o ulasku/izlasku povezanih s dosjeom.
3. Ako se pri pretraživanju na temelju podataka navedenih u stavku 2. pokaže da podaci o državljaninu treće zemlje nisu zabilježeni u EES-u, odnosno ako provjera državljanina treće zemlje nije bila uspješna ili postoji sumnja u identitet državljanina treće zemlje, granična tijela imaju pristup podacima u svrhu identifikacije u skladu s člankom 25.

Članak 25.

Pristup podacima radi identifikacije

1. Isključivo u svrhu identifikacije bilo kojeg državljanina treće zemlje koji je možda prethodno registriran u EES-u pod drugim identitetom i koji ne ispunjava ili više ne ispunjava uvjete za ulazak, boravak ili boravište na državnom području država članica, tijela nadležna za izvršavanje kontrola na vanjskim graničnim prijelazima u skladu s Uredbom (EU) 2016/399 ili na državnom području država članica jesu li ispunjeni uvjeti za ulazak, boravak ili boravište na državnom području država članica imaju pristup u svrhu pretraživanja s pomoću biometrijskih podataka tog državljanina treće zemlje iz članka 14. stavka 1. točke (f) i članka 15. stavka 1.

Ako se pri pretraživanju na temelju podataka iz članka 14. stavka 1. točke (f) i članka 15. stavka 1. pokaže da podaci o tom državljaninu treće zemlje nisu zabilježeni u EES-u, pristup podacima u VIS-u u svrhu identifikacije izvršava se u skladu s člankom 20. Uredbe (EZ) br. 767/2008. Na vanjskim granicama, prije bilo kakve identifikacije pregledavanjem VIS-a, nadležna tijela prvo pristupaju VIS-u u skladu s člankom 18. ili člankom 19.a Uredbe (EZ) br. 767/2008.

Ako nije moguće upotrijebiti otiske prstiju tog državljanina treće zemlje ili ako pretraživanje na temelju otisaka prstiju i prikaza lica nije bilo uspješno, pretraživanje se obavlja na temelju podataka iz članka 14. stavka 1. točke (a) i/ili (b).

2. Ako se pri pretraživanju na temelju podataka navedenih u stavku 1. pokaže da su podaci o državljaninu treće zemlje zabilježeni u EES-u, nadležnom tijelu daje se pristup u svrhu pregledavanja podataka iz osobnog dosjea i bilježaka o ulasku/izlasku povezanih s dosjeom.

POGLAVLJE IV.

Postupak i uvjeti za pristup EES-u za potrebe kaznenog progona

Članak 26.

Imenovana tijela kaznenog progona država članica

1. Države članice imenuju tijela kaznenog progona koja imaju pravo pregledavanja podataka pohranjenih u EES-u radi sprečavanja, otkrivanja i istrage terorističkih kaznenih djela ili drugih teških kaznenih djela.
2. Svaka država članica vodi popis imenovanih tijela. Svaka država članica agenciji eu-LISA i Komisiji dostavlja izjavu u kojoj ih obavještuje o svojim imenovanim tijelima i može u svakom trenutku izmijeniti izjavu ili ju zamijeniti drugom izjavom. Izjave se objavljuju u *Službenom listu Europske unije*.
3. Svaka država članica imenuje središnju pristupnu točku koja ima pristup EES-u. Središnja pristupna točka tijelo je države članice koje je odgovorno za sprečavanje, otkrivanje ili istragu terorističkih kaznenih djela ili drugih teških kaznenih djela. Središnja pristupna točka provjerava jesu li ispunjeni uvjeti za podnošenje zahtjeva za pristup EES-u utvrđeni člankom 29.

Imenovano tijelo i središnja pristupna točka mogu biti dio iste organizacije ako je to dopušteno u skladu s nacionalnim pravom, ali središnja pristupna točka djeluje neovisno pri izvršavanju zadaća na temelju ove Uredbe. Središnja pristupna točka odvojena je od imenovanih tijela i ne prima od njih upute u pogledu rezultata provjere.

U okviru ispunjavanja svojih ustavnih ili zakonskih zahtjeva države članice mogu odrediti i više od jedne središnje pristupne točke ako to odgovara njihovoj organizacijskoj i upravnoj strukturi.

4. Svaka država članica agenciji eu-LISA i Komisiji dostavlja izjavu u kojoj ih obavještuje o svojim središnjim pristupnim točkama i može u svako doba izmijeniti izjavu ili ju zamijeniti drugom izjavom. Izjave se objavljuju u *Službenom listu Europske unije*.
5. Na nacionalnoj razini svaka država članica vodi popis operativnih jedinica u okviru imenovanih tijela koje su ovlaštene zatražiti pristup podacima pohranjenim u EES-u preko središnje pristupne točke.
6. Samo propisno ovlašteno osoblje središnjih pristupnih točaka ima ovlaštenje za pristup EES-u u skladu s člancima 28. i 29.

Članak 27.

Europol

1. Europol imenuje tijelo koje je ovlašteno zatražiti pristup EES-u preko svoje imenovane središnje pristupne točke radi sprečavanja, otkrivanja i istrage terorističkih kaznenih djela ili drugih teških kaznenih djela. Imenovano tijelo je operativna jedinica Europola.
2. Europol kao središnju pristupnu točku imenuje specijaliziranu jedinicu s propisno ovlaštenim službenicima Europola. Središnja pristupna točka provjerava jesu li ispunjeni uvjeti za podnošenje zahtjeva za pristup EES-u utvrđeni člankom 30.

Središnja pristupna točka prilikom izvršenja svojih zadaća na temelju ove Uredbe djeluje neovisno i ne prima upute od imenovanog tijela iz stavka 1. u pogledu rezultata provjere.

Članak 28.

Postupak za pristup EES-u za potrebe kaznenog progona

1. Operativne jedinice iz članka 26. stavka 5. središnjim pristupnim točkama iz članka 26. stavka 3. podnose obrazloženi elektronički zahtjev za pristup podacima pohranjenima u EES-u. Nakon primitka zahtjeva za pristup, središnje pristupne točke provjeravaju jesu li ispunjeni uvjeti za pristup iz članka 29. Ako su uvjeti za pristup ispunjeni, propisno ovlašteno osoblje središnjih pristupnih točaka obrađuje zahtjeve. Podaci iz EES-a kojima se pristupilo prosljeđuju se operativnim jedinicama iz članka 26. stavka 5. na način kojim se ne ugrožava sigurnost podataka.
2. U iznimno hitnim slučajevima kada treba spriječiti izravnu opasnost povezanu s terorističkim kaznenim djelom ili drugim teškim kaznenim djelom, središnje pristupne točke obrađuju zahtjev odmah i tek naknadno provjeravaju jesu li ispunjeni svi uvjeti iz članka 29., uključujući i to je li izniman hitan slučaj zapravo postojao. Naknadna provjera odvija se nakon obrade zahtjeva bez nepotrebnog odlaganja.
3. Ako se na temelju naknadne provjere utvrdi da pristup podacima iz EES-a nije bio opravdan, sva tijela koja su imala pristup takvim podacima brišu podatke kojima je pristupljeno iz EES-a i obavješćuju središnje pristupne točke o tom brisanju.

Članak 29.

Uvjeti za pristup imenovanih tijela država članica podacima iz EES-a

1. Imenovana tijela mogu pristupiti podacima iz EES-a radi pregledavanja podataka ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
 - (a) pristup radi pregledavanja podataka potreban je za potrebe sprečavanja, otkrivanja ili istrage terorističkih kaznenih djela ili drugih teških kaznenih djela, što znači da postoji velika zabrinutost za javnu sigurnost zbog koje je pretraživanje baze podataka proporcionalno;
 - (b) pristup radi pregledavanja podataka potreban je u određenom slučaju;
 - (c) postoje opravdani razlozi na temelju kojih se smatra da bi se pregledavanjem podataka iz EES-a moglo znatno pridonijeti sprečavanju, otkrivanju ili istrazi bilo kojih predmetnih kaznenih djela, a posebno ako postoji utemeljena sumnja da osumnjičenik, počinitelj ili žrtva terorističkog kaznenog djela ili drugog teškog kaznenog djela spada u jednu od kategorija obuhvaćenih ovom Uredbom.
2. Pristup EES-u kao alatu za kaznenu identifikaciju, a u svrhu identifikacije nepoznatog osumnjičenika, počinitelja ili žrtve terorističkog kaznenog djela ili drugog teškog kaznenog djela dopušten je ako su ispunjeni uvjeti navedeni u stavku 1. i ako su ispunjeni sljedeći posebni uvjeti:
 - (a) prethodno pretraživanje nacionalnih baza podataka bilo je bezuspješno;
 - (b) u slučaju pretraživanja na temelju otisaka prstiju, prethodno je bezuspješno izvršeno pretraživanje u sustavu za automatsku provjeru otisaka prstiju svih ostalih država članica u skladu s Odlukom 2008/615/PUP kada su usporedbe otisaka prstiju tehnički dostupne.

Međutim, to prethodno pretraživanje ne treba se izvršiti ako postoje opravdani razlozi na temelju kojih se smatra da se usporedbom sa sustavima ostalih država članica ne bi utvrdio identitet ispitanika. Ti opravdani razlozi uključuju se u elektronički zahtjev za usporedbu s podacima iz EES-a koje imenovano tijelo šalje središnjim pristupnim točkama.

Budući da se podaci o otiscima prstiju nositelja viza koji su državljani trećih zemalja pohranjuju samo u VIS-u, usporedo sa zahtjevom za pregledavanje podataka iz EES-a može se podnijeti i zahtjev za pregledavanje VIS-a u pogledu istog ispitanika, u skladu s uvjetima utvrđenima Odlukom 2008/633/PUP, ali pod uvjetom da se pretraživanjem izvršenim u skladu s točkama (a) i (b) prvog podstavka nije utvrdio identitet ispitanika.

3. Pristup EES-u kao alatu za prikupljanje obavještajnih podataka o kriminalnim aktivnostima, a u svrhu dobivanja uvida u evidenciju svih dosadašnjih putovanja ili razdoblja boravka u schengenskom prostoru poznatog osumnjičenika, počinitelja ili žrtve terorističkog kaznenog djela ili drugog teškog kaznenog djela, dopušten je ako su ispunjeni uvjeti navedeni u stavku 1. i ako postoji propisno obrazložena potreba za pregledavanjem bilježaka o ulasku/izlasku predmetne osobe.
4. Pregledavanje podataka iz EES-a u svrhu identifikacije ograničeno je na pretraživanje dosjea o zahtjevu na temelju sljedećih podataka iz EES-a:
 - (a) otisaka prstiju (uključujući latentnih) državljana trećih zemalja izuzetih od obveze posjedovanje vize;
 - (b) prikaza lica.

U slučaju dobivanja pozitivnih rezultata na temelju pregledavanja podataka iz EES-a, omogućuje se pristup svim ostalim podacima iz osobnog dosjea kako je navedeno u članku 14. stavku 1. i članku 15. stavku 1.

5. Pregledavanje EES-a u svrhu uvida u sva dosadašnja putovanja predmetnog državljanina treće zemlje ograničeno je na pretraživanje osobnog dosjea ili bilježaka o ulasku/izlasku na temelju bilo kojeg sljedećeg podatka iz EES-a:
 - (a) prezimena (prezimena) (obiteljskog imena), imena (imena) (osobnih imena), datuma rođenja, državljanstva ili državljanstava i spola;
 - (b) vrste i broja putne isprave ili isprava, troslovne oznake zemlje koja je izdala putnu ispravu i datuma isteka valjanosti putne isprave;
 - (c) broja naljepnice vize i datuma isteka valjanosti vize;
 - (d) otisaka prstiju (uključujući latentnih);
 - (e) prikaza lica;
 - (f) datuma i vremena ulaska, tijela koje je dopustilo ulazak i graničnog prijelaza preko kojeg je osoba ušla;
 - (g) datuma i vremena izlaska i graničnog prijelaza izlaska.

U slučaju dobivanja pozitivnih rezultata na temelju pregledavanja podataka iz EES-a, omogućuje se pristup podacima navedenima u ovom stavku te bilo kojim drugim podacima iz osobnog dosjea i bilježaka o ulasku/izlasku, uključujući unesene podatke koji se odnose na oduzimanje ili produljenje dozvole boravka u skladu s člankom 17.

Članak 30.

Postupci i uvjeti za pristup Europolu podacima iz EES-a

1. Europol ima pristup EES-u radi pregledavanja podataka ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
 - (a) pregledavanje podataka je potrebno radi potpore i jačanja mjera država članica u vezi sa sprečavanjem, otkrivanjem ili istragom terorističkih kaznenih djela ili drugih teških kaznenih djela u okviru mandata Europolu, što znači da postoji prevladavajuća zabrinutost za javnu sigurnost zbog koje je pretraživanje baze podataka proporcionalno;
 - (b) pregledavanje je potrebno u određenom slučaju;
 - (c) postoje opravdani razlozi na temelju kojih se smatra da bi se pregledavanjem podataka moglo znatno pridonijeti sprečavanju, otkrivanju ili istrazi bilo kojih predmetnih kaznenih djela, a posebno ako postoji utemeljena sumnja da osumnjičenik, počinitelj ili žrtva terorističkog kaznenog djela ili drugog teškog kaznenog djela spada u jednu od kategorija obuhvaćenih ovom Uredbom.
2. Na odgovarajući se način primjenjuju uvjeti utvrđeni u članku 29. stavcima 2. do 5.
3. Imenovano tijelo Europolu može središnjoj pristupnoj točki Europolu iz članka 27. podnijeti obrazloženi elektronički zahtjev za pregled svih podataka ili određenog skupa podataka pohranjenih u EES-u. Nakon primitka zahtjeva za pristup, središnja pristupna točka Europolu provjerava jesu li ispunjeni svi uvjeti za pristup iz stavka 1. Ako su ispunjeni svi uvjeti za pristup, propisno ovlašteno osoblje središnjih pristupnih točaka obrađuje zahtjeve. Podaci iz EES-a kojima se pristupilo prosljeđuju se operativnim jedinicama iz članka 27. stavka 1. na način kojim se ne ugrožava sigurnost podataka.
4. Obradu informacija koje Europol dobije na temelju pregleda podataka iz EES-a mora odobriti država članica iz koje podaci potječu. Takvo se odobrenje dobiva preko nacionalne jedinice Europolu u toj državi članici.

POGLAVLJE V.

Čuvanje i izmjena podataka

Članak 31.

Razdoblje čuvanja podataka

1. Svaka se bilješka o ulasku/izlasku ili o zabrani ulaska, povezana s osobnim dosjeom, pohranjuje na pet godina od dana unosa bilješke o izlasku ili o zabrani ulaska, ovisno o slučaju.
2. Svaki se osobni dosje zajedno s povezanom bilješkom o ulasku/izlasku ili o zabrani ulaska pohranjuje u EES-u na pet godina i jedan dan od dana zadnje bilješke o izlasku ako u roku od pet godina od dana posljednje bilješke o izlasku ili zabrani ulaska nije unesena ni jedna bilješka o ulasku.
3. Ako od dana isteka dopuštenog razdoblja boravka nije unesena ni jedna bilješka o izlasku, podaci se pohranjuju na razdoblje od pet godina od zadnjeg dana dopuštenog boravka. EES automatski tri mjeseca ranije obavješćuje države članice o planiranom brisanju podataka o

osobama koje su prekoračile dopušteno trajanje boravka, kako bi države članice donijele odgovarajuće mjere.

4. Odstupajući od stavaka 2. i 3., bilješke o izlasku/ulasku unesene za državljane trećih zemalja u svojstvu članova obitelji građanina Unije na koje se primjenjuje Direktiva 2004/38/EZ ili državljanina treće zemlje koji uživa pravo slobode kretanja u skladu s pravom Unije, a koji ne posjeduju boravišnu iskaznicu iz Direktive 2004/38/EZ, pohranjuju se u EES-u najdulje godinu dana od zadnje bilješke o izlasku.
5. Po isteku razdoblja čuvanja podataka iz stavaka 1. i 2., takvi se podaci automatski brišu iz središnjeg sustava.

Članak 32.

Izmjena podataka i prijevremeno brisanje podataka

1. Pravo na izmjenu podataka ima odgovorna država članica koja ih je unijela u EES, i to ispravljanjem ili brisanjem takvih podataka.
2. Ako odgovorna država članica posjeduje dokaz kojim bi se dalo naslutiti da su podaci zabilježeni u EES-u činjenično netočni ili da su podaci u EES-u obrađivani u suprotnosti s ovom Uredbom, ona provjerava predmetne podatke te ih, ako je to potrebno, bez odlaganja mijenja ili briše iz EES-a te, prema potrebi, s popisa identificiranih osoba iz članka 11. To se može učiniti i na zahtjev predmetne osobe u skladu s člankom 46.
3. Odstupajući od stavaka 1. i 2., ako država članica koja nije odgovorna država članica posjeduje dokaz kojim bi se dalo naslutiti da su podaci zabilježeni u EES-u činjenično netočni ili da su podaci u EES-u obrađivani u suprotnosti s ovom Uredbom, ona provjerava predmetne podatke te ih, ako je to potrebno i moguće učiniti bez savjetovanja s odgovornom državom članicom, bez odlaganja mijenja ili briše iz EES-a te, prema potrebi, s popisa identificiranih osoba iz članka 11. U protivnom, država članica stupa u kontakt s nadležnim tijelima odgovorne države članice u roku od 14 dana, a odgovorna država članica provjerava točnost podataka i zakonitost njihove obrade u roku od mjesec dana. To se može učiniti i na zahtjev predmetne osobe u skladu s člankom 46.
4. U slučaju da odgovorna država članica ili država članica koja nije odgovorna posjeduje dokaz kojim bi se dalo naslutiti da su podaci povezani s vizama zabilježeni u EES-u činjenično netočni ili da su takvi podaci u EES-u obrađivani u suprotnosti s ovom Uredbom, one prvo provjeravaju točnost tih podataka usporedbom s podacima u VIS-u, a, ako je to potrebno, izmjenjuju ih u EES-u. Ako se pokaže da su podaci zabilježeni u VIS-u istovjetni podacima u EES-u, one odmah kroz infrastrukturu VIS-a obavješćuju državu članicu odgovornu za unos tih podataka u VIS u skladu s člankom 24. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 767/2008. Država članica odgovorna za unos podataka u VIS provjerava predmetne podatke te ih prema potrebi odmah ispravlja ili briše iz VIS-a i o tome obavješćuje odgovornu državu članicu ili državu članicu kojoj je podnesen zahtjev koja, ako je to potrebno, mijenja ili briše podatke iz EES-a bez odlaganja te, prema potrebi, s popisa osoba koje su identificirane kao osobe koje su prekoračile dopušteno trajanje boravka iz članka 11.
5. Podaci o identificiranim osobama iz članka 11. brišu se bez odlaganja s popisa iz tog članka i ispravlja ih se u EES-u ako državljanin treće zemlje u skladu s nacionalnim pravom odgovorne države članice ili države članice kojoj je podnesen zahtjev predoči dokaz o tome da je on ili ona bila prisiljena prekoračiti dopušteno trajanje boravka zbog nepredvidljivog i ozbiljnog događaja, da je on ili ona stekla zakonsko pravo na boravak ili

kada se radi o pogrešci. Državljanin treće zemlje ima pristup učinkovitom pravnom lijeku u cilju osiguranja izmjene podataka.

6. Ako je državljanin treće zemlje stekao državljanstvo države članice ili je obuhvaćen područjem primjene članka 2. stavka 3. prije isteka razdoblja iz članka 31., osobni dosje i bilješke povezane s njim u skladu s člancima 14. i 15. bez odlaganja iz EES-a te, prema potrebi, s popisa identificiranih osoba iz članka 11. briše:

(a) država članica čije je državljanstvo ta osoba stekla ili

(b) država članica koja je izdala boravišnu dozvolu ili boravišnu iskaznicu.

Ako je državljanin treće zemlje stekao državljanstvo Andore, Monaka ili San Marina, on ili ona o toj promjeni obavještuje nadležna tijela sljedeće države članice u koju uđe. Ta država članica bez odlaganja briše njegove/njezine podatke iz EES-a. Pojedinaac ima pristup učinkovitom pravnom lijeku u cilju osiguranja brisanja podataka.

7. Središnji sustav bez odlaganja obavještuje sve države članice o brisanju podataka iz EES-a te, prema potrebi, s popisa identificiranih osoba iz članka 11.

POGLAVLJE VI.

Razvoj, upravljanje i odgovornosti

Članak 33.

Donošenje provedbenih mjera Komisije prije razvoja

Komisija donosi sljedeće mjere potrebne za razvoj i tehničku provedbu središnjeg sustava, nacionalnih jedinstvenih sučelja i komunikacijske infrastrukture, a posebno mjere koje se odnose na:

- (a) specifikacije za razlučivost i upotrebu otisaka prstiju radi biometrijske provjere i identifikacije u EES-u;
- (b) unos podataka u skladu s člancima 14., 15., 16., 17. i 18.;
- (c) pristup podacima u skladu s člancima 21. do 30.;
- (d) izmjene, brisanje i prijevremeno brisanje podataka u skladu s člankom 32.;
- (e) vođenje evidencije i pristup evidenciji u skladu s člankom 41.;
- (f) zahtjeve u pogledu radne učinkovitosti;
- (g) specifikacije i uvjete pružanja mrežne usluge iz članka 12.;
- (h) zajedničku brošuru iz članka 44. stavka 3.;
- (i) specifikacije i uvjete za *web*-mjesto iz članka 44. stavka 3.;
- (j) uspostavu modela interoperabilnosti iz članka 7. na visokoj razini;

- (k) specifikacije i uvjete za uspostavu središnjeg repozitorija iz članka 57. stavka 2.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 61. stavka 2.

U pogledu donošenja mjera utvrđenih za uspostavu i visoku razinu modela interoperabilnosti iz točke (j), Odbor osnovan člankom 61. ove Uredbe savjetuje se s Odborom za VIS osnovanim člankom 49. Uredbe (EZ) 767/2008.

Članak 34.

Razvoj i operativno upravljanje

1. Agencija eu-LISA odgovorna je za razvoj središnjeg sustava, nacionalnih jedinstvenih sučelja, komunikacijske infrastrukture i sigurnog komunikacijskog kanala između središnjeg sustava EES-a i središnjeg sustava VIS-a. Ona je odgovorna i za razvoj mrežne usluge iz članka 12. u skladu sa specifikacijama i uvjetima donesenim u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 61. stavka 2.

eu-LISA osmišljava fizičku arhitekturu sustava i njegovu komunikacijsku infrastrukturu te priprema i razrađuje tehničke specifikacije koje se odnose na središnji sustav, jedinstvena sučelja, sigurni komunikacijski kanal između središnjeg sustava EES-a i središnjeg sustava VIS-a i komunikacijske infrastrukture, a koje donosi Upravni odbor podložno pozitivnom mišljenju Komisije. eu-LISA provodi i sve potrebne prilagodbe sustava VIS koje proizlaze iz uspostave interoperabilnosti s EES-om te iz provedbe izmjena Uredbe (EZ) br. 767/2008 iz članka 55.

eu-LISA razvija i provodi projekt središnjeg sustava, nacionalnih jedinstvenih sučelja, sigurnog komunikacijskog kanala između središnjeg sustava EES-a i središnjeg sustava VIS-a i komunikacijske infrastrukture što je prije moguće nakon stupanja na snagu ove Uredbe i nakon što Komisija donese mjere predviđene člankom 33.

Razvoj se sastoji od razrade i provedbe tehničkih specifikacija, testiranja i sveobuhvatne koordinacije projektom.

2. Tijekom faze projektiranja i razvoja osniva se Odbor za upravljanje programom koji ima najviše deset članova. Sastoji se od osam članova koje među svojim članovima imenuje Upravni odbor agencije eu-LISA, predsjednika savjetodavne skupine za EES iz članka 62. i jednog člana kojeg imenuje Komisija. Članovi koje je imenovao Upravni odbor agencije eu-LISA biraju se isključivo iz onih država članica koje su, u skladu s pravom Unije, u potpunosti dužne poštovati zakonodavne instrumente kojima se uređuje razvoj, uspostava, upravljanje i upotreba svih opsežnih informacijskih sustava kojima upravlja eu-LISA i koje će sudjelovati u EES-u. Odbor za upravljanje programom sastajat će se jednom mjesečno. On osigurava primjereno upravljanje fazom projektiranja i razvoja EES-a te osigurava usklađenost među projektima središnjeg EES-a i nacionalnih sustava. Odbor za upravljanje programom svakog mjeseca podnosi Upravnom odboru pisana izvješća o napretku u pogledu projekta. Nema ovlast za donošenje odluka niti mandat za zastupanje članova Upravnog odbora.

Upravni odbor utvrđuje poslovnik Odbora za upravljanje programom koji uključuje posebno pravila o:

- (a) načinu predsjedanja;

- (b) mjestima sastanaka;
- (c) pripremi sastanaka;
- (d) pozivanju stručnjaka na sastanke;
- (e) planovima za komuniciranje kojima se osigurava pružanje cjelovitih informacija članovima Upravnog odbora koji ne sudjeluju u projektu.

Mjesto predsjedavajućega ima predsjedavajuća država članica, pod uvjetom da je, u skladu s pravom Unije, u potpunosti dužna poštovati zakonodavne instrumente kojima se uređuje razvoj, uspostava, upravljanje i upotreba svih opsežnih informacijskih sustava kojima upravlja eu-LISA ili, ako ovaj zahtjev nije ispunjen, ona država članica koja će sljedeća predsjedati i koja ispunjava navedeni zahtjev.

Agencija članovima Odbora za upravljanje programom isplaćuje naknadu za sve putne troškove i dnevnice, a članak 10. Poslovnika agencije eu-LISA primjenjuje se *mutatis mutandis*. eu-LISA osigurava tajništvo Odbora za upravljanje programom.

Tijekom faze projektiranja i razvoja savjetodavna skupina za EES iz članka 62. sastoji se od nacionalnih voditelja projekta EES-a. Sastaje se najmanje jednom mjesečno sve do početka rada sustava EES. Nakon svakog sastanka skupina podnosi izvješće Odboru za upravljanje programom. Skupina pruža tehničko stručno znanje kako bi Odbor za upravljanje programom poduprla u izvršenju njegovih zadaća te prati spremnost država članica.

3. eu-LISA je odgovorna za operativno upravljanje središnjim sustavom, sigurnim komunikacijskim kanalom između središnjeg sustava EES-a i središnjeg sustava VIS-a te nacionalnih jedinstvenih sučelja. U suradnji s državama članicama u svakom trenutku osigurava najbolju dostupnu tehnologiju koja podliježe analizi troškova i koristi. eu-LISA je odgovorna i za operativno upravljanje komunikacijskom infrastrukturu između središnjeg sustava i jedinstvenih nacionalnih sučelja i za pružanje mrežne usluge iz članka 12.

Operativno upravljanje EES-om sastoji se od svih zadaća u skladu s ovom Uredbom, potrebnih za 24-satni rad EES-a sedam dana u tjednu, a posebno rada na održavanju i tehničkog razvoja koji su neophodni radi osiguravanja rada sustava na zadovoljavajućoj razini, a posebno u pogledu vremena odaziva koje je službenicima na graničnim prijelazima potrebno za istraživanje središnje baze podataka u skladu s tehničkim specifikacijama.

4. Ne dovodeći u pitanje članak 17. Pravilnika o osoblju za dužnosnike Europske unije, na cjelokupno osoblje koje mora raditi s podacima u EES-u eu-LISA primjenjuje odgovarajuća pravila čuvanja profesionalne tajne ili druge ekvivalentne obveze u pogledu čuvanja povjerljivosti. Ova se obveza nastavlja primjenjivati i nakon što takvo osoblje napusti radno mjesto ili zaposlenje te po prestanku njihovih aktivnosti.

Članak 35.

Odgovornosti država članica

1. Svaka je država članica odgovorna za:

- (a) integraciju postojeće infrastrukture na nacionalnim granicama i povezivanje s nacionalnim jedinstvenim sučeljem;
 - (b) organizaciju, upravljanje, rad i održavanje svoje postojeće infrastrukture na nacionalnim granicama i njezino povezivanje s EES-om za potrebe članka 5. osim točaka (j), (k) i (l);
 - (c) organizaciju središnjih pristupnih točki i njihovo povezivanje s nacionalnim jedinstvenim sučeljem za potrebe kaznenog progona;
 - (d) upravljanje i dogovore povezane s pristupom EES-u propisno ovlaštenog osoblja nadležnih nacionalnih tijela u skladu s ovom Uredbom te za uspostavljanje i redovito ažuriranje popisa takvog osoblja i njihovih profila.
2. Svaka država članica imenuje nacionalno tijelo koje nadležnim tijelima iz članka 8. osigurava pristup EES-u. Svaka država članica povezuje to nacionalno tijelo s nacionalnim jedinstvenim sučeljem. Svaka država članica i Europol povezuju svoje središnje pristupne točke iz članaka 26. i 27. s nacionalnim jedinstvenim sučeljem.
3. Svaka država članica primjenjuje automatizirane postupke obrade podataka.
4. Prije no što postane ovlašteno za obradu podataka pohranjenih u EES-u, osoblje nadležnih tijela koja imaju pravo pristupa EES-u obučava se na odgovarajući način, i to posebno o pravilima sigurnosti i zaštite podataka i o odgovarajućim temeljnim pravima.

Članak 36.

Odgovornost za upotrebu podataka

1. U pogledu obrade osobnih podataka u EES-u, svaka država članica imenuje nadležno tijelo koje se smatra nadzornikom u skladu s člankom 2. točkom (d) Direktive 95/46/EZ i koje ima glavnu odgovornost za obradu podataka u toj državi članici. Svaka država članica Komisiji priopćuje pojedinosti o tom nadležnom tijelu.
- Svaka država članica osigurava zakonitu obradu podataka zabilježenih u EES-u, a posebno da samo propisno ovlašteno osoblje ima pristup podacima pri izvršavanju svojih zadaća. Odgovorna država članica posebno osigurava:
- (a) zakonito prikupljanje podataka uz potpuno poštovanje dostojanstva državljanina treće zemlje;
 - (b) zakonito registriranje podataka u EES-u;
 - (c) točnost i ažuriranost podataka kada se prenose u EES.
2. eu-LISA osigurava da je upravljanje EES-om u skladu s ovom Uredbom i provedbenim aktima iz članka 33. eu-LISA posebno:
- (a) poduzima potrebne mjere kako bi osigurala sigurnost središnjeg sustava i komunikacijske infrastrukture između središnjeg sustava i nacionalnih jedinstvenih sučelja, ne dovodeći u pitanje odgovornosti svake države članice;
 - (b) osigurava da samo propisno ovlašteno osoblje ima pristup podacima koji se obrađuju u EES-u.

3. eu-LISA obavješćuje Europski parlament, Vijeće i Komisiju te Europskog nadzornika za zaštitu podataka o mjerama koje u skladu sa stavkom 2. poduzima u svrhu početka rada sustava EES.

Članak 37.

Čuvanje podataka u nacionalnim datotekama i/ili nacionalnim sustavima ulaska/izlaska

1. Država članica može, u skladu s namjenama EES-a i uz puno poštovanje prava Unije, u svojim nacionalnim datotekama i nacionalnom sustavu ulaska/izlaska čuvati alfanumeričke podatke koje je ta država članica unijela u EES.
2. Podaci u nacionalnim datotekama ili nacionalnim sustavima ulaska/izlaska ne čuvaju se duže nego što ih se čuva u EES-u.
3. Svaka upotreba podataka koja nije u skladu sa stavkom 1. smatra se zlouporabom u skladu s nacionalnim pravom svake države članice te pravom Unije.
4. Ovaj se članak ne tumači kao da iz njega proizlazi potreba za bilo kakvom tehničkom prilagodbom EES-a. Države članice mogu čuvati podatke u skladu s ovim člankom isključivo o vlastitom trošku, na vlastiti rizik i s pomoću vlastitih tehničkih sredstava.

Članak 38.

Priopćavanje podataka trećim zemljama, međunarodnim organizacijama i privatnim stranama

1. Podaci pohranjeni u EES-u ne prosljeđuju se niti stavljaju na raspolaganje trećoj zemlji, međunarodnoj organizaciji ili bilo kojoj privatnoj strani.
2. Odstupajući od stavka 1., podaci iz članka 14. stavka 1. točaka (a), (b) i (c) i članka 15. stavka 1. mogu se u pojedinačnim slučajevima, kada je to potrebno radi dokazivanja identiteta državljana trećih zemalja u svrhu povratka, proslijediti ili staviti na raspolaganje trećoj zemlji ili međunarodnoj organizaciji koja se nalazi na popisu u Prilogu, samo ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - (a) Komisija je donijela odluku o odgovarajućoj zaštiti osobnih podataka u toj trećoj zemlji u skladu s člankom 25. stavkom 6. Direktive 95/46/EZ ili je na snazi sporazum o ponovnom prihvatu između Zajednice i te treće zemlje ili se primjenjuje članak 26. stavak 1. točka (d) Direktive 95/46/EZ;
 - (b) treća zemlja ili međunarodna organizacija suglasna je s tim da upotrebljava podatke samo u svrhu za koju su ti podaci dostavljeni;
 - (c) podaci su proslijeđeni ili stavljeni na raspolaganje u skladu s odgovarajućim odredbama prava Unije, a posebno sporazuma o ponovnom prihvatu te nacionalnog prava države članice koja je podatke prosljedila ili ih je stavila na raspolaganje, uključujući i zakonske odredbe koje se odnose na sigurnost i zaštitu podataka;
 - (d) država članica koja je unijela podatke u EES dala je svoju suglasnost.
3. Prosljeđivanjem osobnih podataka trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama u skladu sa stavkom 2. ne dovode se u pitanje prava podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu ili korisnika međunarodne zaštite, a posebno u pogledu zabrane prisilnog vraćanja.

4. Osobni podaci koje su država članica ili Europol dobili iz središnjeg sustava za potrebe kaznenog progona ne prosljeđuju se niti stavljaju na raspolaganje bilo kojoj trećoj zemlji, međunarodnoj organizaciji ili privatnom subjektu s poslovnim nastanom u Uniji ili izvan Unije. Zabrana se primjenjuje i ako se ti podaci naknadno obrađuju na nacionalnoj razini ili među državama članicama u smislu članka 2. točke (b) Okvirne odluke 2008/977/PUP.

Članak 39.
Sigurnost podataka

1. Odgovorna država članica jamči sigurnost podataka prije i tijekom prijenosa do nacionalnog jedinstvenog sučelja. Svaka država članica jamči sigurnost podataka koje primi iz EES-a.
2. Svaka država članica s obzirom na svoju infrastrukturu na nacionalnim granicama donosi potrebne mjere, uključujući sigurnosni plan i plan kontinuiteta poslovanja i oporavka u slučaju incidenata kako bi:
 - (a) fizički zaštitila podatke, uključujući izradom planova za zaštitu ključne infrastrukture u nepredvidivim situacijama;
 - (b) zabranila neovlaštenim osobama pristup nacionalnim objektima u kojima država članica provodi djelatnosti u skladu sa svrhom EES-a;
 - (c) spriječila neovlašteno čitanje, umnožavanje, izmjene ili uklanjanje podatkovnih medija;
 - (d) spriječila neovlašten unos podataka i neovlašteno pregledavanje, izmjene ili brisanje pohranjenih osobnih podataka;
 - (e) spriječila neovlaštenu obradu podataka u EES-u i svaku neovlaštenu izmjenu ili brisanje podataka obrađenih u EES-u;
 - (f) osigurala da osobe ovlaštene za pristup EES-u imaju pristup samo onim podacima koji su obuhvaćeni njihovim odobrenjem za pristup, i to isključivo s pomoću pojedinačnih korisničkih identiteta i tajnih načina pristupa;
 - (g) osigurala da sva nadležna tijela koja imaju pravo pristupa EES-u izrade profile kojima se opisuju funkcije i odgovornosti osoba koje su ovlaštene za unos, izmjenu, brisanje, pregledavanje i pretraživanje podataka te da svoje profile bez odlaganja stave na raspolaganje nacionalnim nadzornim tijelima iz članka 49. i nacionalnim nadzornim tijelima iz članka 52. stavka 2. na njihov zahtjev;
 - (h) osigurala da je moguće provjeriti i utvrditi kojim se tijelima mogu slati podaci uz upotrebu opreme za priopćavanje podataka;
 - (i) osigurala mogućnost provjere i utvrđivanja koji su podaci obrađeni u EES-u, kada, tko ih je obradio i u koju svrhu;
 - (j) spriječila neovlašteno čitanje, umnožavanje, izmjene ili brisanje osobnih podataka tijekom prijenosa osobnih podataka u EES ili iz njega ili za vrijeme prijenosa podatkovnih medija, a posebno s pomoću odgovarajućih tehnika šifriranja;

(k) nadzirala učinkovitost sigurnosnih mjera iz ovog stavka i poduzela potrebne organizacijske mjere koje se odnose na unutarnji nadzor kako bi se osigurala usklađenost s ovom Uredbom.

3. U pogledu rada EES-a, eu-LISA poduzima potrebne mjere kako bi se ostvarili ciljevi utvrđeni u stavku 2., uključujući donošenje sigurnosnog plana i plana kontinuiteta poslovanja i oporavka u slučaju incidenata.

Članak 40. Odgovornost

1. Svaka osoba ili država članica koja je pretrpjela štetu zbog nezakonitih postupaka obrade ili bilo koje druge radnje koja nije u skladu s ovom Uredbom ima pravo na naknadu štete od države članice odgovorne za pretrpljenu štetu. Ta se država članica, u cijelosti ili djelomično, oslobađa od svoje odgovornosti ako dokaže da nije odgovorna za događaj koji je prouzročio nastanak štete.
2. Ako neka država članica ne ispuní svoje obveze u skladu s ovom Uredbom i time nanese štetu EES-u, tu se državu članicu smatra odgovornom za takvu štetu, osim ako i u mjeri u kojoj je eu-LISA ili neka druga država članica koja sudjeluje u EES-u propustila poduzeti opravdane mjere za sprečavanje nastanka štete ili smanjivanje njezina učinka.
3. Zahtjevi za naknadu štete upućeni državi članici zbog štete iz stavaka 1. i 2. podliježu odredbama nacionalnog prava tužene države članice.

Članak 41. Vođenje evidencije

1. eu-LISA vodi evidenciju o svim postupcima obrade podataka u okviru EES-a. Iz te je evidencije vidljivo koja je svrha pristupa iz članka 8., vidljivi su datum i vrijeme, vrsta prenesenih podataka iz članka 14. do 17., podaci upotrijebljeni za istraživanje iz članka 21. do 25. te naziv nadležnog tijela koje unosi ili preuzima podatke. Osim toga, svaka država članica vodi evidenciju o osoblju koje je propisno ovlašteno unositi ili preuzimati podatke.
2. U pogledu pregledavanja podataka navedenih u članku 7., evidencija o svakom postupku obrade podataka izvršenom u okviru EES-a i VIS-a čuva se u skladu s ovim člankom i člankom 34. Uredbe (EZ) 767/2008. eu-LISA osigurava vođenje odgovarajuće evidencije o postupcima obrade predmetnih podataka kada nadležna tijela pokreću postupak obrade podataka u jednom sustavu izravno iz drugog sustava.
3. Takva se evidencija može upotrijebiti samo za kontrolu zaštite podataka u okviru dopuštenih načina obrade podataka i za osiguravanje njihove sigurnosti. Ta se evidencija zaštićuje odgovarajućim mjerama od neovlaštenog pristupa te se briše godinu dana od isteka razdoblja čuvanja podataka iz članka 31., ako ista nije potrebna za postupke nadzora koji su već započeli.

Članak 42.
Unutarnji nadzor

Države članice osiguravaju da svako nadležno tijelo koje je ovlašteno za pristup podacima u EES-u poduzima mjere potrebne za usklađivanje s ovom Uredbom te da prema potrebi surađuje s nadzornim tijelom.

Članak 43.
Sankcije

Države članice poduzimaju potrebne mjere kojima osiguravaju da se za svaku upotrebu podataka unesenih u EES, a koja je u suprotnosti s ovom Uredbom, određuju kazne, uključujući upravne i/ili kaznenopravne sankcije u skladu s nacionalnim pravom, a koje su učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.

POGLAVLJE VII.
Prava i nadzor nad zaštitom podataka

Članak 44.
Pravo na informacije

1. Ne dovodeći u pitanje pravo na informacije iz članka 10. Direktive 95/46/EZ, odgovorne države članice u pisanom obliku obavješćuju državljane trećih zemalja čiji se podaci bilježe u EES-u o sljedećem:
 - (a) uz dostavu objašnjenja pisanog jasnim i jednostavnim jezikom, o činjenici da države članice i Europol mogu pristupiti EES-u za potrebe kaznenog progona;
 - (b) obvezi uzimanja otisaka prstiju državljana trećih zemalja koji su izuzeti od obveze posjedovanja vize;
 - (c) obvezi fotografiranja prikaza lica svih državljana trećih zemalja koji podliježu obvezi registriranja u EES-u;
 - (d) o tome da je prikupljanje podataka obvezno radi provjere jesu li ispunjeni uvjeti za ulazak;
 - (e) pravu na pristup podacima koji se na njih odnose, pravu da se zatraži ispravljanje netočnih podataka o njima, odnosno na brisanje nezakonito obrađenih podataka koji se na njih odnose, uključujući i pravo na primanje informacija o postupcima ostvarivanja tih prava te podataka za kontakt nacionalnih nadzornih tijela ili Europskog nadzornika za zaštitu podataka, ako je primjenjivo, koji obrađuju zahtjeve u vezi sa zaštitom osobnih podataka.
2. Podaci navedeni u stavku 1. ovog članka dostavljaju se u trenutku otvaranja osobnog dosjea predmetne osobe u skladu s člancima 14., 15. ili 16.
3. U skladu s postupkom ispitivanja iz članka 61. stavka 2. Komisija sastavlja zajedničku brošuru i izrađuje *web*-mjesto koji sadržavaju barem informacije iz stavka 1. ovog članka. Brošura i sadržaj na *web*-mjestu jasni su i jednostavni, sastavljeni na jeziku koji predmetna osoba razumije ili za koji se razumno pretpostavlja da ga razumije.

Brošura i *web*-mjesto izrađuju se na način koji državama članicama omogućuje da ih dopune dodatnim podacima specifičnim za svaku državu članicu. Ti podaci specifični za svaku državu članicu uključuju barem prava ispitanika, mogućnost dobivanja pomoći od nacionalnih nadzornih tijela te podatke za kontakt ureda nadzornika i nacionalnih nadzornih tijela.

Članak 45. Informativna kampanja

Komisija u suradnji s nacionalnim nadzornim tijelima i Europskim nadzornikom za zaštitu podataka istodobno s početkom rada sustava EES pokreće informativnu kampanju kojom obavješćuje javnost o ciljevima, pohranjenim podacima, tijelima koja imaju pristup i pravima osoba.

Članak 46. Pravo na pristup, ispravljanje i brisanje

1. Ne dovodeći u pitanje članak 12. Direktive 95/46/EZ, svi državljani trećih zemalja imaju pravo na primitak podataka koji se na njih odnose i koji su zabilježeni u EES-u te o državi članici koja ih je prenijela u EES.
2. Ako je zahtjev za ispravak ili brisanje podnesen nekoj drugoj državi članici, a ne odgovornoj državi članici, nadležna tijela države članice kojoj je zahtjev podnesen provjeravaju točnost podataka i zakonitost njihove obrade u okviru EES-a u roku od mjesec dana ako je to moguće učiniti bez savjetovanja s odgovornom državom članicom. U protivnom, država članica koja nije odgovorna država članica stupa u kontakt s nadležnim tijelima odgovorne države članice u roku od 14 dana, a odgovorna država članica provjerava točnost podataka i zakonitost njihove obrade u roku od mjesec dana.
3. U slučaju da su podaci zabilježeni u EES-u činjenično netočni ili nezakonito zabilježeni, odgovorna država članica ispravlja ili, ako je primjenjivo, država članica kojoj je zahtjev podnesen ispravlja ili briše podatke u skladu s člankom 32. Odgovorna država članica ili, prema potrebi, država članica kojoj je zahtjev podnesen bez odlaganja potvrđuje predmetnoj osobi u pisanom obliku da je poduzela mjere za ispravljanje ili brisanje podataka koji se na tu osobu odnose.

U slučaju da su podaci povezani s vizama i zabilježeni u EES-u činjenično netočni ili nezakonito zabilježeni, odgovorna država članica ili, prema potrebi, država članica kojoj je zahtjev podnesen prvo provjerava točnost tih podataka usporedbom s podacima u VIS-u, a ako je to potrebno, mijenja ih u EES-u. Ako se pokaže da su podaci zabilježeni u VIS-u istovjetni podacima u EES-u, odgovorna država članica ili država članica kojoj je zahtjev podnesen stupa u kontakt s nadležnim tijelima države članice odgovorne za unos tih podataka u VIS u roku od 14 dana. Država članica odgovorna za unos podataka u VIS provjerava točnost podataka povezanih s vizama i zakonitost njihove obrade u okviru EES-a u roku od mjesec dana i o tome obavješćuje odgovornu državu članicu ili državu članicu kojoj je podnesen zahtjev koja, ako je to potrebno, bez odlaganja mijenja ili briše podatke iz EES-a te, prema potrebi, s popisa osoba iz članka 11. stavka 2.

4. Ako se odgovorna država članica ili, prema potrebi, država članica kojoj je podnesen zahtjev, ne slaže s tim da su podaci zabilježeni u EES-u činjenično netočni ili da su bili nezakonito zabilježeni, ona bez odlaganja donosi upravnu odluku kojom u pisanom obliku

objašnjava predmetnoj osobi zbog čega nije spremna ispraviti ili izbrisati podatke koji se odnose na tu osobu.

5. Odgovorna država članica ili, prema potrebi, država članica kojoj je zahtjev podnesen predmetnoj osobi dostavlja i informacije kojima objašnjava koje korake ta osoba može poduzeti ako ne prihvaća objašnjenje odluke na temelju stavka 5. To uključuje informacije o tome kako ta osoba može pokrenuti postupak ili podnijeti žalbu nadležnim tijelima ili sudovima te države članice te o svakoj pomoći, uključujući pomoć od nadzornih tijela, koja je dostupna u skladu sa zakonima, propisima i postupcima te države članice.
6. Svaki zahtjev podnesen u skladu sa stavcima 1. i 2. sadržava sve informacije potrebne za identifikaciju predmetne osobe, uključujući otiske prstiju. Te se informacije upotrebljavaju isključivo kako bi se omogućilo ostvarivanje prava iz stavaka 1. i 2. i odmah nakon toga ih se briše.
7. Kad god osoba zatraži podatke koji se odnose na nju u skladu sa stavkom 2., nadležno tijelo u pisanom obliku vodi evidenciju o takvom zahtjevu i načinu na koji je podnesen i koje je tijelo podnijelo zahtjev te navedenu evidenciju bez odlaganja stavlja na raspolaganje nacionalnim nadzornim tijelima.

Članak 47.

Suradnja radi osiguranja prava na zaštitu podataka

1. Nadležna tijela država članica aktivno surađuju u provedbi prava utvrđenih člankom 46. stavcima 3., 4. i 5.
2. Nadzorno tijelo u svakoj državi članici na zahtjev pruža pomoć i savjetuje predmetnu osobu o ostvarivanju njezinih prava na ispravljanje ili brisanje podataka koji se na tu osobu odnose u skladu s člankom 28. stavkom 4. Direktive 95/46/EZ.

U svrhu ostvarivanja tih ciljeva, nadzorno tijelo odgovorne države članice koje je prosljedilo podatke surađuje s nadzornim tijelima država članica kojima je zahtjev podnesen.

Članak 48.

Pravni lijekovi

1. U svakoj državi članici svaka osoba ima pravo pokrenuti postupak ili podnijeti žalbu nadležnim tijelima ili sudovima u državi članici koja je odbila pravo na pristup ili pravo na ispravljanje ili brisanje podataka koji se na nju odnose, što je predviđeno člankom 46.
2. Pomoć nadzornih tijela dostupna je tijekom cijelog postupka.

Članak 49.

Nadzor koji provodi nacionalno nadzorno tijelo

1. Svaka država članica osigurava da nacionalno nadzorno tijelo ili tijela imenovana u skladu s člankom 28. stavkom 1. Direktive 95/46/EZ nadziru zakonitost obrade osobnih podataka iz članaka 13. do 19. koju obavlja predmetna država članica, uključujući njihov prijenos iz EES-a i u EES.

2. Nadzorno tijelo osigurava da se revizija postupaka obrade podataka u nacionalnom sustavu provodi u skladu s odgovarajućim međunarodnim revizijskim standardima najmanje svake četiri godine.
3. Države članice osiguravaju da njihovo nadzorno tijelo ima dovoljno sredstava za izvršenje zadaća koje su im povjerene u skladu s ovom Uredbom.
4. U pogledu obrade osobnih podataka u EES-u, svaka država članica imenuje nadležno tijelo koje se smatra nadzornikom u skladu s člankom 2. točkom (d) Direktive 95/46/EZ i koje ima glavnu odgovornost za obradu podataka u toj državi članici. Svaka država članica Komisiji priopćuje pojedinosti o tom nadležnom tijelu.
5. Svaka država članica dostavlja sve informacije koje zatraže nadzorna tijela, a posebno informacije o aktivnostima izvršenima u skladu s člankom 35., člankom 36. stavkom 1. i člankom 39. Svaka država članica nadzornim tijelima odobrava pristup svojoj evidenciji na temelju članka 30. te im omogućuje pristup u svakom trenutku svim svojim objektima povezanim s EES-om.

Članak 50.

Nadzor koji provodi Europski nadzornik za zaštitu podataka

1. Europski nadzornik za zaštitu podataka osigurava da se sve aktivnosti obrade osobnih podataka koje u pogledu EES-a provodi eu-LISA izvršavaju u skladu s ovom Uredbom.
2. Europski nadzornik za zaštitu podataka osigurava da se revizija aktivnosti obrade podataka koje izvršava Agencija provodi u skladu s odgovarajućim međunarodnim revizijskim standardima najmanje svake četiri godine. Izvješće o toj reviziji šalje se Europskom parlamentu, Vijeću, agenciji eu-LISA, Komisiji i nacionalnim nadzornim tijelima. eu-LISA ima mogućnost davanja primjedbi prije donošenja izvješća.
3. eu-LISA dostavlja informacije koje zatraži Europski nadzornik za zaštitu podataka, dopušta mu pristup svim dokumentima i svojoj evidenciji iz članka 41. te pristup svim svojim poslovnim prostorijama u svakom trenutku.

Članak 51.

Suradnja između nacionalnih nadzornih tijela i Europskog nadzornika za zaštitu podataka

1. Nacionalna nadzorna tijela i Europski nadzornik za zaštitu podataka aktivno surađuju u okviru svojih odgovornosti te osiguravaju usklađen nadzor nad EES-om i nacionalnim sustavima.
2. Oni razmjenjuju relevantne informacije, pomažu si međusobno u provođenju revizija i kontrola, razmatraju poteškoće pri tumačenju ili primjeni ove Uredbe, proučavaju probleme koji nastaju pri provođenju nezavisnog nadzora ili ostvarivanju prava ispitanika, sastavljaju usklađene prijedloge za zajednička rješenja svih problema te, prema potrebi, promiču osviještenost o pravima na zaštitu podataka.
3. Nadzorna tijela i Europski nadzornik zaštite podataka sastaju se u tu svrhu najmanje dva puta godišnje. Troškove organizacije tih sastanaka snosi Europski nadzornik za zaštitu podataka. Poslovnik se donosi na prvom sastanku. Prema potrebi se zajednički razvijaju i daljnji načini rada.

4. Svake se dvije godine Europskom parlamentu, Vijeću, Komisiji i agenciji eu-LISA šalje zajedničko izvješće o aktivnostima. To izvješće uključuje poglavlje o svakoj državi članici koje je pripremio nadzorno tijelo te države članice.

Članak 52.

Zaštita osobnih podataka u pogledu pristupa za potrebe kaznenog progona

1. Svaka država članica osigurava da se odredbe donesene u skladu s nacionalnim pravom kojim se provodi Okvirna odluka 2008/977/PUP primjenjuju i na pristup njezinih nacionalnih tijela EES-u u skladu s člankom 1. stavkom 2.
2. Nacionalna nadzorna tijela imenovana u skladu s Okvirnom odlukom 2008/977/PUP nadziru zakonitost pristupa osobnim podacima koji za potrebe navedene u članku 1. stavku 2. ove Uredbe provode države članice, uključujući slanje podataka u EES i iz njega.
3. Obrada osobnih podataka koju vrši Europol u skladu je s Odlukom 2009/371/PUP i nadzire je neovisni vanjski nadzornik za zaštitu podataka. Članci 30., 31. i 32. te Odluke primjenjuju se na obradu osobnih podataka koju vrši Europol u skladu s ovom Uredbom. Neovisni vanjski nadzornik za zaštitu podataka osigurava da se ne krše prava državljana treće zemlje.
4. Osobni podaci kojima je pristupljeno iz EES-a za potrebe utvrđene člankom 1. stavkom 2. obrađuju se samo za potrebe sprečavanja, otkrivanja ili istrage konkretnog slučaja u vezi s kojim su podatke zatražili država članica ili Europol.
5. Središnji sustav, imenovana tijela, središnje pristupne točke i Europol vode evidenciju o pretraživanjima kako bi nacionalna tijela za zaštitu podataka i Europski nadzornik za zaštitu podataka mogli nadzirati usklađenost obrade podataka s pravilima Unije u pogledu zaštite podataka. Osim u tu svrhu, osobni podaci i evidencija o pretraživanjima brišu se iz svih nacionalnih i Europolovih datoteka nakon razdoblja od mjesec dana, osim ako su podaci potrebni za konkretnu kaznenu istragu koja je u tijeku i u vezi s kojom su ih zatražili država članica ili Europol.

Članak 53.

Evidentiranje i dokumentacija

1. Svaka država članica i Europol osiguravaju da se svi postupci obrade podataka koji proizlaze iz zahtjeva za pristup podacima iz EES-a za potrebe utvrđene člankom 1. stavkom 2. evidentiraju ili dokumentiraju za potrebe provjere prihvatljivosti zahtjeva, nadziranja zakonitosti obrade podataka i cjelovitosti i sigurnosti podataka te unutarnjeg nadzora.
2. Evidencija ili dokumentacija sadržavaju:
 - (a) točnu svrhu zahtjeva za pristup podacima iz EES-a, uključujući predmetno terorističko kazneno djelo ili drugo teško kazneno djelo i, u slučaju Europolu, točnu svrhu zahtjeva za pristup;
 - (b) opravdane razloge protiv provedbe usporedbe s ostalim državama članicama na temelju Odluke 2008/615/PUP, u skladu s člankom 29. stavkom 2. točkom (b) ove Uredbe;

- (c) uputu na nacionalnu datoteku;
 - (d) datum i točno vrijeme zahtjeva za pristup koji je nacionalna pristupna točka podnijela središnjem sustavu;
 - (f) ako je primjenjivo, primjenu hitnog postupka iz članka 28. stavka 2. i odluke donesene u pogledu naknadne provjere;
 - (g) podatke upotrijebljene za usporedbu;
 - (h) u skladu s nacionalnim pravilima ili Odlukom 2009/371/PUP, identifikacijsku oznaku službenika koji je izvršio pretraživanje i službenika koji je izdao nalog za pretraživanje ili slanje.
3. Evidencija i dokumentacija upotrebljava se samo za nadziranje zakonitosti obrade podataka i osiguravanje cjelovitosti i sigurnosti podataka. Samo se evidencija koja sadržava neosobne podatke može upotrebljavati za nadziranje i ocjenjivanje iz članka 64. Nadležna nacionalna nadzorna tijela odgovorna za provjeru prihvatljivosti zahtjeva i nadziranje zakonitosti obrade podataka te cjelovitosti i sigurnosti podataka imaju pristup tim evidencijama na vlastiti zahtjev za potrebe ispunjavanja svojih dužnosti.

POGLAVLJE VIII.

Izmjene ostalih instrumenata Unije

Članak 54.

Izmjena Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma

U članku 20. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Stavak 1. ne utječe na pravo svake ugovorne stranke da i nakon 90 dana produlji boravak stranca na svojem državnom području u iznimnim okolnostima.”

Članak 55.

Izmjene Uredbe (EZ) 767/2008 o viznom informacijskom sustavu

Uredba (EU) br. 767/2008 mijenja se kako slijedi:

1. U članku 13. dodaje se sljedeći stavak:

„3. U slučaju odluke o poništenju ili oduzimanju izdane vize, tijelo nadležno za vize koje je donijelo odluku odmah preuzima i izvozi iz VIS-a, a u sustav izlazaka/ulazaka (EES) uvozi podatke navedene u članku 17. stavku 1. [Uredbe br. XXX Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES) za registraciju podataka o ulasku i izlasku te podataka o zabrani ulaska za državljane trećih zemalja koji prelaze vanjske granice država članica Europske unije i određivanju uvjeta za pristup EES-u za potrebe kaznenog progona] *.”

* Uredba br. XXX Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES) za registraciju podataka o ulasku i izlasku te podataka o zabrani ulaska za državljane trećih zemalja

koji prelaze vanjske granice država članica Europske unije i određivanju uvjeta za pristup EES-u za potrebe kaznenog progona (SL ...) [puni naziv + uputa na SL]

2. U članku 14. dodaje se sljedeći stavak:

„3. Tijelo nadležno za vize koje je donijelo odluku o produljenju razdoblja valjanosti izdane vize i/ili trajanja boravka odmah preuzima i izvozi iz VIS-a, a u EES uvozi podatke navedene u članku 17. stavku 1. [Uredbe o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES)].”

3. Članak 15. mijenja se kako slijedi:

(a) točke (b) i (c) stavka 2. zamjenjuju se sljedećim:

„ (b) prezime (obiteljsko ime), ime (imena) (osobna imena); datum rođenja, državljanstvo; spol;

(c) vrstu i broj putne isprave; troslovnu oznaku zemlje koja je izdala putnu ispravu i datum isteka valjanosti putne isprave;”

(b) dodaju se sljedeći stavci:

„4. Za potrebe pregledavanja podataka iz EES-a radi obrade zahtjeva za izdavanje viza i donošenja odluka o njima u skladu s člankom 22. [Uredbe o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES)], tijelu nadležnom za vize daje se pristup u svrhu pretraživanja EES-a izravno iz VIS-a na temelju jednog ili nekoliko podataka iz tog članka.

5. U okolnostima u kojima se pri pretraživanju na temelju podataka iz stavka 2. pokaže da podaci o državljaninu treće zemlje nisu zabilježeni u VIS-u, odnosno ako postoji sumnja u identitet državljanina treće zemlje, tijelo nadležno za vize ima pristup podacima u svrhu identifikacije u skladu s člankom 20.”

4. U poglavlju III. dodaje se novi članak 17.a:

„Članak 17.a

Interoperabilnost s EES-om

1. Od samog početka rada EES-a iz članka 60. stavka 1. [Uredbe o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES)] uspostavlja se interoperabilnost između EES-a i VIS-a u cilju osiguravanja veće učinkovitosti i brzine tijekom graničnih kontrola. U tu svrhu eu-LISA uspostavlja sigurni komunikacijski kanal između središnjeg sustava EES-a i središnjeg sustava VIS-a kako bi se omogućila interoperabilnost između EES-a i VIS-a. Izravno pregledavanje podataka između sustava moguće je samo ako je to predviđeno ovom Uredbom i Uredbom (EZ) br. 767/2008.

2. Zahtjevom u pogledu interoperabilnosti omogućuje se tijelima nadležnima za vize koja upotrebljavaju VIS da izvrše pregled EES-a iz VIS-a u svrhu:

- (a) pregledavanja podataka u EES-u u svrhu obrade zahtjeva za vize i donošenja odluka koje se tiču tih zahtjeva kako je navedeno u članku 22. [Uredbe o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES)] i članku 15. stavku 4. ove Uredbe;
- (b) preuzimanja i izvoza iz VIS-a podataka povezanih s vizama i izravnog uvoza u EES u slučaju kada je viza poništena, oduzeta ili joj je rok produljen u skladu s člankom 17. [Uredbe o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES)] i člancima 13. i 14. ove Uredbe.

3. Zahtjevom u pogledu interoperabilnosti omogućuje se graničnim tijelima koja upotrebljavaju EES da izvrše pregled VIS-a iz EES-a u svrhu:

- (a) preuzimanja i uvoza iz VIS-a u EES podataka povezanih s vizama, u cilju otvaranja ili ažuriranja u EES-u osobnog dosjea nositelja vize u skladu s člancima 13., 14. i 16. [Uredbe o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES)] i člankom 18.a ove Uredbe;
- (b) preuzimanja i uvoza iz VIS-a podataka povezanih s vizama u slučaju kada je viza poništena, oduzeta ili joj je rok produljen u skladu s člankom 17. [Uredbe o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES)] i člancima 13. i 14. ove Uredbe;
- (c) provjere, na vanjskim granicama, vjerodostojnosti i valjanosti vize i/ili provjere jesu li ispunjeni uvjeti za ulazak na državno područje država članica u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) 2016/399, kako je navedeno u članku 18. stavku 2. ove Uredbe;
- (d) provjere, na vanjskim granicama, jesu li državljani trećih zemalja koji su izuzeti od obveze posjedovanja vize i čiji osobni dosje nije zabilježen u EES-u bili prethodno registrirani u VIS-u u skladu s člankom 21. [Uredbe o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES)] i člankom 19.a ove Uredbe;
- (e) provjere, na vanjskim granicama, identiteta nositelja vize pretraživanjem VIS-a na temelju otisaka prstiju u skladu s člankom 21. stavcima 2. i 4. [Uredbe o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES)] i člankom 18. stavkom 6. ove Uredbe, ako usporedbom s podacima u EES-u nije moguće provjeriti identitet nositelja vize.

4. U skladu s člankom 33. [Uredbe o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES)] Komisija donosi mjere potrebne za uspostavu modela interoperabilnosti na visokoj razini u skladu s člankom 34. [Uredbe o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES)]. U cilju uspostave interoperabilnosti s EES-om upravno tijelo razvija potrebne nadogradnje i/ili prilagodbe središnjeg viznog informacijskog sustava, nacionalnog sučelja u svakoj državi članici i komunikacijske infrastrukture između središnjeg viznog informacijskog sustava i nacionalnih sučelja. Države članice prilagođavaju i/ili razvijaju nacionalne infrastrukture.”

5. Članak 18. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 18. Pristup podacima radi provjere na vanjskim graničnim prijelazima

1. Isključivo u svrhu provjere identiteta nositelja viza, vjerodostojnosti, vremenske i teritorijalne valjanosti te statusa vize i/ili provjere jesu li ispunjeni uvjeti za ulazak na državno područje država članica u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) 2016/399, tijela nadležna za obavljanje kontrola na vanjskim graničnim prijelazima u skladu s Uredbom (EU) 2016/399 imaju pristup u svrhu pretraživanja upotrebljavajući sljedeće podatke:

- (a) prezime (obiteljsko ime), ime (imena) (osobna imena); datum rođenja, državljanstvo; spol; vrstu i broj putne isprave; troslovnu oznaku zemlje koja je izdala putnu ispravu i datum isteka valjanosti putne isprave;
- (b) ili broj naljepnice vize.

2. Isključivo za potrebe iz stavka 1., ako se pokrene pretraživanje u EES-u u skladu s člankom 21. stavcima 2. i 4. [Uredbe o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES)], tijelo nadležno za nadzor državnih granica može pokrenuti pretraživanje u VIS-u izravno iz EES-a s pomoću podataka iz stavka 1. točke (a).

3. Ako se pri pretraživanju na temelju podataka navedenih u stavku 1. pokaže da su u VIS-u pohranjeni podaci o jednoj ili više izdanih viza ili vizama kojima je produljen rok valjanosti, a koje su u skladu s razdobljem valjanosti i teritorijalno su valjane za određeni granični prijelaz, tijelima nadležnim za nadzor državnih granica daje se pristup u svrhu pregledavanja sljedećih podataka iz predmetnog dosjea o zahtjevu i iz povezanih dosjea o zahtjevu u skladu s člankom 8. stavkom 4., isključivo za potrebe navedene u stavku 1.:

- (a) podataka o statusu i podataka iz zahtjeva za izdavanje viza iz članka 9. stavaka 2. i 4.;
- (b) fotografija;
- (c) unesenih podataka koji se odnose na vize koje su izdane, poništene, oduzete ili čiji je rok valjanosti produljen, a koji su navedeni u člancima 10., 13. i 14.

Osim toga, kada se radi o nositeljima viza za koje iz zakonskih razloga nije potrebno dostaviti određene podatke ili ih nije moguće činjenično dostaviti, tijelo nadležno za nadzor državnih granica prima obavijest povezanu s predmetnim poljima predviđenim za posebne podatke u koje se unose riječi „ne primjenjuje se”.

4. Ako se pri pretraživanju podataka navedenih u stavku 1. pokaže da su podaci o osobi zabilježeni u VIS-u, ali da unesene vize nisu valjane, nadležnom graničnom tijelu daje se pristup u svrhu pregledavanja podataka iz dosjea o zahtjevu i povezanih dosjea o zahtjevu u skladu s člankom 8. stavkom 4. isključivo za potrebe navedene u stavku 1:

- (a) podataka o statusu i podataka iz zahtjeva za izdavanje vize iz članka 9. stavaka 2. i 4.;
- (b) fotografija;
- (c) unesenih podataka koji se odnose na vize koje su izdane, poništene, oduzete ili čiji je rok valjanosti produljen, a koji su navedeni u člancima 10., 13. i 14.

5. Osim što vrši pregled podataka u skladu sa stavkom 1., nadležno granično tijelo provjerava identitet osobe usporedbom s podacima u VIS-u ako se pri pretraživanju na temelju podataka navedenih u stavku 1. pokaže da su podaci o osobi zabilježeni u VIS-u, a jedan od sljedeća dva uvjeta je ispunjen:

- (a) nije moguće provjeriti identitet osobe usporedbom s podacima u EES-u u skladu s člankom 21. stavkom 2. [Uredbe o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES)], u slučaju kada:
 - i. nositelj vize još uvijek nije registriran u EES-u;
 - ii. na graničnim prijelazu nije dostupna tehnologija koja omogućuje upotrebu prikaza lica uživo te stoga nije moguće provjeriti identitet nositelja vize usporedbom s podacima u EES-u;
 - iii. postoje sumnje u identitet nositelja vize;
 - iv. ili ako, zbog bilo kojeg drugog razloga, nije moguće provjeriti identitet nositelja vize usporedbom s podacima u EES-u;

- (b) moguće je provjeriti identitet osobe usporedbom s podacima u EES-u, ali, po prvi put nakon otvaranja osobnog dosjea, ta osoba namjerava prijeći vanjske granice države članice u kojoj se ova Uredba primjenjuje.

Granična tijela provjeravaju otiske prstiju nositelja vize usporedbom s otiscima prstiju u VIS-u. Kada se radi o nositeljima vize čije otiske prstiju nije moguće upotrijebiti, pretraživanje navedeno u stavku 1. izvršava se samo s pomoću alfanumeričkih podataka predviđenih stavkom 1. ovog članka.

6. Za provjeru otisaka prstiju usporedbom s otiscima prstiju u VIS-u iz stavka 5. nadležno tijelo može iz EES-a pokrenuti pretraživanje u VIS-u.

7. U okolnostima u kojima provjera nositelja vize ili same vize nije uspješna, odnosno ako postoji sumnja u identitet nositelja vize, vjerodostojnost vize i/ili putne isprave, propisno ovlašteno osoblje tih nadležnih tijela ima pristup podacima u skladu s člankom 20. stavcima 1. i 2.”

6. Umeće se sljedeći članak 18.a:

„Članak 18.a

Preuzimanje podataka iz VIS-a radi otvaranja ili ažuriranja osobnog dosjea nositelja vize u EES-u

1. Isključivo u svrhu otvaranja ili ažuriranja osobnog dosjea nositelja vize u EES-u u skladu s člankom 13. stavkom 2. i člancima 14. i 16. [Uredbe o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES)] nadležnom graničnom tijelu daje se pristup radi preuzimanja iz VIS-a i uvoza u EES podataka pohranjenih u VIS-u koji su navedeni u članku 14. stavku 1. točkama (d), (e) i (g) [Uredbe o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES)].”

7. Umeće se sljedeći članak 19.a:

„Članak 19.a

Upotreba VIS-a prije otvaranja u EES-u osobnih dosjea državljana trećih zemalja koji su izuzeti od obveze posjedovanja vize kako je utvrđeno člankom 10. [Uredbe o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES)]

1. U svrhu provjere je li osoba prethodno već registrirana u VIS-u, tijela nadležna za izvršavanje kontrola na vanjskim graničnim prijelazima u skladu s Uredbom (EU) 2016/399 pregledavaju podatke u VIS-u:

- (a) prije otvaranja u EES-u osobnih dosjea državljana trećih zemalja koji su izuzeti od obveze posjedovanja vize kako je utvrđeno člankom 15. [Uredbe o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES)];
- (b) za državljane trećih zemalja koji su izuzeti od obveze posjedovanja vize čiji je osobni dosje u EES-u otvorila država članica u kojoj se ova Uredba ne primjenjuje kada, po prvi put nakon otvaranja osobnog dosjea, ta osoba namjerava prijeći vanjske granice države članice u kojoj se ova Uredba primjenjuje.

2. Za potrebe stavka 1., ako se primjenjuje članak 21. stavak 4. [Uredbe o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES)], a pri pretraživanju iz članka 25. te Uredbe pokaže se da podaci o osobi nisu zabilježeni u EES-u, ili ako se primjenjuje članak 21. stavak 5. [Uredbe o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES)], nadležno granično tijelo ima pristup u svrhu pretraživanja upotrebljavajući sljedeće podatke: prezime (obiteljsko ime), ime (imena) (osobna imena); datum rođenja,

državljanstvo; spol; vrstu i broj putne isprave; troslovnu oznaku zemlje koja je izdala putnu ispravu i datum isteka valjanosti putne isprave.

3. Isključivo za potrebe iz stavka 1., nakon što pokrene pretraživanje u EES-u u skladu s člankom 21. stavkom 4. [Uredbe o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES)] ili u slučaju kada se primjenjuje članak 21. stavak 5. [Uredbe o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES)], nadležno granično tijelo može pokrenuti pretraživanje u VIS-u izravno iz EES-a s pomoću alfanumeričkih podataka predviđenih stavkom 2.

4. Ako se pri pretraživanju na temelju podataka navedenih u stavku 2. pokaže da su podaci o osobi zabilježeni u VIS-u, nadležnom graničnom tijelu daje se pristup radi pregledavanja sljedećih podataka iz predmetnog dosjea o zahtjevu i povezanih dosjea o zahtjevu u skladu s člankom 8. stavkom 4., i to isključivo za potrebe navedene u stavku 1.:

- (a) podataka o statusu i podataka iz zahtjeva za izdavanje vize iz članka 9. stavaka 2. i 4.;
- (b) fotografija;
- (c) unesenih podataka koji se odnose na vize koje su izdane, poništene, oduzete ili čiji je rok valjanosti produljen, a koji su navedeni u člancima 10., 13. i 14.

5. Osim toga, ako se pri pretraživanju na temelju podataka navedenih u stavku 2. pokaže da su podaci o osobi zabilježeni u VIS-u, nadležno granično tijelo provjerava otiske prstiju osobe usporedbom s otiscima prstiju zabilježenima u VIS-u. Tijelo nadležno za nadzor državnih granica može pokrenuti takvu provjeru iz EES-a. Kada se radi o osobama čije otiske prstiju nije moguće upotrijebiti, pretraživanje se vrši samo s pomoću alfanumeričkih podataka predviđenih stavkom 2. ovog članka.

6. U okolnostima u kojima provjera navedena u stavcima 2. i/ili 5. ne bude uspješna, odnosno ako postoji sumnja u identitet osobe ili u vjerodostojnost putne isprave, propisno ovlašteno osoblje tih nadležnih tijela ima pristup podacima u skladu s člankom 20. stavcima 1. i 2. Nadležno granično tijelo može iz EES-a pokrenuti identifikaciju iz članka 20. ove Uredbe.”

8. U članku 20., stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Isključivo za potrebe identifikacije osobe koja je možda prethodno registrirana u VIS-u i koja možda ne ispunjava ili više ne ispunjava uvjete za ulazak, boravak ili boravište na državnom području država članica, tijelima nadležnim za izvršavanje kontrola na vanjskim graničnim prijelazima u skladu s Uredbom (EU) 2016/399 ili izvršavanje provjera na državnom području država članica jesu li ispunjeni uvjeti za ulazak, boravak ili boravište na državnom području država članica, daje se pristup radi pretraživanja na temelju otisaka prstiju te osobe.”

9. U članku 26. umeće se sljedeći stavak:

„3.a [Šest mjeseci nakon stupanja na snagu Uredbe o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES)] upravno tijelo preuzima odgovornost za zadaće iz stavka 3. ovog članka.”

10. U članku 34., stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Svaka država članica i upravno tijelo vode evidenciju o svim postupcima obrade podataka u okviru VIS-a. Iz te je evidencije vidljiva svrha pristupa iz članka 6. stavka 1. i članaka 15. do 22., vidljivi su datum i vrijeme, vrsta prenesenih podataka iz članaka 9. do 14., vrsta podataka upotrijebljenih za istraživanje iz članka 15. stavka 2., članka 17., članka 18. stavaka 1. i 5.,

članka 19. stavka 1., članka 19.a stavaka 2. i 5., članka 20. stavka 1., članka 21. stavka 1. i članka 22. stavka 1. te naziv nadležnog tijela koje unosi ili preuzima podatke. Osim toga, svaka država članica vodi evidenciju o osoblju koje je propisno ovlašteno unositi ili preuzimati podatke.

1.a. Kad je riječ o postupcima navedenim u članku 17.a, svaki se postupak obrade podataka u VIS-u i EES-u evidentira u skladu s ovim člankom i člankom 41. [Uredbe o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES)].”

*Članak 56.
Izmjene Uredbe (EU) br. 1077/2011*

Uredba (EU) br. 1077/2011 mijenja se kako slijedi:

1. U članku 1. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Agencija je odgovorna za operativno upravljanje drugom generacijom Schengenskog informacijskog sustava (SIS II), viznim informacijskim sustavom, Eurodacom i sustavom ulaska/izlaska (EES).”

2. Novi članak 5.a dodaje se nakon članka 5.:

„Članak 5.a

Zadaće koje se odnose na sustav EES

U vezi s EES-om Agencija izvršava:

(a) zadaće koje su joj dodijeljene Uredbom (EU) br. XXX/20XX Europskog parlamenta i Vijeća od X.X.X o uspostavi sustava ulaska/izlaska za registraciju podataka o ulasku i izlasku te podataka o zabrani ulaska za državljane trećih zemalja koji prelaze vanjske granice država članica Europske unije i određivanju uvjeta za pristup EES-u za potrebe kaznenog progona;

(b) zadaće povezane s osposobljavanjem za tehničku primjenu EES-a. ”

3. Članak 7. mijenja se kako slijedi:

(a) stavci 5. i 6. zamjenjuju se sljedećim:

„5. Zadaće povezane s operativnim upravljanjem komunikacijskom infrastrukturom mogu se povjeriti vanjskim privatnim subjektima ili tijelima u skladu s Uredbom (EZ, Euratom) 1605/2002. U tom su slučaju mrežni poslužitelji obvezani pridržavati se sigurnosnih mjera iz stavka 4. i ni na koji način nemaju pristup operativnim podacima iz SIS-a II, VIS-a, Eurodaca ili EES-a, kao ni na razmjenu podataka SIRENE u vezi sa SIS-om II.

6. Ne dovodeći u pitanje postojeće ugovore o mrežnim sustavima SIS II, VIS, Eurodac i EES, upravljanje ključevima za šifriranje ostaje u nadležnosti Agencije i ne smije se prenositi na vanjske privatne subjekte. ”

4. U članku 8. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Agencija nadzire razvoj istraživanja koja su relevantna za operativno upravljanje SIS-om II, VIS-om, Eurodacom i EES-om, kao i ostalim opsežnim informacijskim sustavima.”

5. U članku 12. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

a) nova točka (sa) dodaje se nakon točke (s):

„(sa) donosi izvješća o razvoju EES-a u skladu s člankom 64. stavkom 2. Uredbe (EU) XX/XX od XXX;”

(a) točka (t) zamjenjuje se sljedećim:

„(t) donosi izvješća o tehničkom funkcioniranju SIS-a II, u skladu s člankom 50. stavkom 4. Uredbe (EZ) br. 1987/2006 i člankom 66. stavkom 4. Odluke 2007/533/PUP te VIS-a u skladu s člankom 50. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 767/2008 i člankom 17. stavkom 3. Odluke 2008/633/PUP i EES-a u skladu s člankom 64. stavkom 4. Uredbe (EU) XX/XX od XXX;”

(b) točka (v) zamjenjuje se sljedećim:

„(v) daje primjedbe na izvješća o revizijama koje sastavlja Europski nadzornik za zaštitu podataka u skladu s člankom 45. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 1987/2006, člankom 42. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 767/2008, člankom 31. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 603/2013 i člankom 50. stavkom 2. Uredbe (EU) XX/XX od XXX te osigurava odgovarajuće postupanje nakon revizija;”

(b) nova točka (xa) umeće se nakon točke (x):

„(xa) objavljuje statističke podatke povezane s EES-om u skladu s člankom 57. Uredbe (EU) br. XXXX/XX;”

(c) točki (z) dodaje se nova točka (za):

„(za) osigurava godišnju objavu popisa nadležnih tijela u skladu s člankom 8. stavkom 2. Uredbe (EU) br. XXXX/XX;”

6. U članku 15., stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Europol i Eurojust mogu biti nazočni na sastancima Upravnog odbora kao promatrači, kada je na dnevnom redu pitanje koje se odnosi na SIS II, u pogledu primjene Odluke 2007/533/PUP. Europol može biti nazočan i na sastancima Upravnog odbora kao promatrač kada je na dnevnom redu pitanje koje se odnosi na VIS, u pogledu primjene Odluke 2008/633/PUP, ili pitanje koje se odnosi na Eurodac, u pogledu primjene Uredbe (EU) br. 603/2013, ili pitanje koje se odnosi na EES u pogledu primjene Uredbe (EU) XX/XX od XXX.”

7. U članku 17. stavku 5.

točka (g) zamjenjuje se sljedećim:

„(g) ne dovodeći u pitanje članak 17. Pravilnika o osoblju, utvrđuje uvjete povjerljivosti radi usklađivanja s člankom 17. Uredbe (EZ) br. 1987/2006, člankom 17. Odluke 2007/533/PUP,

člankom 26. stavkom 9. Uredbe (EZ) br. 767/2008, člankom 4. stavkom 4. Uredbe (EU) br. 603/2013 i člankom 34. stavkom 4. [Uredbe (EU) XX/XX od XXX.]”

8. Članak 19. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Upravnom odboru stručnim savjetima povezanim s opsežnim informacijskim sustavima i, posebno, u pripremanju godišnjeg programa rada i godišnjeg izvješća o radu, pomažu sljedeće savjetodavne skupine:

(a) savjetodavna skupina za SIS II;

(b) savjetodavna skupina za VIS;

(c) savjetodavna skupina za Eurodac;

(d) savjetodavna skupina za EES.”

(b) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„Europol i Eurojust mogu imenovati svaki svog predstavnika u savjetodavnu skupinu za SIS II. Europol može imenovati i predstavnika u savjetodavne skupine za VIS, Eurodac i EES.”

POGLAVLJE IX.

Završne odredbe

Članak 57.

Upotreba podataka za izvješćivanje i u statističke svrhe

1. Propisno ovlašteno osoblje nadležnih tijela država članica, Komisije, agencije eu-LISA i Frontexa imaju pristup u svrhu pregledavanja sljedećih podataka, i to isključivo za potrebe izvješćivanja i u statističke svrhe a da se pritom ne omogućuje identifikacija pojedinaca:
 - (a) podataka o statusu;
 - (b) podataka o državljanstvu, spolu i datumu rođenja državljanina treće zemlje;
 - (c) podataka o datumu i graničnom prijelazu preko kojeg je osoba ušla u državu članicu i preko kojeg je osoba izašla iz države članice;
 - (d) podataka o vrsti putne isprave i troslovnoj oznaci zemlje koja je izdala vizu;
 - (e) podataka o broju osoba koje su prekoračile dopušteno trajanje boravka iz članka 11., o državljanstvima i graničnim prijelazima preko kojih se ušlo;
 - (f) unesenih podataka koji se odnose na oduzetu dozvolu boravka, odnosno na boravak čiji je rok produljen;
 - (g) podataka o troslovnoj oznaci države članice koja je izdala vizu za kratkotrajni boravak {ili vizu za privremeni boravak} ako je primjenjivo;

- (h) podataka o broju osoba koje su izuzete od obveze davanja otisaka prstiju u skladu s člankom 15. stavcima 2. i 3.;
- (i) podataka o broju državljana trećih zemalja kojima je zabranjen ulazak, državljanstvima državljana trećih zemalja kojima je zabranjen ulazak i vrsti granice (kopnena, zračna ili morska) te o graničnom prijelazu na kojem im je zabranjen ulazak.

2. Za potrebe iz stavka 1. eu-LISA uspostavlja i uvodi središnji repozitorij koji udomljuje u svojim tehničkim pogonima, a koji sadržava podatke iz stavka 1. na temelju kojih nije moguća identifikacija pojedinca, ali na temelju kojih tijela navedena u stavku 1. mogu dobiti izvješća koja mogu prilagoditi i statističke podatke o ulascima i izlascima, zabranama ulaska i prekoračenju dopuštenog trajanja boravka državljana trećih zemalja u svrhu poboljšanja procjene rizika od takvog prekoračenja, unaprjeđenja učinkovitosti provedbe graničnih kontrola, pomaganja konzulatima koji obrađuju zahtjeve za izdavanje viza te davanja potpore donošenju politika u području migracija, koje se temelje na dokazima. Repozitorij sadržava i dnevne statističke podatke iz stavka 4. Isključivo u svrhu izvješćivanja i u statističke svrhe odobrava se pristup središnjem repozitoriju sigurnim pristupom kroz mrežu transeuropske telematičke službe između upravnih tijela (S-TESTA) koja ima kontrolu pristupa i posebne korisničke profile.

U skladu s postupkom ispitivanja iz članka 61. stavka 2. donose se detaljna pravila o radu središnjeg repozitorija i zaštiti podataka te sigurnosna pravila koja se primjenjuju na repozitorij.

3. Postupcima koje je eu-LISA uspostavila u cilju nadziranja razvoja i funkcioniranja EES-a iz članka 64. stavka 1. obuhvaća se mogućnost izrade redovitih statističkih podataka u tu svrhu.
4. Agencija eu-LISA svaka tri mjeseca objavljuje statističke podatke o EES-u, iz kojih su posebno vidljivi broj, državljanstvo i granični prijelaz preko kojeg su ušle osobe koje su prekoračile dopušteno trajanje boravka, odnosno ti podaci za državljane trećih zemalja kojima je zabranjen ulazak, uključujući razloge zabrane, odnosno ti podaci za državljane trećih zemalja kojima je dozvola boravka oduzeta ili joj je produljen rok valjanosti te je vidljiv broj državljana trećih zemalja koji su izuzeti od obveze davanja otisaka prstiju.
5. Na kraju svake godine sastavlja se statističko izvješće u obliku zbirke tromjesečnih statističkih podataka za tu godinu. Statistički podaci sadržavaju raščlambu podataka za svaku državu članicu.
6. Na zahtjev Komisije eu-LISA joj dostavlja statističke podatke o specifičnim aspektima koji se odnose na provedbu ove Uredbe te statističke podatke na temelju stavka 3.

Članak 58.

Troškovi

1. Troškovi nastali u vezi s uspostavom i radom središnjeg sustava, komunikacijske infrastrukture i nacionalnog jedinstvenog sučelja idu na teret općeg proračuna Unije.
2. Troškovi integracije postojeće infrastrukture na nacionalnim granicama i povezivanje s nacionalnim jedinstvenim sučeljem te troškovi udomljavanja nacionalnog jedinstvenog sučelja idu na teret općeg proračuna Unije.

Isključeni su sljedeći troškovi:

- (a) ured za vođenje projekata u državama članicama (sastanci, službena putovanja, prostorije);
 - (b) udomljavanje nacionalnih sustava (prostor, provedba, električna energija, sustav hlađenja);
 - (c) rad nacionalnih sustava (operatori i ugovori o podršci);
 - (d) prilagođavanje postojećih sustava nadzora državnih granica i policijskog nadzora u svrhu uspostave nacionalnih sustava ulaska/izlaska;
 - (e) upravljanje projektom nacionalnih sustava ulaska/izlaska;
 - (f) projektiranje, razvoj, provedba, rad i održavanje nacionalnih komunikacijskih mreža;
 - (g) sustavi automatizirane granične kontrole, samoposlužni sustavi i e-vrata.
3. Troškove središnjih pristupnih točaka i troškove njihova povezivanja s nacionalnim jedinstvenim sučeljem snosi svaka država članica.
4. Svaka država članica i Europol na vlastiti trošak postavljaju i održavaju tehničku infrastrukturu potrebnu za provedbu članka 5. stavka 2. i preuzimaju troškove koji proizlaze iz pristupa EES-u u tu svrhu.

Članak 59. Obavješćivanje

- 1. Države članice obavješćuju Komisiju o nadležnom tijelu koje se smatra nadzornikom iz članka 49.
- 2. Države članice obavješćuju agenciju eu-LISA o nadležnim tijelima iz članka 8. koja imaju pristup u svrhu unošenja, izmjene, brisanja, pregledavanja ili pretraživanja podataka.
- 3. Države članice obavješćuju Komisiju o svojim imenovanim tijelima i svojim središnjim pristupnim točkama iz članka 26. i bez odlaganja obavješćuju o svim izmjenama koje se na njih odnose.
- 4. Europol obavješćuje Komisiju o svojem imenovanom tijelu i o svojoj središnjoj pristupnoj točki iz članka 27. i bez odlaganja obavješćuje o svim izmjenama koje se na njih odnose.
- 5. eu-LISA obavješćuje Komisiju o uspješnom dovršetku testiranja iz članka 60. stavka 1. točke (b).
- 6. Komisija sve informacije priopćene u skladu sa stavkom 1. stavlja na raspolaganje državama članicama i javnosti na javnom *web*-mjestu koje se stalno ažurira.

*Članak 60.
Početak rada*

1. Komisija određuje datum početka rada EES-a nakon što su ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - (a) donesene su mjere iz članka 33.;
 - (b) eu-LISA je proglasila uspješan dovršetak opsežnog testiranja EES-a koje u suradnji s državama članicama provodi eu-LISA;
 - (c) države članice provjerile su tehničke i zakonske mjere za prikupljanje i prijenos u EES podatka iz članka 14. do 18. i o njima su obavijestile Komisiju;
 - (d) države članice dostavile su Komisiji sve obavijesti iz članka 59. stavaka 1. i 3.
2. Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće o rezultatima testiranja provedenog u skladu sa stavkom 1. točkom (b).
3. Odluka Komisije iz stavka 1. objavljuje se u *Službenom listu*.
4. Države članice i Europol počinju upotrebljavati EES od dana koji odredi Komisija u skladu sa stavkom 1.

*Članak 61.
Postupak odbora*

1. Komisiji pomaže odbor. Taj se odbor smatra odborom u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Kod upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

*Članak 62.
Savjetodavna skupina*

eu-LISA osniva savjetodavnu skupinu koja joj pomaže stručnim savjetima povezanim s EES-om, a posebno u pripremanju njezina godišnjeg programa rada i godišnjeg izvješća o radu.

*Članak 63.
Osposobljavanje*

eu-LISA obavlja zadaće povezane s osposobljavanjem za tehničku primjenu EES-a.

*Članak 64.
Nadzor i ocjenjivanje*

1. eu-LISA osigurava uspostavu postupaka za nadzor razvoja EES-a s obzirom na postavljene ciljeve koji se odnose na planiranje i troškove te za nadzor nad funkcioniranjem EES-a s obzirom na ciljeve koji se odnose na tehničke rezultate, ekonomičnost, sigurnost i kvalitetu usluge.
2. [Šest mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe – OPOCE, zamijeniti pravim datumom], a zatim svakih šest mjeseci tijekom faze razvoja EES-a eu-LISA podnosi Europskom parlamentu i Vijeću izvješće o trenutačnom stanju u pogledu razvoja

središnjeg sustava, jedinstvenih sučelja i komunikacijske infrastrukture između središnjeg sustava i jedinstvenih sučelja. Nakon završetka faze razvoja, Europskom parlamentu i Vijeću podnosi se izvješće u kojem se detaljno objašnjava na koji su način ispunjeni ciljevi, a posebno oni koji se odnose na planiranje i troškove, te se obrazlažu eventualna odstupanja.

3. Za potrebe tehničkog održavanja eu-LISA ima pristup potrebnim podacima koji se odnose na postupke obrade podataka koji se provode u EES-u.
4. Dvije godine nakon početka rada EES-a i svake dvije godine nakon toga eu-LISA podnosi Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji izvješće o tehničkom funkcioniranju EES-a i o njegovoj sigurnosti.
5. Tri godine nakon što EES započne s radom i svake četiri godine nakon toga, Komisija priprema cjelovitu ocjenu EES-a. Ta cjelovita ocjena uključuje ispitivanje rezultata postignutih u odnosu na ciljeve i učinak na temeljna prava i procjenu daljnje valjanosti temeljnih načela, primjene Uredbe, sigurnosti EES-a i mogućih posljedica na buduće djelovanje te se njome daju sve potrebne preporuke. Komisija prosljeđuje izvješće o ocjeni Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Države članice i Europol dostavljaju agenciji eu-LISA i Komisiji potrebne podatke za sastavljanje izvješća iz stavaka 4. i 5. u skladu s kvantitativnim pokazateljima koje su prethodno definirali Komisija i/ili eu-LISA. Tim se podacima ne ugrožavaju načini rada niti pružaju one informacije kojima se otkrivaju izvor, članovi osoblja ili istrage imenovanih tijela.
7. eu-LISA Komisiji dostavlja informacije potrebne za pripremu cjelovite ocjene iz stavka 5.
8. Poštujući odredbe nacionalnog prava o objavi podataka osjetljive prirode, svaka država članica i Europol sastavljaju godišnja izvješća o učinkovitosti pristupa podacima iz EES-a za potrebe kaznenog progona, a ta izvješća sadržavaju informacije i statističke podatke o:
 - (a) točnoj svrsi pregledavanja podataka (je li u svrhu identifikacije ili evidencije o ulasku/izlasku), uključujući vrstu terorističkog kaznenog djela ili drugog teškog kaznenog djela,
 - (b) opravdanim razlozima za utemeljenu sumnju da je osumnjičenik, počinitelj ili žrtva obuhvaćen ovom Uredbom,
 - (c) opravdanim razlozima protiv pregledavanja podataka iz sustava za automatsku identifikaciju otisaka prstiju ostalih država članica na temelju Odluke 2008/615/PUP, u skladu s člankom 29. stavkom 2. točkom (b),
 - (d) broju zahtjeva za pristup EES-u za potrebe kaznenog progona,
 - (e) broju i vrsti predmeta koji su okončani uspješnim identifikacijama i
 - (f) potrebi i primjeni iznimno hitnih slučajeva, uključujući one u kojima središnja pristupna točka nakon naknadne provjere nije prihvatila hitnost.

Godišnja izvješća država članica i Europol šalju se Komisiji do 30. lipnja sljedeće godine.

Članak 65.
Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*. Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik